

Gyimesi László új regénye azt az egyszerre valóságos és álombeli Óbudát varázsolja elénk, amelyet korábbi köteteiből megismerhettünk, megszerethettünk.

Érdekfeszítő cselekménye részint a valódi időben, a mában, a vaskor vaskos világában bonyolódik, részint a *tündéri (mágikus) realizmus* lebegő, másik valóságában. Az ismerős környezet és a különböző mítoszokból táplálkozó párhuzamos történet vibráló feszültsége letehetetlenné teszi a kötetet. Alakjai akár a barátaink lehetnének, szomszédaink, ellenségeink, a történeteket akár nekünk is mesélhetnék, akár mi is mesélhetnénk. A hétköznapi és a magunk teremtette ünnepek derűje, fájdalma, kisszerűsége és nagyszerűsége sugárzik belőlük.

Aki ismerte a költő korábbi könyveit, örömmel térhet vissza ebbe a sajátos, mélyen humanista világba, aki most találkozik vele először, várhatóan rabja lesz ennek a sohasem volt, sohasem lesz, mégis igazi Óbudának.

1900 Ft

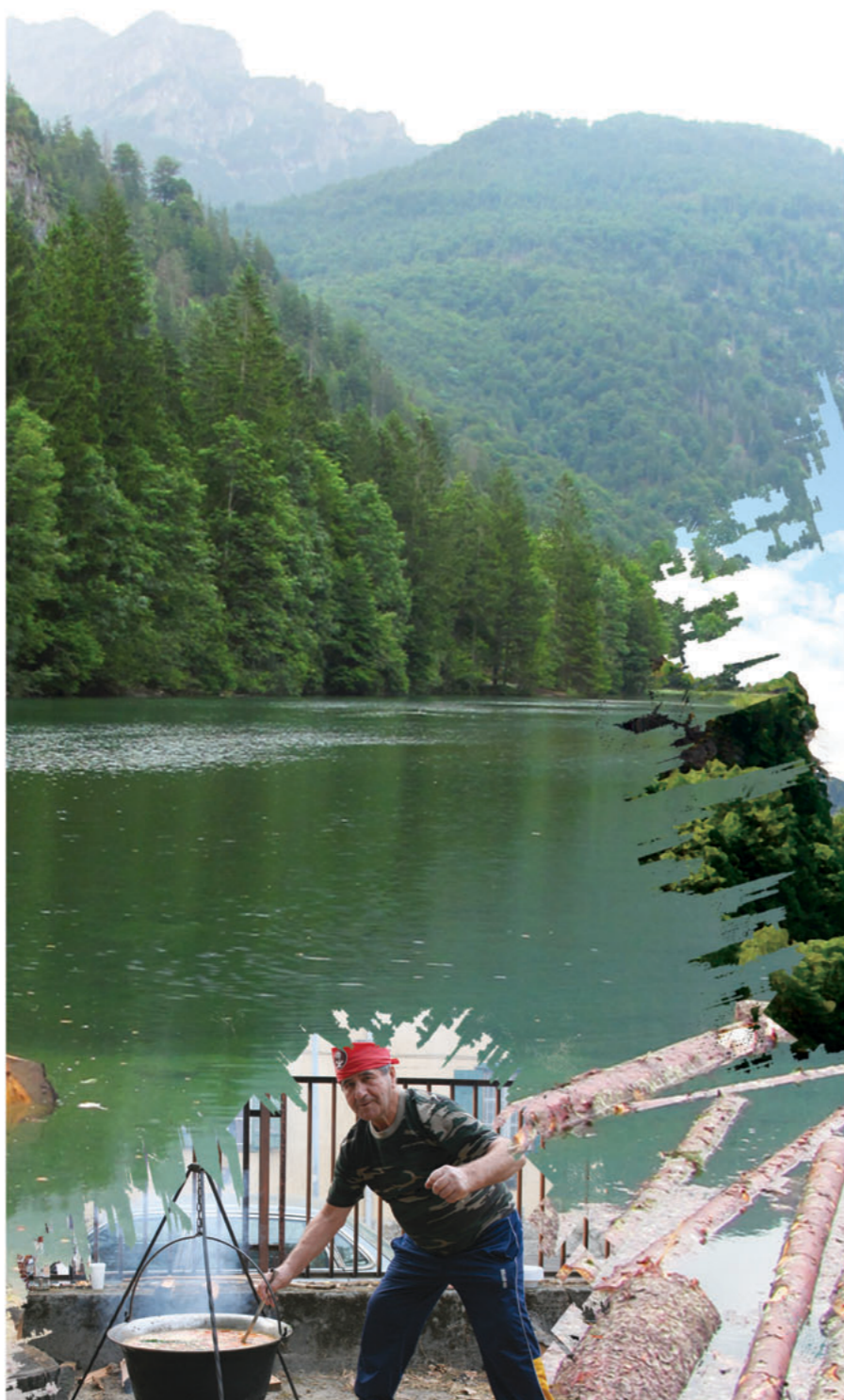
ISBN 978-963-9643-78-9

9 789639 643789

LITTERA NOVA KIADÓ
www.litteranova.hu

Az ember, aki lejött a hegyről

GYIMESI LÁSZLÓ

LITTERA NOVA

GYIMESI LÁSZLÓ

Az ember, aki lejött a hegyről

regény

Fotó: Hegedűs János

**GYIMESI LÁSZLÓ KÖNYVEI
A LITTERA NOVA KIADÓNÁL:**

A LÁTHATATLAN KERT
(versek, 1995)

AQUINCUMI ŐSZ (versek, 1998)

VISSZATÉRÉS
NA'CONXIPÁNBA (versciklus, 1998)

VÁNDOROK NEM RAKNAK
VÁRAT (válogatott versek, 2000)

BEKÜLDJEM ÉRTETEK A
MEDVÉT? (regény, 2004)

ÓBUDA ITT, BELÜL
(válogatott versek, 2006)

AZ ELDÖNTÖTT IDŐ
(versek, 2007)

BENÉZ A SZÖRNY IS
(versek, 2008)

AKKOR MOST REPÜLTEM,
VAGY NEM REPÜLTEM?
(regény, 2008)

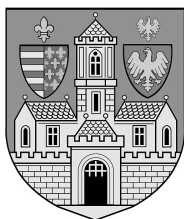

GYIMESI LÁSZLÓ

Az ember,
aki lejött
a hegyről

Köszönetet mondunk
Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának,
Bús Balázs Polgármester Úrnak
a könyv megjelentetéséhez nyújtott támogatásért.

A szerző és a kiadó

GYIMESI LÁSZLÓ

Az ember, aki lejött a hegyről

– egyszerű történet –

LITTERA NOVA KIADÓ

Alapítva: 1993

Budapest, 2012

*Csak ami nincs, annak van bokra,
csak ami lesz, az a virág,
ami van, széthull darabokra.*

József Attila

A történet főbb szereplői, színre lépésük sorrendjében:

A TÖRPE – öregedő zenebohóc
GUTENTÁG – csónakházi gondnok
BURMA – munkanélküli film- és tévérendező
BALOGH TAMÁS – hajdani gázgyári kemencés
SUNYA – önkéntes csarnokfelügyelő, talán zsebtolvaj
TÓBI – a faház üzletvezető csaposa
A RABBI – szakállas öreg koldus, inkább őskeresztény
POFAPÉNZ – újságárus és leendő totókirály
ISTÓK – az *Ember, Aki Lejött a Hegyről*, de nem *Fehérlófia*
TANÁRÚR – nyugdíjas magyartanár, irodalmi segéd-
munkás
CSURI – balszerencsés asztalos, a történet ideje alatt
is kórházban nyög
BÖZSE – Balogh Tamás felesége, társasházi takarítónő
ESZTER – Pofapénz felesége, bolti feketemunkás
STABIL – más néven *Dózeres*, egykori gázgyári sofőr
SÁRIKA – kofa, aki tudtán kívül segíti a pörköltfőzést
CSIBI – tanárnő, kisegítő a faházban
MANÖKEN – profi a pléhgombában
DESZKAMARI – pultos a pléhgombában
KARLÓ – Manöken „vőlegénye”

A történet felsorolt és fel nem sorolt szereplői *valamennyien* a képzelet szülöttei, bármiféle hasonlóság élő vagy holt személyekkel a véletlen, illetve az írói ügyetlenség műve.

Micsoda nyár, a francba...

– A zenebohóc nem paprikajancsi – magyarázta a Törpe két hónappal azelőtt, hogy a sánta Zupás háromajtósai agyonlőtték volna. – A zenebohóc művész, és nem is az utolsók közül való.

– Művész hát – bólogatott Gutentág –, életművész, mint a Burma.

– Én? – kapta fel a fejét a bukott rendező. – Mi bajod megint velem?

– Semmi – vigyorgott a hajdani gondnok. – Ha csak az nem, hogy tegnap elfelejtettél fizetni. Állhatam a számládat, te köcsög.

– Értem már, téged megvágni tényleg művészet – Balogh Tamás halkán szólt közbe, mert ő sem volt tisztában a tegnapi számla kiegyenlítésének részleteivel.

– Ökörködtök, mikor én komoly dolgokról beszélek – sértődött meg a Törpe. – Van egy új haverom, baró, ha mondom, úgy hívják, hogy... mondjuk, Fehérlófia, az is tudja...

– Kékszamárlánya, olyan is van – bólogatott Burma.

– Talán még Zöldelefánté is – dünnyögött Sunya, aki szintén nem tudta, hogy már csak két hónap az élet.

Ha hitték, ha nem, elhallgatott mindenki, s akinek még volt bora-sőre, hörpölgette. A többiek reménykedtek.

– Nem hisztek nekem – szólalt meg újra a Törpe.
– Pedig mindjárt itt lesz, és orrba vágja a Gutentágot, orrba, ha kérem.

– Orrba vágni könnyű – legyintett a néhai gondnok. – Inkább fizetne egy kört.

– Fizet az – erősködött a Törpe. – Még a bőre alatt is...

– Hallottunk ilyet – legyintett Burma. – Oszd mi lett? A kürtös haverod kért egy kört, a Balogh Tamás meg kifizette.

– Én aztán nem – csattant fel a hajdani kemencés.
– Egy alzó gandom se volt, na igen, a Tanárúr fizet ki, nekem majd meg kell adnom. Ha tudom.

– Nem tudod – nyugtázta Gutentág. – Mindig az öreggel csesztek ki.

– Vele aztán sose – tiltakozott Burma. – Sose maradtunk adósa.

Recsegett-ropogott az öreg faház mennyezete. A csapos feltekintett, na, ma még nem szakad le, de jobb közbelépni.

– Sose, te aztán sose – tolt egy kisfröccsöt Balogh Tamásnak.

Mindenki csodálkozott, hiszen Tamásnak már hetek óta kimerült az összes hitelkerete, nemcsak itt, hanem az egész környéken. Erre a Tóbi csak úgy odalök neki egy kisfröccsöt. Nagy oka lehet ennek, megtudjuk, meg bizony, ha nem ma, holnap.

Rabbi nyomakodott be az ajtón, nyomában Pofapénz lihegett.

– Téged keres egy ürge – mondta a levitézlett újságárus Törpének. – Valami sámánféle, vagy mi. Nemezsüvege van, tegeze, vagy tarsolya, meg ilyes-
mik.

– Pödrött fehér bajusza? – kérdezte Törpe.

– Az is – bólintott Pofapénz. A Rabbi szemén is lát-
szott, így lehet.

– Ő lesz az, az a Fehérlófia – derült fel Törpe arca.
– Mindjárt iszunk.

– Kumiszt – dűnnyögte Burma. – De azért hívd be.

– Naná, majd kinn hagyom – tüsténkedett a kicsi ember, térült-fordult, és máris ott állt mellette az ismeretlen.

– Ő a Fehérlófia – mondta félig dicsekvő, félig tartózkodó hangon. – Ezek meg a barátaim, Burma, a rendező, Gutentág, a csónakházi – hadarta –, meg Sunya, Balogh Tamás, Pofapénz, a totókirály, Tóbi, a csapos, Rabbit ismered...

– Rabbi, aki nem rabbi – bólintott az új vendég. – Inkább olyan óhitű keresztény.

– Miféle hülye név ez a Fehérlófia? – kérdezte Gutentág. – Valami régi mesében hallottam...

– Meg egy rajzfilmben – bólogatott a kiszuperált filmes. – Nem is volt rossz film.

– Úgy éljek! – rikkantott Balogh Tamás. – Én is láttam. Lehet, hogy kétszer.

– Nem ez a nevem – mosolygott az ismeretlen. – Néhány barátom csúfol így, mint ez a kis ember is, rájuk hagyom. De az igazi nevem titok, még a Rabbinak sem árultam el.

– Titkos név, hogy oda ne rohanjak – vigyorgott Gutentág. – Aggusz Idiótusz, he?

– Ne találgass – mondta az öreg. – A ti nyelveteken az Istókhoz hasonlít a hangzása, ezért hát így hívtam magam, Istók.

– Bolond Istók – próbálgatta Tóbi.

– Bolond? – kérdezett vissza az ismeretlen. – Komoly rangja volt hajdan a bolondoknak, hihetetlen hatalma. Nem, nem lennék méltó erre a címre.

A mai nyelven a nevem azt jelenti: Ember, Aki Lejött a Völgybe.

– Akkor jobb a Bolond, azazhogy az Istók, legalábbis rövidebb – csóválta a fejét Burma. – A bolondot egyébként se használnánk, a Balogh Tamás neve elé se tesszük ki, hogy lüke, barom, tökkelütött, mamlasz.

– De azért odagondoljuk – egészítette ki Guten-tág. – Nem mondjuk, de tudjuk.

– A bolond nem lüke, barom, mamlasz, tökkelütött – tiltakozott az öreg. – Inkább olyan garabonciás, bűbajos, táltos...

– Ezeknek hiába magyarázod – intette le Burma. – Ezt talán a Rabbival vagy velem megbeszélheted, a második körben, de józanul velünk sem. Tanárúr meg nincs itt.

– Hol van, tényleg, hol a Tanárúr? – villant fel Sunya szeme. – Hoztam neki spenótot.

Balogh Tamás lemaradt egy kicsit.

– Ember, Aki Lejött a Völgybe... Miféle völgybe? És honnan jött le?

Az ismeretlen nem akart válaszolni, de lehet, hogy nem is hallotta a kérdést. Illemtudó emberként kért egy kört.

– Mindenkinek, amit eddig ivott – mondta, de Guten-tág belevágott a szavába.

– Az nem lesz jó, öreg – vigyorgott –, mert a Sunya semmit sem ivott, lejárt a hitele, a Balogh Tamás kegyelemből kapott egy kisfröccsöt, pedig három deci tisztára vágyott... Mindenkinek, amit kér, az új vendégnek így kell szólnia nálunk. Szerencséd, hogy a Tanárúr késik, mert ő dupla brendit kérne. Nekem elég egy korsó sör.

– És a többiek? – nyugodott bele a rendbe az öreg.

– Három deci muskotályos – suttogta áhítattal Balogh Tamás.

– Egy korsó barna – sietett nyomába Burma.

– Egy világos korsót – tette hozzá Sunya.

– Az édes vörösből két decit – mondta a Rabbi –, az olyan, mint a számoszi.

– Én nem kérek semmit – mondta Tóbi, a csapos –, vezetek. Majd legközelebb.

Pofapénz kóser szilvát kért, a Törpe egy deci vegyes pálinkát, s amíg Tóbi kitöltötte mindenkinek az adagját, templomi volt a csend.

Legurultak az első nehéz kortyok, meghozták a szót.

– Istók bának szólítunk, bátyám, ha meg nem sér-tünk, jobb ez minden nagyképű meg titkos névnél – döntött Burma. A többiek élénken helyeseltek. Összekoccantak a poharak, befogadták az öreget.

Ekkor érkezett meg Tanárúr, odabaktatott a márvány könyöklőhöz, körülnézett. Nézte, nézte a nemez-süveges új vendéget, emlékeztette valakire.

– Ő a Tanárúr – tolakodott kettőjük közé a Törpe. – Regényt ír, meg minden. Ő meg Istók bá, a titkos nevét nem tudjuk, de nem Fehérlófia.

– Ismerem valahonnan – nézett az új vendégre Tanárúr. – Ő az Ember, Aki Lejött a Völgybe.

– Egy dupla brendit a Tanárúrnak – szorította meg a kezét Istók. – De honnan tudod ezt a nevedet?

– Ómagyarul is tudnám – legyintett Tanárúr. – De ezt nem nehéz kitalálni. Mi itt mind olyan emberek vagyunk, akik lejöttünk a völgybe. Más ugyan a sapkád, meg tarsolyod van, de csak ide tartozol.

– A Rabbi meg valami kötáblákat hordoz... – kotyogott bele Balogh Tamás.

– Nem sapka, hanem kalpag – vélte Burma. – Vagy süveg, mint a...

De Balogh Tamás nem hagyta magába fojtani a szót. Újra megkérdezte:

– Milyen völgybe? Meg honnan jött le? Csak adjátok itt az okost, aztán nem mondotok semmit.

Burmából kibukott valami értelmiségi gög.

– Azt jelenti, hogy barbár földről kulturált vidékre jött... A folyók mellett, a völgyekben van a kultúra, mindig is ott volt. És ugye, mi itt vagyunk a parton, ahol volt már kelta kultúra, római kultúra, török kultúra, sváb kultúra, de olyan, mint a magyar, egy se volt. Úgy mondják, a folyam melletti kultúrák... Az őseink csinálták az elsőt, a sumérok.

– Szerintem egyszerűbb a dolog, aki felment a hegyre, annak le is kell jönnie, hacsak fel nem dobja ott a talpát – kapcsolódott be Gutentág a kiselőadásba. – Valamikor úgy hívták, az Ember, Aki Felment a Hegyre, most meg ugye lejött...

Pofapénz és Rabbi félrevonultan pusmogtak valami variációról, ami Rabbi szerint istenkísértés, Pofapénz szerint tuti tipp volt, de a folyam menti kultúrákhoz nekik is lett volna némi észrevételük. Közelebb húzódtak, de Tamás nem hagyta szóhoz jutni őket.

– A medve is felmegy a hegyre, meg lejön a völgybe, itt is medve, meg ott is medve – harsogta. – Ugyanolyan, nem kap itt meg ott új nevet.

– Van még a kecske – bökte oda Sunya.

– Nem beszélve arról, hogy a vadkecskéknek nincs is neve – vélte a Törpe.

– Ez marhaság – döntötte el a kérdést Tóbi. – A hegyi kecske az a muflon, a völgyi meg egyszerűen a kecske...

– A vízi meg a delfin... – bólintott Burma. – Eszettek, mint a tenger.

– Most folyam vagy tenger? – zavarodott össze Sunya. Tóbi meg összevonta a szemöldökét, eléggé összevonta.

– Ritka meleg nyarunk van – terelte másfelé a gondolatot Tanárúr.

– Micsoda nyár – vette a lapot Pofapénz. – Sorra dőlnek a melegrekordok.

– Azok, a francba, a melegrekordok – dörögte a Törpe.

Egyszer fel kéne kerekednünk

Tanárúr sietős léptekkel igyekezett a Nánási úti kávéház felé, Balogh Tamás alig bírta vele a lépést.

– Mi van ezzel a lejött a völgybe dumával? – firtatta.

– Mi lenne? – csodálkozott az öreg. – Lejött a völgybe, és kész.

– De honnan jött le?

– A hegyről, nyilvánvaló – fejezte volna be a társalgást Tanárúr.

– De melyik hegyről? – ragaszkodott a témához a hajdani kemencés. – A Nagykevélyről? A Csúcshegyről? A Kárpátokból?

– A hegy az hegy – mondta ingerülten Tanárúr. – Nem mindegy neked?

– De nem ám! Mert ha például a Himalájáról jött, nagy útja volt, ha meg a Testvérhegyről, akkor csak egy könnyű sétája...

– Nem egy bizonyos hegyről van szó – sóhajtott az öreg. – A hegy voltaképpen szimbólum.

– Ja, szimbólum! A Rabbi is ilyeneket szól, ha nem tudja megmondani a frankót.

– Na, idefigyelj, te, te észkombájn! Beülünk a teraszra, és amíg megjön a kollégám, elmagyarázom neked az egészet.

– Onnan engem nagyon kinéznek – tétovázott Balogh Tamás.

– Amíg velem vagy, nem. Iszunk egy buborékos ásványvizet.

– Ketten?

– Hát hányan vagyunk? – mosolyodott el Tanárúr.

– Egy palack, két pohár.

Így lett. A felszolgálólány alig húzta el a száját a fedelmi rendeléskor, az itallapot mindenestre visszavitte.

– Idejárnak a környéken lakó írók – dünnyögte Tanárúr, táskájába gyömöszölve a reklámzacskónyi spenótot. – Építem a kapcsolatokat. Bár amikor én jövök, egyik sincs itt.

– Majd csak jönnek – türelmetlenkedett Balogh Tamás. – Mondd már a hegyet...

– Szóval, hogy értsd – fohászkodott neki az öreg tanár –, a hegy valójában jelkép. Azt a magaslatot jelentti, ahol az Isten képére teremtett ember még mindennek felett állt. Tiszta volt, magasztos, a maga módján hatalmas. Aztán lemondott isteni lényegéről, bűnbe esett, s le kellett jönnie a völgybe. A völgybe, ahol sár volt, kosz, alantasság, kicsinyesség.

– Duma – sandított fel Balogh Tamás. – Etetsz, ugye?

– Lehet. De azért figyelj. Szóval kezdetben mind hatalmasok voltunk, tiszták és tökéletesek.

– Én is? – hitetlenkedett Balogh Tamás.

– Te is. De lejöttünk a hegyről. Vagy őseink helyetünk is lejöttek, és mi már beleszülettünk a völgybe.

– A völgyben könnyebb a dolgunk – gondolkodott el Tamás. – Fenn sehol egy kocsma, csak bazinagy kövek, meredek utak. Ha vannak egyáltalán utak, nem csak bokaficam, lihegés...

– Reménytelen vagy.

– A Burma is azt mondta, hogy a völgyben van a kultúra, a folyam menti, ha jól emlékszem.

– Én meg úgy gondolom – nézett fel Tanárúr –, hogy a völgy kultúrája éppen a magasra vágyásból született. A visszatérés akaratából, vagy álmából.

– Visszatérés? A kövek közé, a lábtöréshez?

– A fényhez, a magasztossághoz, a hatalomhoz, a tisztasághoz. Az isteni lényegünkhöz. Gondold végig: az egyiptomiak piramisokat építettek, a mezopotámiaiak zikkuratokat, ilyen volt a Babel tornya is, de voltak piramisok másutt, Amerikában, még itt Európában is, az inkák vagy a tibetiek szent helyeiket, sőt a városaikat is a megközelíthetetlen hegyormokra építették, de sorolhatnám tovább. A görögöknél...

– Sorolhatnád, de inkább hagyd. A mi Istókunk nem hiszem, hogy egy piramisról csúszdázott közénk.

– Emberek ezrei halnak meg azért, hogy megmásszanak egy-egy hatalmas csúcsot. Mi értelme? Völgyi eszünkkel fel nem érjük. Vagyonokat áldoznak az expedíciókra, felmennek a csúcsra, kitűznek egy zászlót vagy egy táblát. Mi haszna?

– Tán a hírnév? – találgatta Tamás.

– Ma már az sem, ha elénekelsz a tévében egy-két ripityomot, nagyobb lesz a respekted, ha mondasz a parlamentben néhány baromságot, még miniszter is lehetsz... Nem, nem. Fel kell menni a hegyre, mert a hegy ott van. Vár. Ott lenne a helyünk.

– Ha te mondod – csóválta a fejét Tamás.

– Én is szeretnék feljutni egy csúcsra, mielőtt meghalok – mondta elgondolkodva Tanárúr. – A tiszta szellem valamelyik fennsíkjára.

– A Sunya is lát szellemeket a hatodik korsó után, beszél is velük, ők mondják meg neki, ihat-e még.

– Hát azt inkább a Tóbi mondja meg neki, de én nem ilyen szellemekről beszélek. Inkább a bennünk lakozókról.

– Hát bennem biztos nem lakik egy sem, mégis csak tudnám – legyintett Balogh Tamás. – A keresztanyámat egyszer megszállta az ördög, de mire kiűzték belőle, arról is kiderült, hogy nem is az volt...

– Ha nem, nem – nyugodott bele Tanárúr. – Te nem vágysz fel valamelyik hegyre?

– Hát, nem annyira – gondolkodott el a hajdani kemencés. – A Hármashatár-hegyen voltam úttörőkoromban, voltak ott tölgyfák meg romos ágyúállások, mérges gombák... Ja, meg repülőtér. Egyszer még gázgyári koromban taxival felmentem a nagy étterembe, tellett rá, akkor nem Udvarháznak hívták, de a részleteket elmosták a fröccsök. Készültem a Nagykevélyre is, de mindig csak a pomázi HÉV-megálló melletti kricsmiig jutottam. Hát nem vagyok valami hegymászó alkat...

– Mielőtt meghalok, mindenképpen megmászom valamelyiket.

– Úgy lenne szép, ha mind együtt mennénk, ez az Istók vezethetne bennünket, a Burma a nagy eszével elmagyarázhatná a merre meddiget, jöhetne Gutentág, a Törpe, Pofapénz, Sunya. Tóbi kivehetne egy szabadnapot, a Rabbi meg úgyis ilyen hegyre menős fajta.

– Nem lenne ellenemre – mosolyodott el Tanárúr.

– De ismered a bandát – lovalta bele magát a dologba Balogh Tamás. – Ezek csak úgy nem indulnak el. Szellem, meg fény, köpnek rá. Ki kell találnunk valami okot, hogy miért megýünk fel...

– Valami kincset keresünk, mondjuk – bizonytalanodott az öreg.

– Á, azt tudják, hogy kamu. Az Attila meg Árpád sírját is hiába keresik, pedig ölik bele a pénzt. Ha a századrészét elihatnánk, évekig nem lenne gondunk a piára.

– Ha azt mondanánk, hogy elrejtettünk ott egy hordó valamit?

– Nem a falvédőről jöttek le. Ha mi rejtettük volna oda, úgyis csak üres hordót találnának – adta meg a realista választ Tamás. – Másra gondolok. A barátság-ra kell alapoznunk.

– Szívszerelemből sem kerekednek útra – kételkedt Tanárúr. – Valami konkrét cél kell, ha már a szellem, meg a fény nem jön be...

– Valakinek biztos van mostanában kerek születésnapja, vagy ha nincs, mondhatja azt, hogy van... – gondolkodott el Balogh Tamás. – A Burma vevő az ilyenre. Azt mondjuk, hogy a Burma születésnapját a hegycsúcson akarjuk megünnepelni. Hülyeségnek fogják tartani, de beveszik. Rólam vagy Gutentágról nem hinnék el, de Burmáról vagy a Rabbiról igen. Rólad is.

– Köszönöm – hajolt meg az öreg. – Nagy piknikkel ünnepelnénk, birkapörköltet főznénk, vinnénk bort, sört, konyakot...

– A Gutentágnak van egy nagy bográcsa... Hátizsákok is akadnak, meg ilyen húzós kocsí, abba vinnénk a krumplit, hagymát – lelkesedett fel Tamás. – Egy másikban az üvegeket. Azt én húznám.

– Ki más? – kérdezte kajánul Tanárúr. – Szép is lenne. De van egy bökkenő. Tudod, mibe kerül egy ilyen népünnepély? Jó, a HÉV-en bliccel, akinek még kell jegyet váltania, de a hús, az ital...

– A legközelebbi hegyre gondoltam – Balogh Tamásban elevenen élt egy dicstelen affér emléke, félhavi segélye ment rá a legutóbbi bliccelésre. – Oda gyalog is elmehetünk.

– Mindenképpen sok pénz kell hozzá, és a legtöbbben nem dolgoztok.

– Gutentág melózik, Tóbi is, Pofapénznek az újságosbódé is hoz valamit, bár már nem az övé, na meg neki ott a totó... Láttuk, hogy az Istók bácsi sem szűkölködik.

– A többiek is elmehetnének dolgozni – vélte Tanár úr. – Én felajánlom az e havi irodalmi segéd munkáim díját, két kötet szöveggondozása... Nem sok, de a krumpli-hagyma kijön belőle, a paprika, paradicsom, só is.

– Nincs meló – szontyolodott el Tamás. – Csak ásás lenne, de azt nem bírom. A Törpe meg lassan csak a vacsoráért trombitál. Sunyát nem alkalmazza senki, mert híre van. De azért majd megpróbálunk valamit. A Vakegérből újítok egy kanna muskotályost, az ingyenbe lesz...

– Na, álmodozz magadban tovább – dörögte az idős tanár. – Ott jön a kollégám, pótvizsgásokat ajánl, majd holnap folytatjuk.

– Én most folytatom! – döntött Balogh Tamás. – Visszamegyek a faházba, beetetem a többieket. A pénzről még nem szólok, Burmát rábeszélem a főszerepre. Bízz rám mindent, tuti lesz!

– Ajjaj, tartok is tőle – intett búcsút Tanárúr.

Ugrunk majd tüzet is

Tamás a negyedórás úton több taktikát is végig gondolt, de álmában sem hitte, hogy ilyen könnyű dolga lesz. Amikor visszaért a faházba, Pofapénzen kívül még mindenkit ott talált. Éppen Burma tartott kiselőadást a közelgő Szent Iván-éjről, s nem győzte hangsúlyozni, hogy ő nem véletlenül született éppen azon a napon.

– Szakrális nap ez – harsogta. – Aki ilyenkor születik, az sokra viszi az életben.

– Kétszer is megrendezheti a monoszkópot – a vigyorgó Gutentág ezredszer sütötte el ócska viccét. – Mikor volt utoljára felkérésed?

– Dolgozom egy forgatókönyvön – kezdte volna Burma, de a társaságból kirobbant a röhögés.

– Látjuk – foglalta össze röviden Sunya –, napról napra alakul... Lázás munkának tűnik.

– A fejemben dolgozom, de ezt persze te nem értetted – vágott vissza a hajdani rendező, de senki sem törődött vele. Látták naponta, reggeltől estig figyelhették azt a lázas munkát.

– Tényleg most lesz a születésnapod? – Balogh Tamás nem is leplezte örömét. – Szent Ivánkor? Ezen a hogy is mondtad, izé, szakramentumos napon?

– Szakrális, te – javította ki Istók, az Ember, Aki Lejött a Hegyről. – Az olyan szent, lelki, szellemi dolog.

– Minden, ami Istentől való – bólogatott a Rabbi.
– Ha ezt hallaná a Tanárúr! – vette vissza a szót Balogh Tamás. – Éppen ilyen szellemi dolgokról társalogtam vele az előbb a kávéházban!

– Te társalogtál? – csodálkozott Sunya.

– A kávéházban? – csóválta a fejét Gutentág. – Be sem engednek.

– Szakrális dolgokról? – fintorgott Burma. – Az előbb még azt se tudtad, hogy van olyan.

– Hát ide figyelj, először is tudtam, csak elfelejtettem, másodszor igenis társalogtam, harmadszor igenis beengednek a kávéházba, legalábbis a Tanárúrral a teraszig, ahol ásványvizet szoktunk inni...

– Na ne – ezt már a Törpe sem hagyhatta szó nélkül. – Szívószállal!

– Csak gúnyolódjatok! Nem is mondom meg, miért jöttem!

– Tudjuk – vigyorgott Gutentág –, meg akarsz vágni valakit egy nagyfröccsre.

– Azért is – ismerte el Balogh Tamás –, de van itt még egy fontosabb dolog.

Fontosabb dolog? Megállt a levegő a faházban. Valami, ami fontosabb Tamás számára a nagyfröccsnél? Ez is olyan szakrális dolog lehet, vagy mi.

– Mesélj már – törte meg a csendet Tóbi, közben kitöltött egy nagyfröccsöt, és odatolta Tamásnak, persze szigorúan felríván azt a tartozások közé.

– Azt találtam ki, khmm, találtuk ki a Tanárúrral, hogy a legközelebbi születésnapot, akárkié legyen, a hegy tetején ünnepeljük, birkapörkölttel, piával.

– A hegy tetején? Ott csak az Udvarház van, és azt nem tudjuk megfizetni – göcögött Gutentág.

– Nem azon a hegyen, és nem is étteremben! – sietett a magyarázattal Tamás. – Mi főzünk, a piát is mi visszük.

– A hegyre? – ámuldozott a Törpe. – Vigyük a part-ra, közelebb van és laposabb...

– És akkor hol van az ünnep? – Burmának megtet-szett az ötlet. – A hegytetőn meggyújtjuk a Szent Iván-éji tüzet...

– Azon főzünk – erősítette meg Balogh Tamás.

– Éjfélkor meg átugráljuk! – kiáltotta Burma. – Ez az!

– Átugráljuk? – Sunya nem volt lelkes. – Mondjuk, aki akarja, átugrálja.

– Mi az, te nem akarsz megtisztulni? Meg átlénye-gülni?

– Én pialni akarok, hogy tudd, megtisztulni meg a Gutentág zuhanyozójába járok... – közölte Sunya.

– Félévente – erősítette meg a csónakházi gond-nok. – De most, hogy lebontják...

– Ne ezen filózzatok – fordította vissza a piknikre a szót Balogh Tamás. – Össze kell írunk, ki mit hoz, ki mennyi pénzzel száll be.

– Szisztéma kell... – tétovázott Burma.

– Inkább egy szakember – vélte Istók. – Aki pon-tosan tudja, miből mennyi kell, mondjuk nyolc em-berre.

– Nyolc? – Tóbi gyorsan számolni kezdett. – Én, Tanárúr, Gutentág, Sunya, az négy. Pofapénz, Rabbi, Istók, Csuri, az nyolc. Burma kilenc.

– És én? – tiltakozott Balogh Tamás.

– Tíz – ismerte el Tóbi.

– Kilenc – legyintett Gutentág –, Csuri még kór-házban lesz.

– Azért nem látom – mondta a visszatérő Pofa-pénz. – Gondoltam, hogy újra valami baleset érte. Mije törött el?

– Most a lába, mind a kettő – ismertette volna a részleteket a gondnok, de Burma leintette.

– Akkor kilenc fővel számoljunk. Az italokon ha-mar túleshetünk, meg az eszközöket is felírhatjuk.

– Tízzel, a Törpét ugyanúgy kihagytátok, mint en-gem – helyesbített Balogh Tamás.

Nézzük, mi kell a birkapörkölthöz!

Hamar híre ment, hogy micsoda pikniket szervez a Tanárúr, meg persze a Balogh Tamás.

Birkapörkölt! Bizony megindította a fantáziát. Meg az emésztőnedveket, meg a szakácstudományi vetélkedőt.

– Szakember kell ide! – ismételte meg a visszatért Pofapénz. – Én úgy emlékszem, Csuri ért hozzá a legjobban.

– Csuri – cöcögött Burma. – Ő csak birkagulyást tud, belefőzi a krumplit, még sárgarépát is tesz hozzá... Nem rossz az, de nem pörkölt. Egyébként is, ugye, kórházban van a marhája.

Felmerült több név is, de végül megegyeztek abban, hogy Stabilt kell megkérdezni, az egykori gázgyári sofőrt, aki itt-ott egy régi balhé miatt a Dózeres névre is hallgat. Az ő birkapörköltje legendás.

Stabil ritkán fordult meg a faházban, de egy telefon és némi sör ígérete hamar átcsalogatta.

– Szépen feldaraboljátok a csontos birkahúst – kezdte az első sör után. – Némi belsőséget, szívet, májat is vesztek, jól megmossátok. A húst leforrázzátok. Ekkora társaságra öt kiló húst számítsatok.

– Öt kilót? – hűlt el Balogh Tamás. – Akkor tényleg melózni kell.

– A leforrázott húst félreteszitek – Stabil nem zavartatta magát. – Fél kiló kenyérszalonnát apróra

kockáztok, bedobjátok a bográcsba. Nyolc-tíz nagy fej vöröshagymát megpucoltok, felszeltek, ha kisült a szalonna zsírja, ráborítjátok. Üvegesre sütitek, rátesztek egy kanál sót, két kanál édes paprikát. Én szelek bele zöldpaprikát is, erőset, akkor nem kell később csípős paprikával vadítani. Elkeveritek gyorsan, hogy a paprika ne égjen meg, s rádobjátok a húst, kicsit később a belsőséget. Ilyenkor kell beletenni két-három gerezd fokhagymát is, akár szétnyomva, akár egészben. Megkeveritek, de csak addig, amíg levet nem ereszt, attól kezdve a bográcsot forgatjátok-mozgatjátok.

– Írom a hozzávalókat, csak fékezz – mondta Guten-tág, aki nemigen hitt eddig a hegytetős pörköltben.

– Ha kapok egy nem túl hideg sört, fékezek – vigyorodott el a Dózeres. – Amíg iszom, nem tudok beszélni.

– Kérésed parancs – tolta elé Tóbi a nem túl hideg üveget. Néhány másodperc múlva folytatódott az oktatás.

– Ha kevés a leve, lötyyinthettek rá egy pohár vizet, de én inkább a száraz vörösbort ajánlom. Bár a vörös inkább a vadhoz, a marhához illik, a birka sokak szerint savanyú fehéret kíván. Kaskantyún olaszrizlinget, másutt kadarkát ajánlanak, de semmiképpen se kannás vagy tablettás legyen...

– Az én kannásom valódi – bántódott meg Tóbi, de nem figyeltek rá.

– Palackos olaszrizling vagy kékfrankos – írta Gutentág.

– A hígítás előtt karikázzatok bele három szép, friss paradicsomot, ne többet, de ne is kevesebbet. Tegyetek bele némi borsot, nem árt neki egy-két szegfűszeg sem, mutassátok meg neki, annyi elég.

Mehet bele a maradék fokhagyma. Ha nem szép a színe, még egy kis paprikát tehetek hozzá. Ne erőset, ha csípősen szeretitek, inkább tálaláskor adjatok hozzá szárított cseresznyepaprikát vagy paprikakrémet. Ha megpuhult a hús, kész a birkapörkölt.

– Na ne! – nyalta meg a száját a Törpe. – És a burgonya?

– Az ámatőrök az utolsó húsz percben beleforgatják... – fintorodott el Stabil. – Lehet azt úgy is, de ha rám hallgattok, a hasábra vagy kockára vágott krumplit kis sóval, köménnyel külön főzitek meg. Igazából apró nokedli vagy nagy szemű tarhonya illik a pörkölt birkához, de hát ezt nektek úgyis hiába mondom.

– Ezt hiába, Tanárúr már megígérte a krumplit... – dünnyögte Burma.

– És a tárkony? – idézett régi ízeket a Rabbi.

– Az inkább a bárányleveshez, meg a raguhoz, a tokányhoz illik – ébredt fel Burmában is az ínyes-mester.

– Csak azt nem értem, mit érdekel ez téged? – fordult a Rabbihoz Gutentág. – Te úgysem eszel ilyeneket!

– Birkát? Kecskét? Bármikor – mondta a Rabbi –, és még sok mindent. Olyasmit is, amiről nem is hallottál.

– Így van – erősítette meg Pofapénz. – Birkát még én is ehetek. Ha jól vágták le.

– Abban biztos lehetsz – emelte üvegét Stabil. – Sose főzünk élő juhokat.

– Mennyivel egyszerűbb bemenni a Bivalyosba, persze a teraszra, és kérni öt adaggal... – gondolkodott el Sunya. – Hegyre se kell mászni érte, meg jó időben el is slisszolhatunk.

– Ötnél többen leszünk – nézett rá Pofapénz. – És nem vagyunk pitiánerek. Általában nem lopunk...

– Nem bizony – vörösödött el Balogh Tamás –, csak végszükségben.

– Ez nem lopás – jelentette ki Sunya –, csak élelmesség.

– Hol a Tanárúr? – előzte meg a vita kibontakozását a Törpe.

– Szerkeszti a hagymára valót, úgy éljek – vette a lapot Balogh Tamás. – A krumpli árát már tegnap megkereste. Tán a szalonnáét is. Én is hozzáfogok valamihez, méghozzá hamarosan.

– Persze – röhögött Gutentág. – Segítesz a Burmának.

– De ki fog főzni? – gondolkodott el Burma. – Összekotorjuk a pénzt, aztán valaki jól odaéget mindent. Végül is az én születésnapom lesz, nem akármi.

– Hívjuk meg a Stabilt! – pattant ki az ötlet a Törpéből. – Aki így el tudja mondani, még jobban megcsinálja.

– Mennék én szívesen – hárította el a dolgot a Dózeres –, de akkor lesz a meccs a Csillagheggyel, a Gáz–Csillaghegy örökrangadó, azt nélkülem meg se tartják.

– A te korodban senki sem focizik – kételkedett Sunya.

– Nem is, de ott ülök a VIP-páholyban és ordítok.

– A Gázpályán nincs VIP-páholy – kezdte magyarázni Sunya, de ezt mindenki tudta, persze, csak egy fedett terasz van, székekkel, asztalokkal, az Ernő szolgál ki, ezért aztán sose látja a gólokat. El is hallgatott gyorsan.

– Remélem, mindent rendesen felírtál – nézett át Gutentág válla fölött a bukott rendező. – Naná, hogy a vizet kihagytad.

– Azt nyilván te veszed... – gurult méregbe a csónakház.

– Vagy majd merítesz a patakából – tódította a Törpe.
– Hagyjátok, mégis ő az ünnepelt – csitította őket Pofapénz. – Ő hozza az italokat, leszámítva az olaszrizlinget, meg a Balogh muskotályosát. Előleget kell kérnie az új forgatókönyvére.

– Adnak is, nem tízezret – horgadt fel a remény Burmában. – Miért ne adnának?

– Miről szól az a nem létező íz? – kérdezte Sunya.

– Hát még csak alakul – jött zavarba a rendező. – Talán egy fiúról meg egy lányról, akik elvesztik a munkájukat, és beállnak remetének...

– Ketten nem állhatnak be, a remeteség egyszemélyes meló – vélte Tóbi.

– Erre ihatnánk, mondjuk egyszemélyeseket – helyeselt Stabil.

– Szomszéd remeték lennének – vágta ki magát Burma. – Egy barlang – egy tölgy, aztán egy bükk – egy barlang. Frankón. Őzek is lesznek.

– Egy zenebohóc terelgeti őket, olyan álomszerű ködben, van is rá egy jelentkező – vigyorgott a Törpe, akinek bizony hetek óta nem volt komoly fellépése.

– Sültrealista film lesz – mondta Gutentág. – Olyan szerzői. Se őz, se zenebohóc. Lesz egy tök lusta rendező, aki nem csinál semmit, azt is igen lassan, aztán másfél óra múlva mond egy hülyeséget. „Mától muflonból főzöm a birkagulyást”, vagy: „ördögszarvon fűjjük a himnuszt, tele lesz a zsombolya”. Közben a kamera pásztázza a fákat.

– Mi az a zsombolya? – morrant fel a Rabbi. – Ne emlegess ördögöt, nem vezet jóra.

– A zsombolya olyan, mint a bambula, csak több benne a nád – röhögött Gutentág. – Burma életművének pillérei.

– Anyádé – tornyosodott a gondnok fölé Burma, s bizony kipróbálta volna az öklét, ha a Rabbi odébb nem taszítja.

– Te, te értelmiségi – vetette oda a menekülési útvonalakat számba vevő gondnok.

– Te tuskó vizigót – ordította a rendező.

– Ne mondjak egy receptet a tűzdelt bárányhoz? – teremtetett rendet Stabil, s már kezdte is. – Hat személyre vesztek két tejes bárányt, kibelezitek, megnyúzzátok őket, aztán...

Belépett Tanárúr, a tűzdeléshez neki is volt néhány szava, aztán visszatértek az alapproblémára: ki, mikor és főleg miből veszi meg az öt-hat kiló birkát, meg azt a kis belsőséget.

Az én próféta lelkem

Pofapénz maga elé húzta Gutentág jegyzetét.

– Vegyünk egy táblázatot, mint a totónál – s már rajzolta is. – Az első rovatba az anyag kerül. A másodikba a mennyiség, a harmadikba az ár.

– A negyedik rovatot túl nagyra hagytad – reklámálta Balogh Tamás.

– Oda két dolog kerül – magyarázta Pofapénz. – Az, hogy ki hozza, és hogy mikor. Vegyük mindjárt az elsőt.

Kenyérszalonna – írta be az első rubrikába. Hatvan deka – került a másodikba. Picit gondolkodott, s a harmadikba csak két betűt véselt: i.h. A negyedikbe, a széles rovatba ez került: Tanárúr, péntek

– Mi az az i, meg há? – figyelt oda Burma. – Oda az ár kerülne, nem?

– Általában – bölintott a totókirály. – De ott, ahol már megvan az ígéret, nem kell összedobni a pénzt. Ingyen hozza – ezt jelenti.

– Hát, szépen van ingyen – sóhajtotta Tanárúr, amikor ez a két betű került a négy-öt kiló burgonya, a két kiló vereshagyma mellé is, a neve elé.

– Ki hozza a birkát? – aggódott a Törpe.

– Maradjunk Tanárúrnál, ha már elkésett, és vele kezdtük! – állította le Gutentág. – Felírtuk a szalonnát, krumplit, hagymát...

– A szalonnát ugyan nem ígértem... – legyintett Tanárúr. – De legyen. Írd még oda a paprikát meg a sót...

– A pirospaprikát vagy a zöldet?

– Mindkettőt, meg a paradicsomot – sóhajtott Tanárúr, de ha még egyszer szóba hoz valaki, kitekerem a delikvens nyakát.

kenyérszalonna	60 deka	i.h.	Tanárúr, péntek
burgonya	4-5 kiló	i.h.	Tanárúr, péntek
hagyma	2 kiló	i.h.	Tanárúr, péntek
pirospaprika	10 deka	i.h.	Tanárúr, péntek
zöldpaprika	3 darab	i.h.	Tanárúr, péntek
paradicsom	3 nagy darab	i.h.	Tanárúr, péntek
birkahús	5 kiló	6000	
belsőség	1 kiló	1000	
fokhagyma	1 fej	50	
rizling v. vörös	1 üveg	400	
muskotályos	1 kanna 5 l	3000	
száraz bor	1 kanna 5 l	3000	
sör	1 láda	3000	

– Nézzétek, így állunk – mutatta Pofapénz a cédulát a többieknek. – Hiányzik valami?

– Hát a negyedik rovat elég egyhangú – vélte Istók (az Ember, Aki Lejött a Hegyről). Tanárúr széttárta a kezét, de nem szólt.

– Írj be a fokhagymához – fölényeskedett Sunya. – Újítkoz a Sárinál.

– Nem írtál be mindent a táblázatba – mutatott rá az irkakírkájára Gutentág. – Bors, szegfűszeg, szárított erős paprika.

– Pálinka! – emelte ujját Törpe.

– Kenyér! – jutott eszébe a Rabbinak.

– Víz! – tette hozzá Istók.
 – Azt a Burma hozza – kotnyeleskedett bele Balogh Tamás, aztán elszégyellte magát. – Konyak Tanárúrnak!

– Bocs, bocs, már be is írtam – buzgólkodott paprikapirosan Pofapénz.

– A negyedik oszlopba senki se akar feliratkozni?

– Írj fel a száraz kannásra! – Tóbinak mintha a fogát húzták volna. – Több nem megy, le vagyok égve.

– A többi néma csend? – nézett körbe Tanárúr.

– A bors, szegfűszeg, cseresznyepaprika az enyém – nyögte ki a Törpe.

– Na, akkor jól állunk, az italokhoz beírom Burmát... – mutatta a kiegészített cédulát az újságos.

– Nana! – mordult fel a rendező. – A söröket álmom, semmi mást, a húsba úgylis be kell szállni.

– Jó, a sörhöz írlak. Nézzük, mi kell még!

kenyérszalonna	60 deka	i.h. Tanárúr, péntek
burgonya	4-5 kiló	i.h. Tanárúr, péntek
hagyma	2 kiló	i.h. Tanárúr, péntek
pirospaprika	10 deka	i.h. Tanárúr, péntek
zöldpaprika	3 darab	i.h. Tanárúr, péntek
paradicsom	3 nagy darab	i.h. Tanárúr, péntek
birkahús	5 kiló	6000
belsőség	1 kiló	1000
fokhagyma	1 fej	i.h. Sunya, szombat reggel
rizling v. vörös	1 üveg	400
muskotályos	1 kanna 5 l	i.h. Balogh Tamás, péntek
száraz bor	1 kanna 5 l	i.h. Tóbi, szombat reggel
sör	1 láda	i.h. Burma, péntek

pálinka	1 üveg	1500
brendi	2 deci	500
bors, szegfűszeg	1-1 deka	i.h. Törpe, szombat reggel
sz. erős paprika	3-4 darab	i.h. Törpe, szombat reggel
kenyér	2 kiló	500

– A vizet nem írtam, meg az eszközöket sem. Egy kanna vizet hoz a Burma, Gutentág kölcsönzi a csónakházból a bográcsot és a szolgálát...

– Vasháromlábat, láncsal – javította ki a gondnok.

– Azt, meg a nagy keverőkanalat – bólintott Pofapénz. – Én hozom a kisbaltát.

– Darabolva vesszük a húst – csodálkozott Sunya.

– A favágáshoz, ember – szólt vissza az újságos.

– Gyalogsági ásó, gázálarc... – gúnyolódott Burma.

– Ásót hozatsz, gázálarc nem kell – bólogatott Istók. – De mindenki hozzon hátizsákot vagy gurulós mianevét.

– Én beszerzek mindent, ideszállítom azt, amire nincs felajánlásotok – mondta Gutentág. – Durván tízezret kell összedobnunk. Itt az Istók süvege, vagy mije, lássam a zsetont! Kétezer-ötszázat dobok, a húsrá meg a palackosra. Hétezer-ötszáz kell még.

Az öreg nem vette ugyan jó néven, hogy az ő süvegét kapták le gyűjtőpénztárnak, de nem tiltakozott.

– Kétezret adok én is, bár inni nemigen fogok, legfeljebb a Burma vizéből – dünnyögte.

– Már csak ötezer-ötszáz! Ezt igazán kiköhöghetné az ünnepe! – javasolta Pofapénz.

– Szépen – háborodott fel a bukott rendező. – Én háromezerért hozom a sört, legfeljebb ezret adhatok

még az előlegem terhére. – Gutentág piszkozatának hátoldalára fel is véste: *1000 Ft – Burma*, és bedugta a süvegbe.

– Hát, ha így is lehet, én is dugok egy cédulát 1500-ról, úgyse szoltam még – a Rabbi felszabadultan elmosolyodott –, mert egyébként csak apróm van... De megadom, ha az Úr is úgy akarja.

– Ki nem tett még? – szigorodott Gutentág hangja. – Tóbi?

– Ugye a kanna fehér... – mormogta a nagydarab ember. – De legyen hozzá ötszáz.

– Sunya?

– Adok ötezret, ha lesz...

– Nem lesz – vigyorgott Pofapénz.

– Írok cédulát – mondta gyorsan Sunya, s már írta is.

– Ez csak ötszáz! – csattant fel Gutentág. – Minket akarsz átverni?

– Annyi biztos lesz – vont a vállát Sunya. – Nagyön vigyáznak mostanában a piacon, még az öregasszonyok is.

– Azt mondtuk, nem lopunk – emlékezett Pofapénz.

– Csak végszükségben – gondolt a Vakegér pincéjére, meg az ott sorakozó muskotályossal teli kannákra Balogh Tamás.

– *Te* azt mondtad – somolygott Sunya. – Én nem mondtam semmit.

– Tanárúr meg azt mondta, megdolgozunk ezért a pénzért. Mindenki – Istók erre emlékezett.

– Tanárúr egy idealista – legyintett Burma.

– Tudok egy rendes melót – fordította komolyra a szót a csónakházi gondnok. – Bontás, tereprendezés.

– Bejelentenek? Biztosítás, nyugdíj? – firtatta Burma.

– Hát azt éppen nem – ismerte el Gutentág. – De egy napra adnak három rongyot, meg kaját, piát doszt. Szerdán, csütörtökön mehetnek. Kiválthatjátok a cédulátokat.

– A kaja-pia nem éppen úri – szúrta közbe Balogh Tamás, aki már *tájékozódott* a bontásnál. – Sós szalonna, kenyér, savanyú kannás.

– Mert különben a Hiltonban zabálnád a libamáját – gurult méregbe a gondnok –, és izét, na, dom perignont kortyolnál rá...

– Én csak szabályos munkát vállalok – jelentette ki Burma. – Szerződés, kollektív, ilyenek.

– De kényes lettél, egyem a szíved – tájékozott Gutentág. – A múltkor öt sörért festtetted ki a zuhanyozót!

– Az bartel volt, vihettem a maradék festéket – védekezett a rendező. – Igaz, hogy nem maradt.

– Mert elcserélted a Gusztival sült keszegre...

– Akkor tényleg bartel volt – kottyantott bele Pofapénz.

– Rágalom! Ha hal, akkor heck – vigyorgott Burma. – Esetleg fogas.

– Elég – állította le a vitát Tanárúr. – Ki megy?

Kiderült, hogy mindenkinek halaszthatatlan dolga van szerdára is, csütörtökre is.

– Be kell mennem az előlegemért a filmesekhez, megérthetitek – védekezett Burma.

– Nekem meg a csarnokban kell inspekcióznom – közölte Sunya.

– Én mehetnék – mondta a Rabbi –, de amikor szóvá teszem a káromkodásokat, mindig elzavarnak. Két hete belém is rúgtak. Kinek kell a baj?

– Ha nem megy senki, nem lesz ünnepség – szögezte le Tanárúr. – Eddig is elvöltünk nélküle.

Az nem lehet! Mindenki beleélte magát a dologba. Ha elmarad, hiába volt a tervezgetés, hiába a Stábil receptje, hiába a gyönyörű táblázat.

– Bemegyek pénteken az előlegért... – dünnyögte Burma. – Akkor se adnak kevesebbet.

– Egy – bólintott Gutentág.

– Megyek én is, franc a pofátokba – adta meg magát Sunya.

– Kettő – nyugtázta a gondnok.

– Beteszem a füldugóimat – gondolta végig a dolgot a Rabbi. – És eggyel többet imádkozom.

– Három, ez igen! – örvendezett a csónakházás.

– És én is megyek – rikkantott a Törpe.

– Vízhordó is kell – vigyorgott Gutentág. – Három és fél!

Épp csak el tudott ugrani a Törpe kemény rúgása elől. Mégis zavartalanul folytatta:

– Valaki más?

– Ha nem kell ásni, mehetek én is – tétovázott Balogh Tamás. – Az asszony is örülne, hiszen maradna valami...

– Négy!

– Én nem vagyok törpe – tiltakozott Tamás. – Négy és fél, legalább!

– Megegyeztünk, négy és fél, velem együtt hat – zárta le a jelentkezést a bukott gondnok, de el ne piáljátok a pénzt! Ahogy végeztek, jöttek ide, bedugjuk a zsetont a süvegbe.

– Nem az egészet – tiltakozott Burma. – Kiváltjuk a cédulákat, a többi szabadlistára kerül...

– Szépen! – a többiek tiltakoztak, bár sejtették, hogy magával a kiváltással is lesznek bajok.

– Ó, az én próféta lelkem – sóhajtott Gutentág, amikor nem találta sehol a süvegben Burma céduláját.

– No, semmi baj! – s már körmölte is: *Burma 1000.* – Rendnek lennie kell.

Elmúlt a kedd este, vasárnap lesz Szent Iván, tehát szombat éjjel kell fenn lenniük a hegyen. Szűk három nap maradt a felkészülésre, beleértve a nemszeretem munkát is. Hamarabb bontottak asztalt, mint szoktak, és csendesebben távoztak, ki erre, ki arra.

Munkanap van, nem tudod?

Napkeltekor a Törpe felverte Balogh Tamásékat.

– Nem tudod békében hagyni? – kérdezte az asszony.
– Tegnap legalább józanul jött haza.

– Dolgozni megyünk, pénzért, nem vicc – hadarta a Törpe. – De kelnie kell, mert elkésünk. És akkor annyi.

– Dolgozni? – csodálkozott a nő. – Ezt is megértem! Tamás, itt a Törpe, menned kell!

– Hová? – ébredezett Balogh Tamás, de aztán eszébe jutott minden.

– Munkanap van, nem tudod? – nyomakodott be a szobába a Törpe. – És még a Burmát is ki kell vernünk az ágyból.

– Meg a Rabbit... – emlékezett Tamás.

– Ő már itt vár a ház előtt, sőt a Sunya is itt van. Nem hittem...

– Én se, ebben valami sumákság van – kapkodta magára a gönceit Tamás. Kiment a vécére, aztán a konyhában felhörpölte az éppen elkészült kávé. Törpét hiába kínálta, ő csak két kekszet fogadott el.

Pár perc, és már Burmát kapacitálták.

– Hagyjatok békén, és menjetek az anyátokba – a bukott rendezőből nem süttött a vendégszeretet.
– Mit ígértem én? Megyek a filmesekhez az előlegért.

– Pénteken, pajtás, pénteken – nyugtatta Sunya. – Ma velünk bontasz, vagy megrugdalunk.

– Meg holnap is – emlékeztette Balogh Tamás arra, amit a hajdani filmes úgyis tudott.

– Alászálllok, jó, alászálllok – nyújtózkodott Burma.
– Várjatok meg kinn.

– Inkább itt benn várunk – mondta a Rabbi. – Így biztosabb.

Mit volt mit tenni, Burma megmosakodott, a fogát is megmosta, reggelire ivott egy pohár bort, s aztán elindultak.

– Ezek az én embereim – mutatta be őket a mérnöknek Gutentág. – Burma, a rendező, Balogh Tamás, a gázgyári, a Rabbi, hm, hát a Rabbi, a Sunya, az ezermester Békásról, meg a Törpe, akit vízhordónak gondoltam.

– Helyes – biccentett a mérnök –, nyomás, ott a művezető, megmutatja, mit kell csinálnotok.

– Szerződés? – kezdte volna Burma.

– Mi? – kérdezte a mérnök, és Gutentághoz fordult. – Nem mondtad el nekik...

– Dehogynem – szakadt ki a bukott gondnokból –, de ez olyan ízé, olyan értelmiségi.

– Bajt ne keverjen nekem!

– Dehogy, dehogy – nyugtatta meg Burma. – Az a børsapkás a művezető?

– Te Törpe, te ma ügyintéző leszel – fordult a kis emberhez a mérnök. – Itt ez a dosszié, beviszed az önkormányzathoz. – Az építésiéknél Strahlmüller urat keresed. Ha nincs benn, visszajössz, mással nem beszélsz. Világos?

– Strahlmüller... – memorizálta a Törpe –, sugármolnár úr, értem.

– Te beszélsz németül? – csodálkozott a mérnök.

– Világhírű zenebohóc vagyok – önérzeteskedett a Törpe.

– Volt, volt... – biztosította a mérnököt Gutentág.

– Már indulok is – vette át a dossziét a Törpe.

– Ne siess – mosolyodott el a mérnök. – Ők jó, ha kilenckor kezdenek. De a legfontosabb, itt ez a boríték. Vigyázz rá, mint a szemed világára, sok pénz van benne. Ezt odaadod annak a Strahlmüllernek, és addig el nem jössz, amíg aláírva vissza nem adja a dossziét. Ha nem adja vissza, telefonálsz nekem.

– Nincs mobilom... – kezdte a Törpe, de a mérnök erre is gondolt. – Itt van egy, csak benyomod ezt a gombot, én veszem fel. – De erre nem lesz szükség.

– Végszükség esetén – gondolta Balogh Tamás, de nem mondott semmit.

– Fél tizenegyre visszaérsz, attól kezdve azzal a ceglédi kannával hordod a vizet, kaja után kitöltöd a bort... A többit meglátjuk. Értve?

– Gyerünk melóra – aggodalmaskodott Gutentág, de a barátai már mind úton voltak a művezető irányába, a Törpe is elindult a buszmegálló felé.

A művezető kiosztotta a munkát, a régi csónakház fából összerótt állványait, rekeszeit, falait kellett először szétverni.

– Ez vár az én csónakházamra is – sóhajtott Gutentág. – Már a jövő héten. A szögekre vigyázzatok!

– A bontott anyagot rakjátok össze, ott a tető gerendái mellett! – mondta a művezető. – Ami eltörik, azt csak szórjátok halomra, van ott már, abból tűzifa lesz.

– A többi is elég korhadt, én nem használnám már újra – nézte a deszkákat Burma.

– Nem a te dolgod, párnafának jó lesz, vagy a nádaszás alá... – válaszolt a bőrsapkás. – Na, igyekezz-

tek, ma el kell az egészet takarítani, holnap jön az árokásó.

– Ezt mind? – hűlt el Sunya.

– Nem sok ez! Háromra megeszitek – vigyorgott elmenőben a művezető.

Burma elég erős volt a romboláshoz, egy-egy mozdulattal egy egész állványt felborított, egy rekeszt kibillentett. Erőteljes rúgásaitól a falak is hamar ledőltek, rövidesen csak az alaphoz erősített deszkák rajzolták ki az öreg csónakház körvonalait. A többiek szétfeszegették az egymáshoz ácsolt, vagy csak szögezett gerendákat, deszkákat, léceket, s már készültek is a farakások. Egy a deszkából, egy a gerendából, egy a lécekből. De leggyorsabban a tűzre való törmelék halma növekedett.

Fél tizenegyre visszaért a Törpe, körbehordta a ceglédi kannát. Nem győzött csodálkozni.

– Ezt négyen csináltátok? Sztahanovisták akartok lenni?

– Gutentág is beszállt – szerénykedett Burma, aki a munka oroszlánrészét vállalta.

Az alapokat kicsit nehezebb volt eltüntetni, de szerencsére annak idején csak gyenge misungba ágyazták be az alapgerendákat, a beton alig volt tizenöt centi mély. Két pajszerrel seperc alatt kiforgatták a gerendákat, a művezető a sánta cigányfiúval átküldött egy természetes éket, meg a hozzá illő samut.

– Na, ezt aztán nem – mondta Sunya, amikor megemelte a kalapácsot. – Én inkább elmegyek, az eddigieket írjátok jóvá a kommunista szombatomhoz.

– Ne parázz – szólt rá Burma. – A kalapács az enyém. Te az éket tartod.

– Hogy összetörd a kezem, mi? Nekem ez a munkaeszközöm! – kötötte az ebet a karóhoz Sunya.

– Majd én tartom az éket – állította le a Rabbi. – Te meg kilapátolod a törmeléket.

– Ha elfáradsz, átveszem – címezte a szót a Rabbinak Gutentág.

– És ha én fáradok el? – kérdezte Sunya, de erre nem kapott választ.

Fölösleges volt a félelem, az ócska betonutánczat úgy pergett fel Burma pörölye alatt, mint a vályog. Alig volt szükség az ékre. Gutentág kerített egy talicskát, Sunya mindjárt abba lapátolta a törmeléket, szaporán haladtak. Burma egyszer sem ütött rá a Rabbi kezére, és – bár ezt be nem vallotta volna – élvezte a munkát, örült visszatérő erejének. Amikor a Törpe meghozta az ebédet, meg a kannást, ő kanyarított először a háromkilós kenyérből, majd a sózott szalonnából.

– Pfuj, ez avas... – fintorgott Sunya.

– Direkt avas, itt így szeretik – magyarázta Gutentág. – Ha az almapaprikával együtt harapod, egyenesen felséges.

Törpe nagy üveg savanyított erős paprikát cipelt körbe, mindenki vett belőle.

– Neked legyen felséges – csámcsogta Sunya, de azért evett derekasan.

Eltűnt a nagy kerek kenyér, eltűnt a szalonna, a paprika is, következett a kannás. Nem tartott az se sokáig. Ebéd után még szusszantak egyet, aztán nekilátak megint az alap eltakarításának.

– Van itt logisztika – rikkantott a Törpe –, álljatok félre, már jöttek is a fáért!

Betolatott a teherautó, Gutentág és Sunya szépen felrakta a gerendákat, meg a lécek egy részét. Öt perc múlva jött a következő kocsi, arra a tűzifát hányták fel.

– Fél óra múlva jövünk a többiért – szólta ki a sofőr –, a sittet majd aztán...

– Nem kell sietnetek – törölte meg a homlokát Sunya. Szétnézett a lassan kiürülő telken. – És még azt mondják, hogy a magyarok nem tudnak dolgozni.

A Rabbi meg Burma már az utolsó métereknél tartott. Sunya visszatért a lapáthoz, Gutentág hozta a talicskát, a Törpe a szétpattanó darabokat kotorta lapát alá. A mérnök is előkerült.

– Ugye, mondtuk, fél háromra megeszitek... – mosolygott. – Most már csak felraktok mindent az autókra és mehettek. Négyre itt vagyok a pénzzel. A Törpe prémiumot is kap, olyan sikerrel járt a hivatalban. Már az építési engedély is itt van, pedig csak a bontásiért küldtem.

– A boríték miatt – jött zavarba a Törpe –, én csak köszöntem.

– Mindegy, te is egész napidíjat kapsz, pedig a gondnok úrnak csak felet ígértem. Többet is megérne, ha lenne több.

Visszatértek a teherautók, megjött a nagy billencs a sittért, felrakodták a deszkákat, a maradék léceket, még a tűzifát is. A törmelék belapátolása már nem ment olyan könnyen, mint gondolták, a gyenge betonnak is súlya van, a szívlapát is egyre nehezebb így délután, de azért végeztek rendesen.

– Barom erőd van – méregette Burma izmait Sunya. – Én a helyedben nem szarakodnék a filmekkel. A csarnokban Jancsó lehetnél a trógerék közt. Ömle-ne a lé.

– Lehet – vont a vállát a bukott rendező. – De nekem hivatásom van, tudhatod.

– Meg adósságaid, nem kevés – vigyorgott Sunya. – Te tudod.

– Én – hagyta annyiban Burma.

Lelőtykölték magukról a port, felmarkolták a pénzt, elindultak a faház felé. A teraszon leroskadtak, nem volt könnyű a nap.

Tóbi kihozta a nála pihenő süveget.

– Lehet kiváltani a cédulákat! – mondta.

– Nekem nincs semmiféle cédulám – próbálkozott Burma.

– Tényleg elkallódott, de időben pótoltam – mutatta fel az ezerforintos bont Gutentág. Burma nem vitatkozott, odaadta az ezrest. A gondnok látványos mozdulatokkal széttépte a cédulát. – Ki a következő?

– Nekem nincs ilyen papírom – szólt Balogh Tamás, de ezret megadok a Tóbinak, ha megújítja a hiteltem.

– Ma ezret, meg holnap is ezret – számolgatott a csapos. – Megegyeztünk.

– Itt az én ötszázasom – nyújtotta a bankót Sunya.

– Van pofád? – kérdezte Burma.

– Annyi áll rajta, vagy nem annyi? – lökte elé a cédulát.

– Ötezret mondtál...

– Ötezret adnék, ha lenne, de nincs. Ezt vállaltam.

– Így volt – erősítette meg savanyú képpel Tóbi. – Ettől még nagy disznó vagy.

– De ezt a kört én fizetem mindenkinek, és kvittek vagyunk.

– Ezernyolcszázhetven – számolta ki Tóbi.

– Hatszázharmincért dolgoztam, mint a güzü, egész nap – sajnáltatta magát Sunya, de nem sajnálta senki.

Balogh Tamás fél óra múlva fáradtan rogyott a tévé elé. Szótlanul odanyújtotta a kétezzer forintot a feleségének.

– Magadnál nem is tartasz? – kérdezte az asszony.

– Tedd el, az a biztos – sóhajtott Tamás. – Holnap is lesz ugyanennyi, de abból be kell szállnom valammivel a szombati szentivánba.

– Nem szóltál róla – nézett rá az asszony.

– Most mondom – mérgelődött Balogh Tamás. – A Burma születésnapját ünnepeljük, fenn a hegyen. Tüzet ugrunk, főzünk, ilyesmi.

– Én is szívesen felmennék – gondolkodott el a feleség. – A főzésnél még hasznomat is vehetitek.

– Senki sem hozza a párját, a legtöbbnek nincs is – legyintett a férje.

– Kérdezted? – bántódott meg az asszony.

– Nem, de holnap szóba hozom – ígérte Balogh Tamás.

Ez a nap már nehezebb lesz

Csütörtök reggel ismét a Törpe ébresztette Baloghékát. Elfogadta a kávé, evett két kekszet, amíg Tamás elkészült.

– Ez a nap már nehezebb lesz – dünnyögte. – Piszok izomlázam van.

– Oda se neki – próbálta lezseren kezelni a dolgot Balogh Tamás, pedig neki is sajgott minden porcikája. – Túléljük.

Sunya lenn téblábolt a kapu előtt, a Rabbi is közeledett. Csodák csodájára Burmát sem kellett kivenni az ágyból, angolszalonnát süített épp a kisebb serpenyőjében, amikor rácsöngettek. Egy falat jutott mindenkinek, a kenyér se volt kemény még, indultak is.

– Mit csinálnak vajon a többiek? – kérdezte a Törpe, tulajdonképpen a vakvilágtól. Sunya mégis válaszolt.

– Mit csinálnak, mit csinálnak! Ülnek a faházban, isznak, és röhögnek rajtunk.

Nem volt egészen igaza. Gutentág már az építkezésen sertepergelt, Tanárúr pedig Istókkal az útvonal tervezésében merült el. Pofapénz az újságosbódében trónolt, Tóbi kiszolgált, Csuri a kórházban nyögött. Némelyikük ugyan felhajtott egy-egy pohárkával, miért ne tette volna, a kényszerű vagy tervszerű szünetekben, de korántsem lopta a napot egyikük sem.

Tanárúr hozott egy jó térképet a Budai-hegységről, a Pilisről, kiteregette a márványkönyöklőre, Istók piros tollal hadonászott a turistautak pókhálója felett.

– Ne menjünk HÉV-vel, kezdjük a patak partján gyalog, az Aranyhegy felé – javasolta az öreg tanár.

– Kezdjük – egyezett bele Istók. – Menjünk a forrásig, aztán erre – mutatta a hajszálvékony jelzést. – Utána mindig felfelé, amíg lehet, balra.

– Látom, a Csúcshegyet nézted ki – értett egyet a hegyről jött emberrel Tanárúr. – Közel van, nem is túl magas.

– Csúcshegy? Nem te magyaráztad a Balogh Tamásnak, hogy nem egy konkrét hegyről van szó?

– De hát ez eléggé konkrét... – csodálkozott az öreg tanár.

– Értsünk szót – emelte fel a mutatóujját az Ember, Aki Lejött a Hegyről. – Ez valóban a Csúcshegy, s egyúttal a Hegy maga, azaz a hegy ideája, a hegység megtestesülése ebben a föld- és kőkupacban. Ahogy a Plátón barlangja falán feldereng.

– Ezt a többieknek ne mondd, ha jót akarsz, még a Rabbinak se! – mosolyodott el Tanárúr. – Értem én, a Csúcshegyre megyünk, de mégsem a Csúcshegyre. Azért jót tesz a térkép.

– Persze. A bozótoson átvezet, a szakrális térben meg elboldogulunk.

– Szakrális térben? Nincs arra egy romkápolna sem...

– Ne szólj olyasmiről, amiről semmit se tudsz. Én jöttem onnan, vagy te? Amiről én beszélek, sokkal ősbibb dolog, mint a kereszténység. Kápolna! A világfa, igen, az rendezi át a teret és az időt...

– Ott fenn nőne a világfa?

– Szót se többet. Meglátod, amit látnod kell. Mindenki meglátja a neki adatott megtestesülést.

– Megijesztesz. Innen a Fehérlófia gúny- vagy ragadványneved? Sámánhitű lennél?

– Ha kell, igen, ha kell, nem. Tudhatod a Rabbtól, egy az Úr. Mellesleg ez az egyetlen, amiben egyetértetek velem. Minden más törzsi istenképekből összegyűrt bálványok származéka.

– A sámán is egy törzs varázslója, papja...

– Vulgarizmus! Tőled több telik. A sámán a tudás embere, csillagász, pszichológus, mérnök, költő és orvos, a szakrális tereket kapcsolja be a profán világba. Ha mester, ura térnek és időnek, a lelkek pásztora, ha nem is lelkipásztor.

– Duma – mondta Tóbi, aki akaratlanul végighallgatta a beszélgetést. – Tudjátok, mi van odafenn? Bozót, kő, csalan... Van egy kicsi sík, a turistaháztól vezet oda egy ösvény, meredek és csúszós.

– Duma? – mosolygott Istók. – Meglátod te is, amit látnod kell. Eljutunk mind arra a síkra, ott fogunk tüzet ugrani. De más úton megyünk, nem a turistaház felé.

– *Az ember végül homokos, szomorú, vizes síkra ér* – citálta Tanárúr.

– Ezt meg én nem értem – csodálkozott rá Istók.

– Ezt meg neked nem kell értened – legyintett Tanárúr.

Mire Balogh Tamásék a csónakház hűlt helyére értek, már ott sorakoztak a gépek, az árokásó, a betonkeverő, leöntöttek egy billencs sódert, épp a hat-száz centiméteres cement zsákjait rakodták le.

– Ma az alapot készítjük el – magyarázta a mérnök.

– Nem misungból, a legjobb betontól. Rendes felépítmény kerül rá, olyan hatvan-hetven centi mélyre

ásunk. Kötött és száraz a talaj, így nem zsámozunk, a sarkokon teszünk be vaslemezeket.

– Értjük – mondta Gutentág –, nekünk mit kell tennünk?

– Ketten etetitek a betonkeverőt, cementtel, sóderrel, vízzel. A művezető úr megmutatja az arányokat. Ketten a kész betont beletaliciskázzátok a kimart árokba, elegyengetitek... Időnként cserélhettek.

– És én? – kérdezte a Törpe.

– Te hordod nekik a vizet, s a többi időben féltéglát, köveket dobálsz a friss betonba. Intézed az ebédet. Ha másra van szükségem, szólok.

– Tudjátok, hogy a hegy oldalában van egy forrás?

– Gutentágnak eszébe jutott a vízről a közlgő út. – Ritka az ilyen, általában a hegy lábánál bukkan ki, de ez fenn van, jó magasan.

– Munkára – mondta a Rabbi –, legyünk túl rajta.

– Hát ezt nem esszük meg fél négyre – dörögte Sunya.

A művezető néhány szóval eligazította őket, és elment.

– Gyere, lapátold a sódert, én adagolom a cementet, a Törpe kezeli a slagot – rendelkezett Burma, és bekapcsolta a betonkeverőt.

Balogh Tamás és a Rabbi jött egy-egy talicskával, hamar kialakult a munka ritmusa. Az árokásó fél óra alatt végzett, az első keverés alatt Burma kitisztította az északi árkot, a második alatt a keletit is.

– A többi a ti dolgotok – hagyta ott az árokban Tamáséknek a kisebb lapátot.

– Mi trógerolunk – háborodott fel Balogh Tamás, árokseprés nem fér bele.

– Ha nem, nem – egyezett bele Burma –, szóljatok a mérnök úrnak, lehet tisztítani az árkot. Örülni fog.

– Mi épül ide? – kérdezte Tamás Gutentágot.

– Mi, mi, hát apartmanház, üdülő, ugye – sunyított a gondnok. – Ártér ez, lakóház nem épülhet.

– Megint etetsz – mordult fel Balogh – ha ezek itt üdülők, én vagyok a főpolgármester. Luxuslakás lesz, vagy mi, akár a szomszédban.

– Ne légy okosabb, mint amilyennek látszol – röhögött Gutentág. – Elmondjam a frankót?

– Én mondom el, de lapátnyéllal – kiáltott rájuk Burma. – Kész a sarzs, vigyék!

– Visszük, de te azokra szavaztál, akik itt fognak lakni... – kezdte volna Tamás, de a Rabbi leállította.

– Az Úr igazságot tesz, ne perelj a világgal. Mi most pénzt keresünk, és bármennyire ördögtől való ez, meg kell tennünk, vállaltuk. Helyettetek is imádkozom.

– Helyettem aztán ne – horgadt fel Gutentág. – Majd ebédkor elmondom, hogy is mennek itt a dolgok.

– Most vedd át a slagot a Törpétől, vagy lapátold a sódert Sunya helyett, hadd szusszanjon – mordult rá Burma. – Felénél se tartunk.

– Mert bénák vagytok – kezdte volna Gutentág, de Burmára nézve meggondolta a dolgot. Átvette Sunya lapátját. A kiásott alap nyelte a friss betont, a művezető hozatott még egy keverőt, két kezelővel, meg két embert, talicskákkal, jött még egy fuvar sóder, cement is – nagy volt a nyüzsgés, de délre már látszata volt a munkának, az északi és a keleti árok megtelt, a másik kettőben is negyedig állt már a beton.

– Tudtok melózni – mondta a mérnök, amikor ebédidőben megszemlélte a munkát. – Jöhetnek más-kor is. Még állandóra is felvennélek benneteket, de sajnos nincs szabad státuszunk.

Ma paprikás tokaszalonnát kaptak ebédre, alma-paprika nem maradt, lilahagyma, kovászos uborka

egésztette ki az étrendet. A háromkilós kerek kenyér friss volt és puha, el is fogyott az utolsó morzsáig. A kanna bor sem melegedett meg.

– Most elmondhatom a frankót az építkezésről – próbálkozott újra a szusszanó időben Gutentág. Nem találkozott élénk érdeklődéssel. Ha figyeltek volna rá, sok mindent megtudhattak volna az ártérről, a Dunáról, a lakóépületté minősítés hasznáról. A közpénzből finanszírozott új gátról négy variációt is el tudott volna mondani, de a többiek egyike sem érdekelte.

– Mesélj inkább az evezőcsajokról, persze a bögyösebbjéről – próbálta eltéríteni a belelendült gondnokot Sunya.

Balogh Tamásnak kapóra jött az témaváltás.

– Én szívesen felhoznám az asszonyt is a hegyre... – kezdte.

– Nincs több eszed, mint amennyi látszik – röhögött Gutentág. – Dupla költség, fele szórakozás.

– A Bözse aranyos – kotyogott bele a Törpe. – Képzeltetitek, ha a Tamást ennyi ideig kibírta...

– Ti is hozhatnátok a párokat, vagy akárkit – ütötte a vasat Balogh Tamás.

– A Manöken szívesen jönne a Gutentággal! – vélte Sunya.

– Veled meg az anyád... Ha kijött már a savanyítóból! – mérgelődött a leköszönő gondnok. – Pont a Manöken...

– Én meghívom a Nórát – játszott a gondolattal Burma. – Mondom neki, hogy ötezerrel kell bezállni. Az neki semmi.

– Nem jön el veled, a Kisdozsóval kavarr, vagy kivel – legyintett a Törpe. – És te, Rabbi?

– Távozz tőlem, sátán – fortlyant fel az öreg.

– Hogy hívják azt a lányt, tudod, a Barbibárban? – gondolkodott el Gutentág. – Gizás? Vele senki sem törődik, biztos szívesen kimozdul.

– Fogságban van az – mondta Burma. – Bár a Törpével talán eljöhét.

– Ha nem érzi a gazda a veszélyt – értette meg Gutentág.

– Akkor jöhet a Bözsi? – kérdezte Balog Tamás.

– Ha bedugod a részét az Istók süvegébe, miért ne jöhetne – vont a vállát Gutentág. – Legalább én is szólhatok az asszonynak, bár ő hál’ isten, nem jön el.

– Hasznát vesszük, meglátod – esett le a kő Balogh Tamás szívéről.

– Naná, kevesebbet iszol, több jut nekünk – vigyorgott a gondnok. – De gályára, mert itt éjszakázunk!

Nem végeztek fél négyre, fél ötre sem, de hatkor már úton voltak a faház felé.

– Rendes ez a csávó – mondta Sunya, a mérnökre célozva. – A Burmának adott egy plusz ezrest.

– Nekem mára is teljes embert fizetett – számolta át a pénzt a Törpe. – Kár, hogy nincs státusza.

– Megérte neki – szögezte le Gutentág. – Három napra tervezte ezt a melót, kettő alatt kész lett. Reggel jönnek, és megcsinálják a teremgarázs alaplemését. A hét végén együtt locsolhatják az alapunkkal.

– A rajzon csónaktároló van – csodálkozott a Törpe.

– Kis emberhez kicsi ész... – fintorodott el a gondnok. – És ne rugdalj, mert pofozok, s utálok hajolgatni.

– Megjött a Kék Duna Szocialista Brigád – köszöntötte őket Tóbi. – Ma ki fizet?

– Én – mondta Burma –, egyet a munkásosztály tagjainak.

– Add ide a süveget – kérte a csapostól Balogh Tamás.

– Abból nem lehet kivenni – tiltakozott Tóbi. – Holnap, amíg ti pihegtek, a Gutentág meg a Pofapénz elmennek bevásárolni.

– Nem kivenni, betenni akarok – tiltakozott a hajdani kemencés. – Az asszony részét.

– Az asszonyét? – csodálkozott Istók. Az építőbrigádon kívülieknek mind leesett az álla.

– Úgy beszéltük meg, hogy mindenki hozhatja a párját. Már ha van, meg hát, ha akarja.

– Az hiányozna – vigyorgott Tóbi. – Megtudnátok, hol lakik a magyarok istene.

– Én özvegyember vagyok, tudjátok – örült meg a lehetőségnek Tanárúr –, de egyetérték a dologgal.

– Én hozhatom az Esztert – gondolkodott el Pofapénz. – Még csinál is valami útravalót, ha hívom.

– Akkor hívd! – döntött Burma. – Már eszemben volt, hogy a főzés ugye este lesz, és hajnaltól naplementéig igencsak kopog majd a szemünk.

– Ettetek már inarszot? – kérdezte az újságos.

– Én igen – mondta a Rabbi –, felséges eledel.

– Én nem – fintorgott Sunya –, biztos valami úri huncutság, az Eszter eléggé naccsága...

– Először is, nem naccsága – hördült fel Pofapénz.

– Másodszor: az inarsz egyszerű zsidó parasztétel.

– Zsidó paraszt, cigány úrhajós – kezdte volna Tóbi, de leintették.

– A liba hasa alatti háját lefejtjük, régebben kőserolták is, mi már nem szoktuk, néhány percre bedobjuk forró vízbe, lesózzuk, majd az egyik oldalát jó alaposan bedörzsöljük rózsapaprikával, úgy, hogy maradjon rajta egy réteg, mint a ti abált szalonnátokon. készítünk egy fűszeres fokhagymapépet, néhány csepp olívaolaj, bors, só, azzal vastagon bekenjük a másik oldalát. Feltekerjük, kifagyasztjuk a mélyhűtő-

ben, kész is. Mindig van a hűtőben, de Eszter biztos csinál frisset is nektek, olyan.

– Tíz főre...

– Tizenkettőre – helyesbített Balogh Tamás. – De a Bözsi fogyókúrázik, a Tóbi meg utálja a libát.

– Csakis a szárnyatlanokat – tiltakozott a csapos. – A Manöken-féléket.

– Inarszot csak barhesszel szabad enni – szólalt meg váratlanul Istók.

– Miket tanítanak a táltosiskolában – gúnyolódott Gutentág, akinek minden ötlet után át kellett rendeznie a pénzügyi tervet.

– Ne rinyálj! – vettette oda neki Pofapénz. – A háj is, a barhesz is Eszter beugrója...

– Akkor jó – nyugodott meg a gondnok. – De ha még valaki akar nőt hozni, az már Gundel-palacsintát is pakoljon.

– Beszéljünk a holnapról – dünnyögte Burma. – Én bemegyek az előlegért, ha lesz. Lesz. A Tamás, a Sunya, a Törpe kipihenik magukat, dolgoztak, mint az állat. Igaz, hogy a Gutentág is, de ő vállalta a beszerzést. A Pofapénz pihent, ő segít neki.

– Nekem nem kell segítség – tiltakozott a gondnok. – Bírom egyedül, ne félts.

– De mi nem vennénk a szívünkre, ha megerőltetnéd magad – értette meg Burma szándékát Tanárúr. – Te intézed az anyagbeszerzést, Pofapénz meg a pénzügyeket. És cipelni is segít.

– Nem kaphatnám vissza a süvegemet? – kérdezte Istók, Aki Lejött a Hegyről.

– Csak holnap este, bátyám – vigasztalta Pofapénz –, és egy pohárral megháláljuk a segítségedet.

– Háláljátok meg neki most – tett rendet a Rabbi.

Burma meg azok a filmek

– Benézünk még valahová? – kérdezte Balogh Tamás, amikor Burmával a szökőkút hűlt helyéhez értek.

– Hosszú, kemény napunk volt – hárította el a kérdést a volt rendező. – De ha beszélgetni akarsz, leülhetünk ide a medence peremére, vagy a sétányon valamelyik padra.

– Beszélgetni? Azt is lehet – vonta meg a vállát Balogh Tamás. – A Tanárúrral is szoktam, úgy éljek. Ő néha úgy mondja, társalogni. Szárazon persze nehezebb.

– És miről akarsz társalogni?

– Az előlegedről, meg a készülő filmedről...

– Tervezett filmemről – pontosította Burma. – Azt értem, hogy az előleg miért érdekel, de azt nem, hogy a film honnan jutott eszedbe?

– Emlékszel, hogyan ismerkedtünk meg?

– Nem én – gondolkodott el a bukott rendező. – Mintha mindig ismertelek volna.

– Hát nem ma volt, az biztos – emlékeztette barátját Balogh Tamás. – A filmmel függ össze...

– Statisztáltál nálam? – találgatta Burma.

– Meleg, meleg – mosolyodott el az egykori kemencés.

– Valamelyik kisjátékfilmben?

– Forró, forró! De szét ne robbanj a kíváncsiságtól! Szabad a gazda?

– Szabad, ne kímélj!

– Még a gengszterváltás előtt csináltál egy filmet a gázgyárról. Nem emlékszel?

– A gázgyárról soha. Tévedsz.

– Pedig ott forgattatok a kemencén...

– Az igaz, hogy forgattam a kemencén – vonult vissza Burma. – De nem a gyárról szólt a film, hanem egy idős munkás portréját akartam...

– Az, az! Annak az idős munkásnak voltam a segédje, ha úgy lehet mondani, akkor tanította nekem az ajtóbeállítást.

– Nem asztalos volt, lakatos...

– Persze, hogy lakatos. Nem olyan szoba- vagy iroda-ajtót állígtattunk be, tudhatnád! Soktonnás kemence-ajtókat, hogy passzoljanak, hogy ne engedjék ki oldalt a gázt.

– Emlékszem, az lett volna a vizsgafilmem. Egy öreg szocdem munkás az új gazdasági mechanizmusban...

– A Bulenda János volt az, nemrég még bejárt a Vakegérbe...

– Jóban vagyok vele – bólintott Burma. – De hogy róla csináltam volna azt a mozit... Harminc éve lesz nemsokára.

– Még arra is emlékszem, hogyan készültünk a film díszbemutatójára. Még nyakkendőt is kellett szereznem. Aztán valahogy elmaradt.

– Az el... – sóhajtott Burma. – Meg a nekem ígért nagyjátékfilmet is más kapta meg.

– Miért? – kérdezte Balogh Tamás. – Olyan jókat mondott az öreg.

– Fene emlékszik ennyi idő után! – hessegette volna el a témát a rendező. – Azt tudom, hogy majdnem elzavartak még a filmgyár környékéről is. Évekbe tellett, mire újra első asszisztens lehettem.

– A gázgyári film miatt?

– Dehogy, egy igen-igen éber elvtárs miatt. Aki valamelyik majdnem-bársony székéből sokkal jobban tudta, milyen egy szakmunkás, mint én, aki testközelben voltam veletek hónapokig.

– Hát, hallottam ilyenről, a Tanárúr is...

– Azt mondta az elfogadáson, tudod, az olyan előzetes vetítés, a főnököknek meg a hozzáértőknek... Azt mondta az az igen hülye, hogy én a munkásarisztokráciát népszerűsítem, meg tagadom a munkásosztály vezető szerepét, a hőszám meg egy szociálfasiszta. Ezt az egyet ugyan gyorsan visszavonta, mert a párttitkár rászólt, de a filmem sorsa megpecsételődött. Ma is dobozban van, ha azóta ki nem dobták. Kidobták. Vizsgafilmnek meg egy régi aratási dokumentumetűdömet tudták be.

– Te és az aratás...

– Jancsó első filmje is aratási áldokumentum – legyintett Burma. – *Arat az Orosházi Dózsa*, valami ilyen címe volt. A lényeg a lényeg.

– És ennyi volt?

– Vigasztalom magam, hogy én vetettem észre a szakmával, milyen izgalmas helyszín a gázgyár. Nem sokkal később ott forgatta Kósa Feri Sára Sándorral a *Nincs időt*, meg Gazdag Gyula a *Bástyasétány 74-et*, majd Sándor Pál az *Optimista tragédiát*, később Sólyom András a *Minorka Vidor nagy napját*...

– Ezek mind filmek? – kérdezte Balogh Tamás.

– Nem akármilyenek – erősítette meg a hajdani rendező. – A gázgyári telepen most is havonta csinálnak valami filmfélét, igaz, többnyire reklámokat, szappanoperát.

– Sűrűbben kellene arra járnom, leesne valami statisztálás...

– Nem hiszem, de próbáld meg. De nem ezekért érdekel téged az én filmem. Bökd ki, mi piszkál!

– El kellene felejtened azt a remetének álló párocskát – futott neki a dolognak az egykori kemencés.

– Na ne! Csak nem témát akarsz adni?

– Nem tudom, talán azt, vagyis inkább ötletet.

– Na, Burma, itt tartasz – sóhajtott színpadias gesztussal a bukott rendező. – Balogh Tamás, az ötletember. Meg is írod a forgatókönyvet?

– Nem, dehogy, talán a Tanárúr – jött zavarba Tamás. – De még azt sem kérdezted meg, mi az ötletem...

– Mert rossz.

– Honnan veszed, hogy rossz? – sértődött meg a volt kemencés.

– Mert nem értesz hozzá, a fantáziád meg nem visz tovább három deci muskotályosnál...

– Na, szia, jó éjszakát – pattant fel Balogh Tamás.

– Maradj, ne kisasszonykodj itt nekem! Meghallgatlak, isten bizony, ha egetverő...

– Figyelj – békült meg Balogh Tamás. – Itt van ez az Istók. Aki nem Fehérlófia, de egészen olyan. Róla kéne filmet csinálnod.

– Alig ismerjük.

– Elmagyarázom, mire gondoltam.

– Ettől tartottam.

– Szóval szombaton felmegyünk aへgyre... – a hajdani kemencést már nem lehetett megállítani. – Megyünk, csak úgy, mendégélünk, iszogatunk, beszélgetünk...

– Társalgunk, ugye – próbálkozott Burma.

– Azt is, hogyne. Minden megy a maga útján, de te titokban figyelsz.

– Mi vagyok én, kém, vagy titkosszolga? Három-perhármas?

– Nem úgy – próbálta megértetni magát Balogh Tamás. – A filmhez gyűjtesz anyagot, azért figyelsz.

– No, igen...

– Aztán amikor lejövünk, beadod a témát, megíratod a forgatókönyvet, aztán gyerünk...

– Ahogy Móricka elképzei – mosolygott Burma.

– És a szereplőkre sem lesz gondod, mindegyikünk eljátssza magát – élte bele magát a témába Tamás. – Egy nap az út, mert a filmben is hegyet mászunk, egy napra kell összeszedned mindent.

– Rendes srác vagy – veregette meg Balogh Tamás vállát a rendező.

– Meggondolod a dolgot?

– Meggondolom.

– Mert ha nem jó, tudok mást is... Olyan krimifélet.

– Lopják a muskotályost a Vakegér pincéjéből?

– Ez nem volt szép tőled – húzta fel az orrát az egykori kemencés. – Én inkább a Dozsóékra gondoltam, a santa Zupásra, Kisdozsóra...

– Élni akarok még egy darabig – állította le Burma. – Maradjunk az Istóknál.

– A Törpe is boldog lenne, íránk neki néhány dobos-trombitás jelenetet.

– A Pofapénznek meg egy tizenhárom plusz egyes nyereményt – legyintett a rendező. – A Rabbinak saját templomot, a Gutentágnak új csónakházat, neked egy tízholdas muskotályos szőlőt, nekem meg...

– Neked ott lesz a film! – vágta ki a végső érvét Balogh Tamás. – Szólhatna éppen az én kedvemért a kemencéről is, előszedjük a Bulendáékat. Vagy eljátszhatom én a mestert.

– Remek, de erre tényleg aludnunk kell egyet. Rég voltam ilyen fáradt.

– Menjünk?

– Ha meg nem sértődsz megint.

– Az Aranypatakban ihatnánk egy kortyot...

– Ihatnánk, de nem iszunk. Majd holnap bepótolod...

– Jól van, megyek már, de ne felejtsd el a filmünket!

– Arról fogok álmodni... – búcsúzott el a hajdani rendező.

– A Törpe medvét is tud táncoltatni – kiáltotta utána Balogh Tamás.

Minden rendben, készüljetek

Péntek volt, ragyogó nyár eleji péntek. Délelőtt mindenki tette a dolgát, Tanárúr megfőzte a spenótot, majd korrektúrázott, Tóbi kiszolgált, Pofapénz újságot árult és totó-, valamint tippmixtanácsokat osztott, Sunya a csarnokban próbált megbarátkozni a nyitva hagyott táskákkal, a Törpe rendbe tette a cintányéros nagydobját, Csuri nyögött a kórházban, Gutentág összeállította a bevásárlási tervet, Burma elment a filmes barátaihoz az előlegért (nem kapott), Istók és a Rabbi megbeszélték a világ folyását. Balogh Tamás otthon talált valami tennivalót.

Délutánra összejött a csapat, Gutentág és Pofapénz a bevásárlólistával kibumlizott a csarnokba. A többiek iszogattak, várták a visszatérésüket. Hoztak néhány hátizsákot, ott volt már Gutentág bográcsa, vasháromlába, két kerek szatyor is érkezett. Tanárúr leszállította a péntekre ígért szalonnát, krumplit, hagymát, piros- és zöldpaprikát, paradicsomot, Balogh Tamás is bekacsázott a kanna muskotályossal, bár nem tudni miért, egy ócska pulóvert húzott az edényre. Amikor Burma szentséggel megérkezett, mindenki csodálkozott, hogy nem jött üres kézzel. Nem hozta ugyan a beígért láda üveges sört, erre nem is számítottak, de igenis hozott egy karton, azaz két tucat dobozosat, és nem is az olcsó akcióból, de

nem ám! Sunya szombatra ígérte a fokhagymát, de már ma behozta, s nem is egy, hanem két egészséges, nagy fejet. Kapta a csarnokban a Sárikától, a kofát persze senki sem kérdezte meg a dologról, Sunya sem.

Befutott a beszerző különítmény, gyönyörű húst hoztak, a Béla hentes szakszerűen fel is darabolta, a belsőség is rendben volt, máj, tüdő, szív, tisztított vese. Ott volt a nagy üveg pálinka, a kis üveg konyak, a palackos soproni kékfrankos, nem felejtettek el semmit.

– Csak a kenyeret... – csóválta a fejét a Törpe, aki szintén kipakolta a másnapra ígért borsot, szárított cseresznyepaprikát, szegfűszeget, majoránnát. – Ezt fel sem írtad, mégis hoztam! – csapott a fűszerek mellé egy kilós zacskó jódozott sót.

– Egy nagy kanál kell, meg egy kisebb a krumplihoz – legyintett a gondnok. – Sebaj, a többit elnyalogatod a hegyi kecskékkel.

– Ne bánts, legalább neki eszébe jutott – szólt rá Tanárúr. – Képzeld el, ha sótlanul kellene enned a pörköltet.

– Nálam mindig van só – húzott elő a tarsolyából egy szaru készséget Istók. – Só, meg acél, tapló, kova. Hegyjáró ember ezek nélkül ne induljon útnak.

– A kenyeret reggel megvesszük a péknél, hogy friss legyen – tért vissza a beszerzésekhez Gutentág. – Burma is akkor enged egy kanna friss vizet...

– Kése van mindenkinek? – kérdezte Istók.

– Lesz – jött zavarba Burma, mert persze erre nem gondoltak. A kisbalta már ott pihent Tóbi raktárában.

– Csibi hatkor jön helyettesíteni – mondta a csapos, pár perccel hat után indulhatunk. Ahogy a pék-

ség kinyit, mehetünk. Én is bekészítettem a savanyú kannást a többihez.

– A kenyérre épp elég pénz maradt – mondta Pofapénz –, még egy kis tartalék is akad.

– Ahhoz nem nyúlunk, csak vészhelyzetben – háborodott fel az egykori gondnok. Csodálkozva néztek rá, el is szégyellte magát. – Nem úgy értem, marhák! Csak nem indulhatunk el tők üres zsebbel.

Maguk is elcsodálkoztak azon, milyen hamar hazaindultak. Még Balogh Tamás se kért még egy kisfröccsöt, pedig Tóbi kétszer is kínálta. Hiába, nem akármilyen nap lesz ez a szombat!

Tanárúr, a Rabbi és Istók együtt indult haza. A két törzsvendég a látnivalókat próbálta felidézni, mit is kéne megnézniük út közben. Istók, aki a vezetésre vállalkozott, csendesén mosolygott a bajuszába. Végül csak ennyit mondott:

– Mind meglátjátok, amit látnotok kell.

Balogh Tamás is hamar hazaért.

– Nem morgott senki, hogy veletek tartok? – kérdezte a felesége.

– Nem – fogta rövidre Tamás. – Tulajdonképpen nem. Sőt, a Pofapénz felesége is eljön.

– Hát ő elég puccos csaj, ellene se szóltak?

– A szokásos. Dupla költség, fele szórakozás. De inkább irigykedtek ránk, úgy éljek. Az Eszter hoz valami zsidó kaját, olyan, mint az abált szalonna, csak libából.

– Ismerem, valami inárcs a neve, fokhagymás. Én is süthettem volna a gázgyári pogácsából.

– Majd legközelebb – kapcsolta be a tévét Tamás.

– Van elég tányérotok? – kérdezte az asszony.

– Tányér? – gondolta végig a férje. – Azt nem hoz senki. Kanalat, villát se. Nem került szóba.

– Akkor tényleg a hasznomat veszitek. Maradt egy tucat műanyagtányér a tavalyi névnapomról, van hozzá kés, villa, kanál, olyan gyorsétkezős, eldobható. Szalvétát is teszek hozzá, jó?

– Téged tényleg ki kéne találni...

– Hát vagyok, nem?

– Ha nem lennél, úgy gondoltam – pirult el Balogh Tamás, mert az ellenkezőjét sokszor mondta már, ezt húsz éve nem.

– Az Esztertől tartok – gondolkodott el Bözsi. – Miről beszélek én vele? Celebekről, kóser konyháról?

– A Pannival miről tudsz órákat fecsegni? – bökött a szomszéd lakás felé a férje. – Vele se kell másról. Ha a légszomjtól egyáltalán szóhoz juttok.

– Az Eszter olyan trendi...

– Mi az, hogy trendi? – értetlenkedett Balogh Tamás. – A Pofapénz felesége száz éve, tehát közénk való.

– És ő is tudja ezt?

– Ha eljön velünk, tudja – vetett véget a vitának Tamás. – Nézd a filmet, mert elveszted a fonalat.

Pofapénz ellenőrizte otthon a fagyasztott libaháj minőségét, és igencsak rendben találta.

– Nem a tiéd, édes úr – vette el előle a tányért Eszter. – Ne fald fel a haverjaid előtt.

– Csak megkóstoltam, nem keserű-e – védekezett az újságos.

– Mikor volt keserű?

– Eddig sosem, ez igaz, de ha éppen az övék lenne...

– Ne aggódj – zárta vissza a mélyhűtőbe az asszony az inarszot. – Inkább azt mond, mihez kezdek én ezzel a Bözsivel?

– Ismered, nem?

– Hát úgy köszönésileg – tétovázott Eszter. – De biztos elsősorban vele kell beszélgetnem.

– Nem elsősorban, de vele is – bólogatott Pofapénz. – Van egy tuti tippem...

– Ajjaj – sóhajtott az asszony.

– Nem olyan, te! – védekezett Pofapénz. – Az a tippem, hogy jó barátnőkként jöttök le. Aki a Tamás-féle balfékkal leél egy fél életet, csak szerethető lehet. Én is kedvelem.

– Nekem legyen mondva – sóhajtott Eszter.

– Neked van! – vigyorodott el az újságos. – Mars aludni, korán kelünk.

Tanárúr gondosan megágyazott magának, meg persze Istóknak is. A Rabbi ellátta magát a kissozóban.

– A feleséged nincs itthon? – intett Istók a nagy esküvői fotóra, amit Tanárúr az íróasztalon tartott.

– Mindig itthon van – sóhajtott Tanárúr. – Bár hat éve eltemettem.

– Rák?

– Nem, elütötte egy kamion. A hülye macskáját akarta elrántani előle. Az persze időben elfutott.

– A macskák olyanok.

– Többnyire... – adott igazat Istóknak Tanárúr.

– És a gyerekek? – kérdezte a hegyi ember.

– Egyik Sárospatakon, a másik Tihanyban. De levelezünk.

– A semminél az is jobb – vélte Istók.

– Meg kell beszélnünk még valamit a holnaphoz?

– Nem hiszem – válaszolta a hegyről jött ember. – Minden készen van, indulhatunk. Jó éjszakát.

– Neked is – fordult a falnak az öreg.

Minden nagy nap kezdődik valahogy

– Persze, az ember mindig jobbra számít – vigorgott Gutentág, amikor meglátta Pofapénzt a péknél.

– Veszem a barheszeket – magyarázta az újságos –, ma a Gyuri lesz a pavilonban.

– Az, aki a gázgyári pályán a füvet nyírta?

– Ki más? – kérdezett vissza pofapénz. – Tíz barheszt, legyen szíves.

– Tizenkettőt – helyesbített Gutentág.

– Tizenkettőt – hagyta helyben a dolgot az újságos, és fizetett.

– Egy háromkilós kerek kenyeret kérek – rendelt a csónakházass.

– Kettőt! – módosította volna Pofapénz, de Gutentág nem hagyta.

– Ki a fene eszik annyi kenyeret, ha van krumpli is! Ez is sok lesz, meglátod.

Elindultak a faház felé.

A sétányon már összegyűltek a hegymászók, csak Balogh Tamás és a felesége hiányzott, de ők is feltűntek a nagy fűzfánál. Eszter kicsit oldalt állt, színes hűtőtáskát szorongatott, s ahogy meglátta, gyorsan elébe ment a férjének.

Tamás egy nejlonszatyrot cipelt, a Törpe nem állta meg szó nélkül.

– Mindent összeszedtünk a kistraktárban – kiabálta –, mi a frászt cipelsz még? Báli cipőt?

– Tányérokat, eszcájgot... – védekezett a kitörés ellen Balogh Tamás. – A Bözsinek jutott eszébe. Még papírszalvétát is tett be.

– Esze van, az ilyen asszonyt meg kell tartani! – enyhült meg a Törpe. – Persze a mi agytrösztjeinknek ez nem jutott eszébe.

– Te sem jeleskedtél – dűnnyögte Tóbi, aki nyugodtan felajánlhatta volna a kistányérjait, papírtálcait.

Közben Gutentág Eszternek mutatta be a társaságot.

– Bözsét ismered, Tán a Balogh Tamást is, ő a férje. Kemencés volt a gázgyárban, amíg volt gázgyár. Ő Burma, a filmrendező...

– Vele találkoztam már – biccentett a bukott rendező felé Eszter.

– Mellette a Sunya, ezermester, de dolgozni is tud, Tóbi, a csapos, aztán a Törpe, Tóbi-díjas zenebohóc, Tanárúr, a nyugdíjas...

– Ő, róla hallottam a legtöbbet, sokszor láttam is, csak valahogy nem kerültünk egy társaságba. A férjem isteníti.

– Túlzás, túlzás – mosolyodott el a vén tanár, de láthatólag jól esett neki a háta mögötti dicséret.

– A szakállas balra a Rabbi...

– Rabbi? – kérdezte Eszter.

– Csak annak hívnak, de lehetnék rabbi is, egy az Úr! – köszöntötte az asszonyt az öreg.

– A másik szakállas itt jobbról meg a vezetőnk...

– Neki nincs neve? – kérdezte Eszter.

– Hát ez az – jött zavarba a gondnok –, neki valami titkos neve van, amit még a Rabbinak sem mond meg. Velünk Istóknak hívatja magát, de nem Bolond Istóknak, azt kikéri magának. Vannak, akik Fehérló-

fiának csúfolják, néha hallgat arra is. Azt mondja, az igazi neve a mi nyelvünkön azt jelenti, hogy az Ember, Aki Lejött a Hegyről.

– És most ő vezet fel bennünket?

– Valahogy úgy – vette át a szót Burma, és odafordult Istókhoz.

– Hogyan, merre megyünk? – kérdezte.

– Minden nagy nap kezdődik valahogy – hunyorított az öreg. – Gyertek utánam, ne kérdezzetek. Mondok én úgys mindent.

Bepakolták a hátizsákokat, a húzós kocsikat, csodálkozva nézték, hogy Gutentág nem egy, hanem két bográcsot cipel.

– A krumplinak, he! Külön főzzük, megbeszéltük – vigyorgott a gondnok, és a fejére bökött. – Nem csak a Bözsének van idefönn.

Istók nagy léptekkel elindult. Valamennyien a nyomába lódultak, átkeltek a HÉV pályáján, az amfiteátrum mellett odakanyarodtak a patak magas partjára.

– Azt ígérte, mond ő mindent – intett Istók felé Balogh Tamás. – Aztán egy szót se szól.

– Majd mondja, ha lesz mit – csitította Tanárúr.

A két nő egymás mellé keveredett.

– Te mit csinálsz általában? – kérdezte Eszter Bözsét.

– Dolgozom. – válaszolta röviden Bözse.

– Mit? – firtatta Eszter.

– A lépcsőházakat takarítom, végig a sorunkon. Nem valami úri állás, de jobb, mint a munkanélküliség. Szövőnőnek tanultam, tíz év után úgy rúgtak ki, ne tudd meg.

– Én is voltam munkanélküli – emlékezett Eszter –, életem legszörnyűbb hónapjai voltak. A férjem vigasztalt, hogy többet lehetek a gyerekekkel, meg más

ilyeneket mondott. Aztán kaptam ezt a melót az optikusnál.

– Szemüvegeket csinálsz?

– Á, nyitok, zárok, takarítok, fénymásolok, digitális fényképeket nyomtatok ki, napszemüvegeket dicsérek a bizonytalankodó vevőknek, ilyesmik.

– Be vagy jelentve?

– Dehogy, zsebbe kapom a pénzt, nem is túl sokat.

– Az én pénzem se sok, másfélszer ennyit adnának, ha nem ragaszkodnék a bejelentéshez. De táppénz, nyugdíj... Kell az majd.

– És a gyerekek?

– Nekünk nincsenek gyerekeink – komorodott el Bözsi. Ezután hallgattak egy darabig.

Gutentág úgy vélte, hogy a hölgyek unatkoznak, s ki más termett volna a szórakoztatásukra, mint ő... Odaoldalazott melléjük.

– Tudjátok – kérdezte olyan hangerővel, hogy a többiek is hallják –, tudjátok, hogyan ismerkedtem meg a Törpével?

– Honnan tudnánk? – mosolyodott el Eszter.

– Azt hittem, örök időtől ismered – enyhült meg Bözse.

– No, elmondom. Ültem egyszer a pléhgombában, ittam néhányszor néhány decit, hát elég letört voltam, mit ne mondjak. Egyszer csak csapódik az ajtó, és ki jön be? Egy nagydob. Nem olyan beatzenekari bumm-bumm, hanem olyan nagy, mint amit lovak visznek a parádékon. A tetején, mármint a dob tetején, mint valami sapka, egy kettős cintányér trónolt. S nemcsak trónolt, csörömpölt is, széthúzódott, összecsapódott, közben a dob is beleszólt: dromm, valahogy így.

– Mondtad, hogy sokat ittál...

– No de nem annyit, hogy rémeket lássak, mint Sunya a hatodik korsó után! Nézem, nézem, jön a dob, és sehol egy ember...

– Valaki begurította? – találgatta Eszter.

– Nem, nem, egyszer csak mégis észrevettem a dob alatt egy pici embert. Na, ez volt a Törpe. A hátára erősítette azt a böhöm jószágot, a bal sarkáról fellevezetett egy zsinóros szerkezet a cintányérhoz, a jobb sarkától meg egy bazi nagy dobverőhöz. Ballal lépett: csinn-csinn. Jobbal lépett: bumm-bumm. Megállt a pultnál, persze fel sem érte, s tudjátok, mit kérdezett?

– Mit? – kíváncsiskodott Bözse.

– *Szabad-e itt trombitálni?* Azt kérdezte.

– Meg azt, hogy ismer-e valaki egy melák csónakházast, éppen menekülő ésszel – rúgott Gutentág bokájába a Törpe, de az nem hagyta magát megállítani.

– Akkoriban már a Deszkamari szolgált fel a gombában, nem is volt olyan forgalom, mint az Évánál, de ez nem ide tartozik. Deszkamari a szívéhez kapott, mert a pultról ő sem látta a Törpét. *Beszélő dob, jézusanyám* – menekült be a raktárba. A Törpe meg előkapott egy trombitát, masírozott föl s alá, csinn-csinn, bumm-bumm, és fújta az ilszilenciót.

– Úgy éljek, így volt – szólt közbe Balogh Tamás.

– Ez a belépőm – hajolt meg mentében a Törpe. – Világhírű zenebohóc vagyok.

– Csak arra nem emlékszem, azért itattuk, hogy hagyja abba, vagy azért mert tetszett – kapta fel a jobb lábát Gutentág, pedig a Törpe most nem rúgott.

Burma az óráját nézegette.

– Nem értem, mi van ezzel a vacakkal. Beakadt, vagy mi, hét óra ötkor indultunk, jövünk egy fél órája, és alig van rajta hét tíz.

– Fel kellett volna húznod – vélte Sunya.

– Nem, nem – mondta Eszter, nálam is annyi van.

– És nálam is – erősítette meg Bözse. A többieknek nem volt órájuk, még Gutentág sem hozta a hamis Rolexét.

– Három óra nem romlik el egyszerre, és ha mégis, nem ugyanakkor, ugyanúgy – szögezte le a Rabbi.

– Ha csak az Úr nem tesz róla.

– Annyi az idő – szólalt meg az indulás óta először Istók. – Gyerünk.

Ki tanyája ez a nyárfás?

– Jobbra itt, egész Csillaghegyig nemrég még mocsár húzódott, mára csak ez a kis darab maradt – mutatta Tanárúr. – Gazdag az élővilága, teknősök, gőték, békák, többféle sikló, gyík, vadrécák, gyönyörű szitakötők...

– Voltak, Tanárúr, voltak – szólt bele Gutentág a kiselőadásba.

– Mi lett velük? – csodálkozott az öreg.

– Nézd, mennyi kutya – csodálkozott Eszter. – Egy egész nagy falka!

– Én nagyon félek a kutyáktól – húzódott közelebb a férjéhez Bözsi.

– Kóbor ebek – legyintett Balogh Tamás. – Jobban félnek ők tőled, mint te tőlük.

– Itt a magyarázat a mocsár kihalására – mutatott a falkára Gutentág. – Ezeket nem eteti senki, nincs gazdájuk, a legtöbbjét kilökték, sok már itt született a zsombékosban. Éhesek, vadásznak.

– Nem úgy néznek ki, mint akik félnek tőlünk! – rezzent össze Bözse. – Egészen bekerítettek bennünket.

Valóban, a kéttucatnyi állat fenyegető vicsorgással körbevette őket. Tisztes távolságban alakították ki a kört, de ügyesen lopták a távolságot, hamarosan ugrásnyira megközelítették a csoportot. Vicsorogtak,

vonítottak, kaffogtak, még Burmát is elfogta a kétség, meg tudnak-e szabadulni tőlük.

– Álljatok meg – szólt a csapatra Istók, és a kutyák falkavezéréhez fordult. – Nincs itt keresnivalótok! – mondta a fogát mutogató állatnak. – Jó kutya vagy, ezek itt nem az ellenségeid. Menjetek békével.

A hatalmas német juhász hátracsapta a fülét, majd felvonított, és a mocsár felé iramodott. A többiek utána. A hegymászók megkönnyebbültek.

– Rossz belegondolni, mi lett volna, ha nincs itt az öreg – töprengett félhangosan Eszter. – Ezek éhesek, nincsenek beoltva, lehet, hogy vesztettek. Két-két kutya jutott volna mindegyikünkre. Ha nekünk jönnek, esélyünk sincs, még a maradványainkat sem találták volna meg.

– Azokat igen – próbált humorizálni Sunya. – A vonatból kiszúrta volna valaki, szól az Óbuda állomáson, jött volna segítség.

– Későn – vélekedett Burma. – De ki gondolta volna, hogy Istók ért a kutyák nyelvén?

– Nem kutyául mondta, emberül – helyesbített Gutentág.

– Mégis értették a dögök... – csóválta a fejét Burma.

– Az emberi szót mindenki érti – nyugtatta meg őket Istók. – De ha nélkülem jöttök erre, azért hozzatok valami jó vastag dorongot.

Balogh Tamás úgy gondolta, el kell terelni a szót a falkáról.

– Nem csak a kutyák miatt hal ki a láb. Látjátok ott azt a sor házat? Mind engedély nélkül épült, se csatorna, se víz... Minden szenny ide folyik.

– Ne fogj te is mindent a szegényekre – gurult méregbe Pofapénz. – Mellette ott az az elegáns villanegyed, sokáig ott se volt csatornázás.

– De épült mindegyik mellé emésztőgödör, jöhetett a szippantó – védekezett Balogh Tamás.

– Épült, de mennyire! – röhögött Sunya. – Dolgoztam nem egyen, amíg megvolt a Vadákos cége. Az emésztő falába félméterenként, a tetejétől lefelé hatvan és százhatvan centire sörösüvegeket építettünk be, a fenekükkel kifelé, szépen elsimítottuk cementtel, nem látszott egy sem.

– Marhaság! – lázadozott Tamás.

– Nem annyira – folytatta Sunya –, amikor elment az átvevő bizottság, vettem egy nagyobb kalapácsot, és mind betörtem az üvegek fenekét. Két koszorúban csinos lyukak sorakoztak a falon. Ritkán volt szükség szippantóra, a látszat miatt.

– És ti még a kutyákra haragudtok – szólalt meg a Rabbi is, akinek igencsak elvették az ebek a beszélőkéjét. – Persze, ember, kutya, egyre megy, mind az Úr teremtménye.

– Az is írva van, bátyám, hogy különbség tétessék ember és állat között – piskálta meg az öreget Pofapénz.

– Majd te tanítasz az írásra – morrant egyet a Rabbi, de hamar abbahagyta a témát.

– Erre a hegyre megyünk? – mutatott a jobb oldali magaslatra Bözse.

– Domb az, bár Arany-hegynek hívják – legyintett Tanárúr. – Erről kapta a nevét a patak, Aranyhegyi-patak, ugye, pedig hát sokkal feljebb ered. Ez itt balra meg a Testvér-hegy, ez is domb, vagy inkább olyan hegyláb.

– Alig látni már a házaktól – állapította meg Burma.

– Gazdag népek laknak erre – mondta Pofapénz –, amikor legutóbb erre jártam, alig volt néhány villa.

– Hát az se tavalý volt – szólt le Gutentág. – Te se vagy valami nagy természetjáró.

– Hol itt a természet – fintorgott Sunya. – Ilyen erővel a belvárosban is sétálhatnánk.

Elhagyták már az Óbudai Vasútállomást, végimentek a temető mögött, a Harsány lejtőnél befordultak balra, átkeltek a síneken, a patakon, és elindultak végre fölfelé.

Egy gyönyörű villa előtt kissé megpihentek.

– Ez a szanta Zupás háza – magyarázta Burma. – Vagyis hát ez volt, most lakatlan, az ezredes elvtárs építtetett egy újat.

– A Templom utcában, úgy éljek! – ébredt fel Balogh Tamás. – A Csurizsindelyezte. Akkor tört be a feje.

A bejáraton nagy tábla hirdette (németül, angolul, magyarul), hogy a ház eladó. Ki tudja, mire gondolhatott a Rabbi, szó nélkül megnyomta a csengőt.

– Lépjen kicsit hátrébb, nem látja jól a kamera – harsant egy érdes hang. – Így jó. Üdvözlöm, mit óhajt?

– A ház iránt érdeklődnék – közölte a Rabbi. – Eladó még, ugye?

– Várjon, kimegyek – közölte a láthatatlan ember, s valóban, jött is.

– Mint egy háromajtós szekrény – nézte Balogh Tamás. – Ez a Zupás egyik testőre, nem lacafacázós ember.

A kopaszra nyírt háromajtós csodálkozva nézett végig a díszes kompánián, aztán megszólalt.

– Csak komoly vevőknek adunk felvilágosítást.

– Én komoly vevő vagyok – lépett elő Istók. – Amerikából jöttem, dollárral fizetek.

Felvillantott egy színes lapot, ami akár bankkártya is lehetett volna.

– Igen, uram – hajolt meg felé a testőr. – Látom, Ön valóban komoly vevő. Sajnos, csak kívülről mutathatom meg a házat, megnézheti a kertet, a medencét, belül csak az ezredes úr vezetheti körbe. Megállapodhatunk egy időpontban?

– Nem szükséges – mondta Istók. – Felhívom az én öreg Zupás barátomat, ha ma nem, holnap.

– Ahogy óhajtja, uram – nyugtázta a háromajtós.

Körbesétálták a házat, megnézték a kertet, a 25-ös medencébe Eszter a kezét is bedugta.

– Termálvíz? – csodálkozott.

– Melegítjük, hölgyem – húzta ki magát az őr, mintha az övé lett volna a medence. – Sokan jártak csodájára, miniszterek is... A talpa alatt van a kazánház.

Elbúcsúztak, indultak tovább.

– Na, itt biztos nem Sunya lyuggatta az emésztőt – gondolkodott hangosan Pofapénz.

– Ezt a részt már a parcellázáskor csatornázták. Víz, gáz, villany, kábeltévé! – Gutentág villogott. – Itt nagyban ment a móka, nem sörösüveglyukakkal. A vállalkozók néhány milláért megvalósították a kétoldali betáplálás rendszerét.

– Az mi? – kérdezte Burma. – A folyamatosan dolgozó gyáraknál emlegettek valami ilyet.

– Nem vagyok mérnök – vigyorgott a gondnok. – De ez más. Mindenből kettő készült, két villanyvezeték, persze ipari, két gázbekötés, két vízcsatlakozó.

– Főlöskéges óvatosság – vélte Bözse.

– Óvatosság? – nevetett Gutentág. Az egyik vezetéken mérték a fogyasztást, a másikon nem. Ugye, ne mondjam, hogy mikor melyik rendszer működött? Ingyen fűtik azt a medencét, mérget vehetsz rá.

– És még én vagyok a tolvaj – dühöngött Sunya. – Az a pár tárca havonta, amit egyébként is elvesztettek volna.

– Kifizetteti velük az Úr, háromszorosan – vélte a Rabbi, de még ő sem hitt benne egészen.

– Igyekezzünk, menjünk, vár a tető! – hallották Istók vezényszavát.

– Fél nyolc lenne? – nézte az óráját Burma. – Istók, történt valami az idővel.

– Az idővel? – szólt vissza az öreg. – Én ahhoz nem értek.

– Honnan ismered a sánta Zupást? – firtatta Pofapénz.

– Nem ismerem.

– Úgy állt előtted az a melák, mint regruta a tábornoki szemlén – tette hozzá Burma.

– Az az ő dolga.

– De hát hogy csináltad? – kérdezte Gutentág.

– Az meg az én dolgom – indult meg felfelé a vezető.

– Volt egy ürge, aki megállította a napot – emlékezett Sunya.

– Az írás szerint Józsué az emoreusok elleni harc hevében megállította a Napot és a Holdat, így aztán egy nap alatt képes volt legyőzni az ellenségeit – idézte fel a rég hallott történetet Eszter.

– Igen, Józsué, Józsuának is mondják – derengett valami Tanárúr elméjében is. – Mózes szolgájának volt a fia, ő vezette tovább Izráel népét, amikor Mózes meghalt a hegyen...

– Helyben vagyunk, még egy hegy... – húzta el a száját Gutentág.

– De a görögöknél Phaethon is beleszólt a Nap dolgába – folytatta volna Tanárúr, de a Rabbi szava túlharsogta.

– Amikor az Úr Izráel fiai kezébe adta az emóriakat, Józsué az Úrhoz szólt, és ezt mondta Izráel jelenlétében: *Nap, maradj vesztég Gibeónban, te is Hold, az Ajjálón-völgyben! És megáll a Nap, és vesztég a Hold is, amíg bosszút áll a nép az ő ellenségein. Avagy nincsen-e ez megírva a Jásár könyvében? És megáll a Nap az égnek közepén és nem sietett lenyugodni...*

– Józsué könyve, 10:12–13 – dűnnyögte maga elé Istók, és rendületlenül ment tovább.

Nem csak igével él az ember

– Sokszor jártam erre – nézegette a környéket Tanárúr –, de erre a ligetre, ezekre a padokra, asztalokra nem emlékszem

– Te mondtad, hogy a Csúcshegyre megyünk, és nem a Csúcshegyre – mosolyodott el Balogh Tamás. – Ez itt a *nem a Csúcshegyen* van.

– Akárhol van, üljünk le néhány percre – javasolta Istók. – Haraphatunk valamit.

– Úgy legyen – nézett Eszterre Gutentág –, hiszen nem csak igével él az ember.

– Ne forgasd ki az írást – dörögte a Rabbi, de nem figyeltek rá.

Eszter kettévágta a ropogós, friss barheszeket, egy-egy szalvétán mindenkinek nyújtott belőlük. A hűtőszatyorból előkerült a hideg, fűszeres libaháj, szép karikákat szelt belőle, papírtálcára tette, körbekínálta.

– Egy kis étvágycsináló – kotort elő valahonnan egy természetes laposüveget a Törpe.

Körbeadták a pálinkát, mindenki meghúzta, csak Istók és az asszonyok nem.

– Korán van – hárította el Bözse az üveget.

– Ezt ne firtassuk – jött zavarba Burma, míg lopva az órájára nézett. – Ehhez a szilvához sosincs korán.

Legtöbbjük még sohasem evett inarszot, óvatosan kóstolgatták.

– Ti aztán tudtok élni – csámcsogott Gutentág. – Ezentúl ilyenben kérem a nyereményrészemet.

– Midet? – vigyorgott rá Sunya. – Sose nyertek.

– Befizettük a pofapénzt – védekezett az újságos –, nemsokára dől a lé.

– Csak időben elugorj előle – legyintett Sunya. – De ez tényleg finom.

Fel kellett szeletelni a második tekercset is, alig maradt belőle. Eltakarítottak maguk után, Eszter a maradékot visszatette a hűtőszatyorba.

– Helye lesz még ennek – mosolygott, örült az étel sikerének.

– Mozduljunk – indult meg felfelé, a Virágosnyereg irányába Istók.

Mozdultak, követték a vezetőjüket, lassan elhagyták a lakott, beépített területeket, az erdei útra tértek rá.

– Ez pont a Virágosnyereghez visz – tájékozódott Pofapénz. – Itt jobbra kéne befordulnunk a turista-házhoz, aztán jön az a nyereg, onnan egy ösvény indul, körbejárja a csúcsot.

– Milyen viskók vannak ott a fák között? – kérdezte Tóbi.

– Viskók? – csodálkozott Istók. – Ja, a régi pincék-re gondolsz. Megnézzük?

– Nézzük. Ráérünk – válaszolt Burma.

– Ebben az elsőben rendeztem be az alaptáboromat – mutatta Istók. – Itt vannak a készleteim.

– Alaptábor, értem, mint a Himalájában – gúnyolódott Gutentág.

– Valamikor, nem is olyan régen, alig több mint száz éve itt a hegyoldalakon gazdag szőlőültetvények voltak – magyarázta Tanárúr. – A rómaiak kezdték, s mindenki folytatta, a törökdúlás után éppen a be-

telepített svábok, a braunhaxlerek. Ezek lehettek a prэшázai, pincéik.

– Igazad van – mondta Istók – prэшázak, pincék voltak erre, néhánynak maradt ugyan nyoma, de a legtöbb elveszett. Elintézte a filoxéra, ha hallottatok róla.

– Hát persze – dűnnyögte Balogh Tamás.

– De szomszédjaid is vannak – mutatott a másik le roskadt pincebejáró felé Tóbi. – Legalább ketten.

– Akadnak, de semmi baj velük – mondta Istók. – Ágrólszakadt szerencsétlenek. Miért ne húznák meg maguk a régi pincében, télen langyos, nyáron hűvös.

– Hajléktalanok?

– Mostanában úgy mondjuk – bólintott Istók. – Én inkább a megalázottak és megnyomorítottak kifejezést használom. Senki sem örül neki, pedig így a pontos.

– Ismered őket?

– Váltunk néha szót.

– Nem látogatják az alaptáborodat, ha nem vagy itt? – kérdezte nem minden él nélkül Sunya.

– Szabad bejárásuk van – csóválta a fejét Istók. – Ez nem magántulajdon, vagy mi...

– Gazda, nem láttunk három napja, csak nincs bajod? – kérdezte valaki a bokrok közül.

– Semmi baj, Géza, mi lenne...

– Mondtam én, hogy csak felment a csúcsra – csatlakozott hozzájuk egy női hang. – Szokott, nem?

– Szoktam – mosolyodott el Istók.

Három toprongyos ember bújt át a bozótoson, két férfi, meg egy nő. Soványak voltak, mosdatlanok, de nem látszottak elesetteknek.

– Ők az itteni szomszédjaim, barátaim – mutatta be őket az öreg. – Géza valamikor esztergályos volt, Hédi a párja, olyan...

– Mondd ki nyugodtan, kurva volt – nevetett a nő.
– Nem hiszitek, mi?

– Karesz meg buszvezető, de egy balesetben megbénult a lába – fejezte be Istók.

– De már javul – biztosította a társaságot Karesz. – Pár hónap, és újra volán mögé ülhetnek.

– Öt éve ezt mondja – legyintett Géza. – Hát ti kik vagytok?

– A hegyre megyünk, én vezetem őket – válaszolt az Ember, aki Lejött a Hegyről, és szépen, sorban bemutatatta mind a tizenegyüket. Először természetesen a nőket, majd a Törpét, aztán sorban, ahogy álltak.

– Minek a hegyre menni, ha nem muszáj – nevetett Hédi, hiányos fogsorán mókásan jött át az eszhang. – Engem néha felhoztak, de legfeljebb a menedékházig... Annyi elég is volt.

– Most ráérnénk felmenni – mondta Géza –, de nem hagyjuk itt a Kareszt a rossz lábával.

– Gyógyul – bántódott meg a hajdani buszvezető.

– Gyógyul – mondta Istók is –, napról napra jobb lesz.

– Nem vagytok éhesek? – jutott eszébe Eszternek a megmaradt libaháj.

– Ettünk éppen – nézett félre Hédi.

– Van itt valami – vette elő a hűtőszatyorból a maradékot Eszter, s a barheszszeletekkel együtt átadta az új ismerősöknek. Szalvétát is tett a rögtönzött szendvicsek alá.

– Én is kérek – kezdte Sunya, de Burma olyan csúnyán nézett rá, hogy nyomban visszanyelte a szót.

– Amíg odavoltál, többen is jártak erre – mesélte Istóknak Karesz. – Este éppen mentünk a nyereghez kukázni, három ilyen magunkfajta jött szembe.

– Bejöttek a pincékhez? – kérdezte az öreg.

– Dehogy. És nem voltak magukban, mögöttük négy olyan kigyúrt kopasz jött, mintha kísérték volna őket. Nem beszéltek, de sűrű volt körülöttük a levegő.

– Ez mindig rémeket lát – nyelte le az utolsó falatot Hédi, és Eszterhez fordult. – Sose ettem ilyet, de nagyon jó volt, ha meglenne még a konyhám, elkérném a receptjét.

– Nem kell ehhez konyha – kezdte Eszter. – Télen itt is kifagyaszthatod. Libaháj kell hozzá.

– Hát azt nemigen dobnak ki errefelé – mondta Géza. – Hagyjuk.

– Nem látok rémeket – kötötte az ebet a karóhoz Karesz. – Éjjel láttam, ahogy a kopaszok jöttek lefelé. Csak ők.

– Menjünk be a pincémbe – invitálta a társaságot az öreg. – Nézzetek körül, pihenjete.

A hajléktalanok behúzódtak a saját vackukra, a hegymászók besorakoztak Istók pincéjébe.

– Rendesnek látszanak a szomszédjaid – mondta Balogh Tamás. – Ahhoz mérve, hogy hajléktalanok.

– Ti is közéjük kerülhettek bármikor – szólalt meg hosszú idő után a Rabbi. – Nem félitek az Urat, nem tudjátok fizetni a számlákat, a hitelt, örülhettek, ha az ilyen Gézák befogadnak.

– Én aztán nem jutok ide – tiltakozott Tóbi. – De nem ám!

– És ha a sánta Zupás, vagy a Kisdozsó, vagy mit tudom én ki, felemeli a védelmi pénzt? Ha rád gyűjtják a faházat? – gurult dühbe Gutentág. – Vagy lebontják, mint az én csónakházamat? Hova mész? A feleséged úgy rúg ki, mint egy rühes kuttyát, ha nem perkálok hetente a pénzt...

Csak bámultak egymásra a vendégek. Eszükbe jutott ez a veszély, persze, hogy eszükbe, de sohasem

éreztek ilyen közelinek, mint most. Hiszen valamennyien ott állnak a szakadék szélén. Tóbi a gengszterek kegyétől függ, Pofapénz bérlő a hajdani újságosboltjában, bármikor kirúghatják, Eszter feketén dolgozik, Balogh Tamás segélyen él, ha Bözse nem dolgozna, már rég a híd alatt lennének, Tanárúr a négerként elvégzett irodalmi segédmunkákból fizeti a gázt, villanyt, mert a nyugdíja erre már nem futja. Gutentágnak bontják a munkahelyét, abban van a szolgálati lakása. Sunya egy alkoholista lánynál lakik, a gazdával együtt bármikor kidobhatják a rokonok. Meg a Markóban is fényesítik a tégláját, bármikor feljelengethik. Csurik alkalmi munkákból él, megvonták tőle a tétét is, szerencsére a balesetellátás még ingyenes. A Rabbi, ne szépítsük, koldul a templom előtt, s egyre kevesebb az alamizsna. A Törpe alig jut fellépéshez, már a dobját árulja.

– Angyal szállt át összes termeimben – állapította meg Istók. – Vidámabban, emberek, hiszen többszörösen ünnep van!

– Ünnep – dünnyögte a Rabbi.

– Igenis, ünnep! – erősítette meg Burma. – Ma van a születésnapom, ugye. Ez egy. Ma lesz Szent Iván éjszakája! Ez kettő. Ma főzzük a birkát, ez három.

– Ma erősítettétek meg a barátságokat. Ez négy – folytatta Istók.

– Na, erre nem gondoltam... – csodálkozott el Sunya. – Ez baromság.

– Lehet – nézett rá az öreg. – Lehet.

Ismét csend lett.

– Milyen tisztaságot tartasz – szólt Bözse, csak hogy végre valaki megtörje a kínos hallgatást.

Valóban, gyönyörű rend uralkodott a pincében, sehol egy pókháló, sehol egy porszem. Körben a ló-

cák lesikálva, a súlyos asztalok, a dikók deszkái ragyogtak.

– Az alaptábor lényege a rend. Azt sugallja a hegemásonak, hogy sima lesz az útja. Hogy tisztaság, ott-honosság vár rá, ha visszatér. Ha visszatér! – emelte fel a hangját Istók. – De most igyunk egyet az ünnepeltre!

– Igunk egyet – értette meg a maga módján Balogh Tamás, és máris előhúzta a gurulós szatyorból a muskotályos kannát.

– Ajvé – csúszott ki Eszterből az ötliteres edény láttán.

– Azt még ne bántsod – szólt Istók a kemencésre. – Az enyémet kóstoljátok meg.

A pince egyik oldalfülkájéből kerek csobolyót vett elő, kivette a dugóját.

– Ezt húzzátok meg Burma egészségére!

Nem kellett kétszer mondania. Körbejárt a faedény, mindenki rendesen ivott belőle, még az asszonyok is.

– Rég ittam ilyen jó muskotályost! – törölte meg a száját Balogh Tamás.

– Rizling ez – mondta Tóbi –, megismerhetnéd.

– Ezt a jó pálinkát összekeverni a borokkal... – göcögött a Törpe.

– Én narancslének éreztem – bizonytalankodott Eszter.

– Konyak volt, a legjobb fajtából – csettintett Tanárúr.

– Paradicsomlé – vélte Bözse.

Burma és Gutentág csak azon vitatkozott, barna vagy világos volt az a sör. Sunya nem szólt semmit.

– Víz volt ez, barátaim, mégpedig abból a hegyoldali forrásból, amit emlegettetek, a kulacsom is ezzel

van tele – tette el a csobolyót Istók. – De induljunk,
vár az út.

– Bizony, mindjárt nyolc óra – rázogatta bal karját
Burma. – Nem értem.

– Miért kéne neked mindent érteni? – korholta a
Rabbi.

Macska, ember, mind lelkes állat

– Az én gyerekkoromban – gondolkodott el Burma –, lenn Zalában a szőlőhegyi épületet, présházat, pincét mondtuk hajléknak.

– Nálunk is – helyeselt Sunya. – Ha valaki azt mondta, felmegyek a hajlékhoz, arról tudtuk, hogy piálni fog.

– Vagy kapálni – dörmögte a Rabbi.

– Tehát ha valakiről azt mondták, hajléktalan, az azt jelentette, nincs szőlője, pincéje? – kérdezte Tanárúr.

– Azt jelentette volna, de nemigen hallottam ezt a szót – próbált emlékezni Burma.

– És az ilyen nincsteleneket hogy hívtátok? – érdeklődött Tóbi.

– Olyanra nem emlékszem, akinek ne lett volna fedél a feje felett – válaszolta a rendező. – Persze, kicsi voltam. Koldusunk volt, de az is tiszta ruhában járt, koptóban, persze, a falu szélén volt kunyhója is. Szinte státusznak számított: meghatározott rendben járta be a falut. Minden nap kapott rendesen ételt, hol itt, hol ott, pénzt azonban nem adtak neki sehol. Cserébe apró munkákat vállalt, üzenetet vitt, megjavította a kerítést.

– Az idegen ágrólszakadtakat meg egyszerűen csavargónak mondtuk – egészítette ki Sunya. – Aki meg a törvény elől menekült, az volt a bujdosó.

– Elég a nyelvórából – unta meg a dolgot Gutentág. – A hajléktalan az hajléktalan, nyomorult, és kész.

– Ez a szó eufémizmus – magyarázta volna el Tanárúr, de Pofapénzen kívül senki sem volt rá kíváncsi.

Istók visszanezett.

– Gyertek már szaporábban, mindjárt befordulunk az erdei körútra!

A kanyar előtt kis kunyhó szerénykedett, aligha nagyobb, mint a Burma által emlegetett koldusé.

– Na, illet sem láttatok még – mutatott a sövény mögé Balogh Tamás. – Egy kikötött macska!

– Szegény cicus – nézett oda Bözse.

– Lelketlenség – borzongott meg Eszter.

– A kutyát is kikötik – vont a vállát Gutentág.

Valóban egy megtermett cirmos feküdt a ház előtt, élénkpiros pórázát egy földbe szúrt szilvalekvár-keverő kanálhoz csomózták.

– Én elengedem – lépett volna át a sövényen Pofapénz, de akkor egy öregasszony sántikált ki a viskóból.

– Adjon Isten! – köszöntötte őket. – Ugye, szép cicám van?

– Hogy volt szíve kikötni? – kérdezte Bözse.

– Tudja, aranyoskám, ez egy nagyon csavargós macska. Elcsatangolós. Sokszor sebesen, girhesen kerül elő, tele bogánccsal, kullancssal. Nem bírok én már utánamászkálni, azért vettem neki ezt a drága nyakörvet, meg a pórázt. Azt mondták, ez a legjobb.

– És miért pont egy fakanálhoz? – értetlenkedett Tóbi.

– Az volt kéznél – próbálta magyarázni Gutentág.

– Dehogy, dehogy, kedveskéim – mosolygott az öregasszony. – Először a szilvafához kötöttem, de mindig, amikor felmászott a fára, megszorult a póráz. Lekaszálódott ugyan, de olyan szomorú volt...

– Miért nem viszi be a házba, ha annyira szereti? – kérdezte Eszter.

– Az uram nem szenvedheti a macskaszórt – magyarázta az asszony. – Köhög, tüsszög, még kiütést is kap tőle. No, amikor eloldottam a szilvafától, az akác-hoz kötöttem. A kis nyavalyás összeszurkáltatta magát a tövisekkel, és újra nagyon szomorú lett.

– Most is elég szomorú – vélte Balogh Tamás.

– Nem annyira – vélekedett az öregasszony. – Erre nem tud felmászni, nem szorul meg a nyakörv. Nincsenek rajta tüskék, tövisek, nem sebz fel semmi. Így jó neki, előbb-utóbb ő is rájön.

– Rájön, hogy így szabad – jegyezte meg Burma, a többiek megrökönyödtek. – Nem is úgy, elcsatangolósan.

– Szabad, mi? – húzta el a száját Gutentág.

– Az, akár ti. Csak nektek nincs ilyen elegáns nyakörvetek, a pórázotok meg láthatatlan.

– Ez olyan filmes hadova – mérgelődött a Törpe. – Jól hangzik, de semmi értelme.

– Kis embertől kis bölcsesség, de megáll – mondta Gutentág. – Mi meg menjünk, az Istók már elindult.

– Itt befordulunk a Guckler útra – mondta az öreg.

– A Guckler Károly út tulajdonképpen ösvény, erdei út, no, mondjuk, szélesebb, mint egy közönséges ösvény. Az országos kék jelzés is erre vezet. – magyarázta Tanárúr. – Tudjátok, kiről lett elnevezve?

– Guckler Károly, a munkásmozgalom régi harcosa – szavalt a Gutentág.

– Akkor már rég Szent Özséb útja lenne, vagy valami ilyesmi – intette le Pofapénz.

– Se nem szent, se nem politikus – folytatta az öreg tanár –, egy vénülő újságíró barátom nagyapja volt... A Szatmári Gábornak, talán ismeritek is.

– Szereti a rumot – nyugtázta Tóbi –, de óvatosan szereti.

– No, ez a Guckler Károly József Krisztián a spanyolok elől Galíciába, majd Magyarországra menekült belga család sarjaként lett híres magyar ember. A selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémián végzett, majd a főváros szolgálatába állt. Valami főerdő-tanácsos, vagy erdő-főtanácsos lett. Nagy érdemei vannak a Budai-hegyek, különösen a Hármashatár-hegy újrafásításában. Trianon után halt meg, talán huszonháromban, apám még ismerte – Tanárúr lelkesen magyarázott. – Hát róla nevezték el ezt a körutat, meg egy óbudai alapítványt is...

– Meg azokat a sziklákat, amelyikek előtt mindjárt elmegyünk – szólalt meg váratlanul Istók.

– Mit kellett itt újrafásítani? – kérdezte Sunya. – Erdő volt itt mindig.

– Tévedsz – világosította fel Tanárúr. – Tizenegy téglagyár működött lent a tizenkilencedik században, s a legfőbb fűtőanyag a fa volt. Világváros épült a völgyben, kellett a gerenda, deszka, lécz. Egészen letarolták a hegyeket.

– Értem – fogadta el Sunya, de Tanárurát nem lehetett megállítani.

– A hegyek lábánál mindenütt ültetvények voltak, minden óbudai családnak volt itt szőlője. Elvitte a filoxéra, a helyükben bozót, ugar maradt. Ezek helyére is erdőt telepítettek.

– Figyeljetek, nem hallotok valamit? – állt meg Eszter.

– Semmit – fülelt a Rabbi.

– Mintha kiabálnának – vélte a Törpe.

– Én is hallok valamit, bár túlzás lenne kiabálásnak nevezni – indult meg a bozotos felé Burma. – Gyertek, valaki bajban van.

– Leesett a szikláról valamelyik ámatőr – vigyorgott Gutentág. Vagy a Csuri szökött utánunk a kórházból.

– Segítség, segítség – hallatszott egyre határozottabban a sűrűből.

A Törpe előretalpalt.

– Gyertek gyorsan – kiáltotta vissza. – Valami fejek...

– Fejek, mi? – kételkedett Gutentág. – Kiürült a laposüveg, látom.

– Isten bizony fejek, és pislognak, és beszélnek – hadarta a Törpe.

– Isten nevét hiába ne vedd – mondta gépiesen a Rabbi, de ahogy kilépett a tenyérnyi tisztásra, elállt a szava.

– Hát nem a Csuri – állapította meg Gutentág.

– Földbe ásott emberek – jajdult fel Eszter.

– Itt a magyarázat, miért maguk mentek le a Gézák kopaszai – állapította meg Burma. – Gutentág emlegette a gyalogsági ásót, kár, hogy nem vettük komolyan.

– Nemcsak emlegettem, el is hoztam – húzta elő a hátizsákból a munkásőrségtől mentett szerszámot a gondnok. – Gondoltam, betakarjuk földdel a parazsat...

Levette a burkolatot, kihajította, rögzítette a nyelet.

– Hát most jobb hasznát vesszük – mondta Sunya, és munkához látott.

A három nyakig beásott ember hálásan magyarázott volna valamit, de rekedt suttogásukat alig értették.

– Mindig csak egyikünk kiabált, hogy be ne rekedjünk – hámozták ki utóbb valamelyikük dadogásának az értelmét.

Istók elkérte Tóbi telefonját, beütött egy rövid számot, majd kihangosította a készüléket. Két csöngés után katonás hang jelentkezett.

– Jöjjenek azonnal – mondta Istók. – Három elásott embert találtunk a Csúcshegyen.

– Bemutatkozna, kérem? – kérdezte az ügyeletes.

– Önt nem érdekli az én nevem – Istók hangja mintha a csúcsról jött volna.

– Valóban, nem érdekel az ön neve. Hol vannak az áldozatok?

– Élnek még, nem áldozatok, csak sértettek – helyesbített az öreg. – A Csúcshegyen, a Guckler Károly út mentén, nem messze a Virágosnyeregtől.

– Írom. És azonnal küldöm a kocsit.

– Papírcsikkokkal kijelöljük az utat, amerre be kell jönniük a bozótba. Küldjön mentőket is, meg olyan fertőtlenítő kocsit, egy napja földben vannak. Valami tiszta ruha is kéne nekik, útba esnek a máltaiak.... Három középtermetű férfira valót hozzanak.

– Feltétlenül várják meg a járórt – kérte az ügyeletes.

– Nincs időnk ilyesmire – közölte Istók, megint a csúcsról szólt a hangja.

– Értettem, nincs idejük ilyesmire.

– Egy nagy piros nyilat festettünk az útra, oda, ahol le kell térniük róla, a papírcsikkokat figyeljék, ötven méter az egész.

– Már megy is a kocsí, a mentőket meg a tisztiorvost is riasztom.

– Köszönjük, siessenek.

Istók visszaadta a telefont, elkérte Bözsétől és Esztertől a rúzsait, nagy piros nyilat rajzolt velük az útra. Széttépett néhány papírszalvétát, a csíkokat felerősítette a fákra. Mire visszaért az elásott emberekhez, Burma, Sunya és Gutentág már a második szerencsétlent húzta ki a gödörből.

– Puha volt még a föld, nem döngölték le rendesen – magyarázta Sunya. – Épp csak ki kellett kotorni.

Gyorsan megy, csak arra vigyázunk, hogy nehogy megsértsük őket.

– Van rajtuk seb elég – állapította meg Pofapénz. – Igencsak megverhették őket.

Közben kihúzták a harmadik embert is.

– Feküdjetek le ide a gyepre – mondta Istók, miközben megitta őket a csodavizével, aztán kaptak a Törpe laposüvegéből is. – Várjátok meg a rendőroket. Ha rólunk kérdeznek, mondjátok azt, hogy túrázók vagyunk, minthogy ez igaz is.

A hegy lába felől felharsant a szirénaszó, vagy hozzájuk jöttek, vagy nem.

– Menjünk már – sürgette a társaságot Istók. – utálnám a felesleges szócséplést.

– Szerencsétlenek, de most már túl vannak a nehezen – sóhajtott Bözse.

– Én meg azt a szegény kikötött macskát sajnáltam – súgta szégyenkezve Eszter, de a Rabbi meghallotta.

– Macska, ember, mind lelkes állat – dünnyögte, és végigsimította Eszter haját. – Szeret téged az Úr.

– Már megint letérünk az útról? – csodálkozott Balogh Tamás. – Hogy utol ne érjenek a szervek?

– Órákba telik, míg ideérnek – nyugtatta meg Gutentág. – Ha ideérnek egyáltalán.

– Azok már minket elfelejtettek, tettem róla, remélem, a sérülteket azért nem – mondta az öreg. – Most egy olyan ösvényre fordulunk, amelyik úgy van a Csúcshegyen, hogy nem a Csúcshegyen van. Senki sem ismeri, ti sem találjátok meg többet. Ne is keressétek. Burma, mennyi az idő?

– Lassan negyed tíz, hegyi idő szerint – válaszolt a rendező.

Hová keveredtem?

– Behajtókat küldött rájuk a bank, ezt dünnyögte az kopaszodó fickó a harmadik gödörből – rakta össze magában a dolgot Gutentág.

– Bank nem csinál olyat – vitatta Pofapénz.

– Nem-é? Leesne az állad, ha elmesélném, miket csinál a bank! – gurult dühbe a gondnok. – Ott discsecszenek vele a parton, isszák a Hennessyt, és sorolják, kit hogyan vertek át...

– Nem a bankok csinálják közvetlenül – helyesbített Burma. – Kiadják a tartozásokat az erre alakított behajtó cégeknek. Azok bérelik fel a kopaszokat... Úgy, hogy még a nevüket se tudják, ha véletlenül tanúskodni kellene.

– Ha nagyobbra sikerül a verés? – kérdezte Sunya.

– Vagy ha löfegyverre van szükség – bólintott a rendező.

– Szöveg ez is, honnan tudná ezt éppen egy Burma? – kételkedett Balogh Tamás.

– Egyszer késtem a kamera bérleti díjával, na, nem két napot. Akkor jött ki hozzám egy ilyen behajtó cégnek a fullajtára. Háromajtos, olyan, mint a Zupás testőrei. Nem bántott, csak körbesétált a lakásban, leejtett egy-két üvegtárgyat, aztán elment.

– És te?

– Én másnap kifizettem kamatostól a díjat, a Dozó adott rá...

– Akkor most a Kisdozó embereit várod... – vigyorodott el Gutentág.

– Nem, dehogy, megadtam neki, és azóta nem kérek senkitől, legfeljebb egy korsóra.

– Nekem legyen mondvá – fintorodott el Tóbi.

– Az más, te kocsmáros vagy, neked az a dolgod, hogy itass. Amíg adsz hitelt, nem iszom másnál.

– Mindig az italhoz juttok... – nehezményezte a Rabbi. – Képzeljétek ezeknek az elásott flótásoknak a helyébe magatokat. A poklok poklát járták.

– Felvették a jelzáloghitelt a lakásra, elszállt az árfolyam, emelkedett a kamat, a lakás ára meg zuhant. Három lakás kell lassan az egy hitelének fedezetére – magyarázta Eszter. – A banknak nem kell a lakás, mit csináljon vele, maradnak a verőemberek.

– Egy kis verés már meg se kottyán a szegényeknek, el kell őket ásni. Másutt is megtörtént, olvastam róla – erősítette meg Sunya.

– A tévében is mutatták, Csepelen négyet ástak el, három meg is halt – villant fel az emlék Balogh Tamásban.

– Akkor a mieinknek szerencséje volt – szögezte le Gutentág.

– A mieinknek? – csodálkozott el a szóhasználaton a Törpe.

– Szerencséje? – kérdezte Pofapénz.

– Hát meg is halhattak volna, ha a Burmának nincs ma születésnapja...

– Ebből elég – szólt közbe szigorúan Tanárúr. – Megmenekültek, mi meg tettük, amit a lelkiismeretünk diktált. Sunya, Burma, Gutentág...

– És én? – sértődött meg a Törpe. – Én még a pálinkámból is adtam nekik.

– És te – egyezett bele Tanárúr.

– Merre járunk? – nézett körül a Rabbi. – Évszázados tölgyek, égbeszökő szirtek, mérföld mély szakadékok. Valami más hegy tévedt a talpunk alá...

– Az egész Csúcshegy négyszázötven méter magas, ne játsszátok az eszeteket! – próbált visszatálatni a valóságba Burma.

– Hogy pontos legyek, négyszázötvenkettő – mosolygott Istók. – De mondtam, ez az út úgy megy a Csúcshegyen, hogy nem is ott megy. Erre a meredélyre felkapaszkodunk, fent majd segíték megérteni a dolgokat.

– Mégis, hol vagyunk? – nyűgösködött a Törpe.

– Én úgy hívom azt a részt, hogy az *elveszett, vagy elfelejtett erdő* – mondta a vezető –, mert a többiek számára valóban elveszett. De valójában nincs neve. Nincs is.

– *Csak ami nincs, annak van bokra?* – kérdezte Tanárúr.

– Kapizsgálok – mosolygott Istók.

– Hová keveredtem – sóhajtott fel Tóbi. – És most számolják fel a pszichiátriát!

Először érezték meg, hogy hegyet másznak, a húsz-huszonöt méteres meredek kapaszkodó egy mély horhos falán vezetett fel, és meglihegtette a legerősebbeket is.

Pár perc múlva ott pihegett a csapat a magaslaton.

– Mennyi az idő? – kérdezte Istók.

– Mindjárt tíz óra – válaszolta Burma.

– Tanárúr, megkérlek valamire...

– Parancsolj.

– Ezt a fél oldalt felolvasnád a tisztelt társaságnak?

– Istók egy piszkos, gyűrött lapot húzott elő a ruhája valamelyik rejtékéből, vagy talán a tarsolyból. Átnyújtotta Tanárúrnak.

– Mi ez? – kérdezte az öreg.

– Mostanában ez a kedvenc olvasmányom, egy indiai író munkája, amit adtam, csak egy kis részlet. De azt hiszem, nekünk címezte.

– *A tényeket valamikor a huszadik században eltörölték* – olvasta Tanárúr. – *Nem tudni, mikor, az időpont ismeretlen, az is odalett. A logika meghalt. Azóta egyetlen folyamatos, kibogozhatatlan, körénk gabalyodott tündérmesében élünk. Érted, amit mondok? Minden valami mágikus, kiszámíthatatlan, érthetetlen rendben történik. Nekünk, szegény pár(i)áknak kibaszottul nincs fogalmunk, mi és miért történik. Hát honnan tudnánk, hogy igaz vagy hamis, helyes, vagy helytelen? Azt sem tudjuk, mi van. Az embernek vagy a szíve szakad bele, vagyis beledöglük, de rájön, mi folyik itt, vagy felmászik egy hegy tetejére, mert odamenekült az igazság. Az igazság oda rejtezik, a ritkás levegőbe, ahova nem merészkednek utána az árulók, mert szétrobban az agyuk. És tényleg odafönt van. Én ott voltam. Kérdezz, mire vagy kíváncsi. Kérdezz...*

– Rushdie – futott ki Burma száján.

– Miket tudsz! – álmélkodott Tanárúr.

– Azelőtt értelmiségi voltam – vonult vissza a bukkott rendező.

– Akkor kérdezz! – bízta az öreg. – Kérdezz, és kérdezhetnek sorban a többiek is.

– Csak egészen közönségeseket tudnánk kérdezni – nézett rá Eszter. – Az élet nagy kérdéseit nem mi vetjük fel.

– Még az a szerencse – próbálta viccesre venni Gutentág. – Képzeld, mikor a Törpe a világ nagy dolgairól kérdez! Kis ember, nagy kérdés, mindjárt agyonnyomja.

– Van egy barátom – kezdte különös, kemény hangon Burma. – Ő azt hitte, tud kérdezni, s azt is elhitte,

hogy ha megmássza valamelyik nagy hegyet, mondjuk a Kilimandzsárót, az igazság birtokába jut.

– Gazdag barátaid vannak – jegyezte meg Balogh Tamás.

– Minden viszonylagos, te is a barátom vagy – folytatta a rendező. – Szóval ő odaadta nekem a naplóját. Nem készültem, mint a vezetőnk, csak fejből idézem, amire emlékszem. Nem sok, de sokat elárul.

– Ne kímélj – biztatta Tóbi. – Bezárták a Lipótmézőt.

– Szóval, a hegy... – fohászzkodott neki Burma. – Próbálom hitelesen felidézni, az ő szavaival.

– Nem muszáj – mondta Gutentág –, csak kezd már.

– *Ha jól számolom, tízen indultunk, és négyen értünk föl, meg a két sherpa* – idézte fel a naplót a bukott rendező. – *Körülbelül hatezer méterre mentünk fel, nagyon lankás, nagyon kímélő sétaúton. A cuccainkat nem is mi vittük, csak két-két palack vizet. A többi, húsz-húsz kilós hátizsákokat, egy ember két ekkorát, a helyiek hozták utánunk. Mi bakancsban, jól beöltözve, ők saruban, egy szál trikóban, rövidnadrágban, még a hóban is.*

Minket nem kellett noszogatni, mindenkinél azonos volt a motiváció, feljutni. Ezért fizettünk. Igen ám, de a hegy gonosz. Nem lehet nagyon akarni sem a felérkezést. Lassan kell menni, pole-pole, ezt mondogatták egész nap nekünk. Ez a pole persze csak a puhány fehérekre volt igaz, a helyiek utánunk indultak, előttünk értek fel, fejükön a zsákjainkkal, előre köszöntek, hogy jumbo, és rohantak tovább.

– Szóval a hegy azért gonosz, mert egyre feljebb egyre kevesebb a levegő. A hegyi betegség oxigénhiány, amit a szív szaporább vérrel próbál pótolni, ha tud. Ha nem tud, elered az orrod vére, hánysz, legyengülsz, fehér leszel, meg is halhatsz. Nálam volt Corinfar, ilyenkor azt ettem a többi-

ekkel is. De elég, ha lelassulsz, visszamész pár száz métert, pihensz, aztán mehet újra a menet.

– Na, minket itt nem fenyeget a hegyi betegség, négyszázötven méteren – szögezte le Tóbi.

– Ki tudja, ez itt az elveszett erdő, ez lehet magasabban is – vitatta a Törpe.

– Ne szóljatok közbe – intette le őket Istók, aki szemlátomást nagyon érdekesnek találta a történetet. – Folytasd!

– *Voltak ketten, akik háromezer-hétszáz méteren visszafordultak* – tért vissza a történethez Burma. – *Gyakorlott hegyi emberek, az osztrák havasokban van házuk, ott szoktak túrázni, bot nélkül. Ide se hoztak. Nem bírták tovább. Egy srác, nagyon jópofa, erős fizikumú vitorlázórepülő, négyezer-hétszáz méteren dőlt ki. Előtte végig mulattatta a népet, ugrált, hülyült. Akkor kifűjt.*

– *Olyan ötezer méter magasan egy házaspár adta fel. A nő bírta volna, ő volt köztünk a legerősebb, de a férje, nagy dohányos, légszomjat kapott és összeesett. A nő is visszament vele a bázisra, noha a segédsherpa egyedül vissza tudta volna cipelni. Így maradtunk négyen. A legöregebbet egyszer elsodor-ta a vihar, de legfeljebb harminc métert gurulhatott, és nem volt szakadék. Felmarkolta a sherpa, jött a muki tovább.*

– Én bizony nem mentem volna – gondolt bele Sunya. – Legurulni öt kilométer magasból.

– Hát, körülbelül ennyi – fejezte be a rendező. – A befejezést pontosan megjegyeztem, annyira mellbe vágott: *Fenn semmi nem volt. Csak a vihar. Hülyeség volt éjjelkor indulnunk. Elvileg a napkelte miatt kellett sietnünk. Na, oda tényleg siethettünk. Hóviharban. Hülyék voltunk. Ha egy napot nem mászással töltünk, csak alkalmazkodunk, úgy háromezer-hétszáz méteren, jobban bírták volna a többiek is. De időre játszottuk a meccset, a Gorongoro parkot is meg akartuk nézni, és az további két nap...*

– Tanulságos történet – mondta Istók. – Köszönjük.
– Fent nem volt semmi – Balogh Tamás csak ennyit jegyzett meg a történetből. – Semmi.

A mi hegytetőnkön aztán nem

– A mi hegytetőnkön biztos lesz valami – mutatott a kerekcsukra a Törpe. – Még birka-öröklött is.

– Amikor a kérdéseinket vártad, nekem semmi sem jutott eszembe a hegyről – szégyenkezett Eszter. – Éppen arra gondoltam, nem romlik-e meg a birka-hús, meg a belsőség az úton.

– Az aztán nem – nyugtatta meg Tóbi. – Keményre fagyasztottam mínusz tizenhét fokon, örüljünk, ha kiolvad időre. Mellétettem négy jégakkut is, meg alatta van a behűtött sör.

– Remek – ismerte el Gutentág.

– Ti elhiszitek a Burma barátjának a történetét? – kérdezte Balogh Tamás.

– Miért ne hinnénk? – kérdezte Sunya.

– Hát a semmi miatt, mondjuk – kezdte a volt kemencés –, hogy nem volt fenn semmi. Meg azt sem hiszem el, hogy valaki a csúcs alatt néhány méterre feladja.

– Az a néhány méter függőlegesen értendő – magyarázta Pofapénz. – És öt kilométer magasan! Tizenkét ilyen hegyecske kéne egymásra raknunk, és az a kicsi, az bizony itt egy egész hegynyi lenne! Te meg már most izzadsz, lihegsz.

– Csak a horhos miatt, már elmúlt – védekezett Balogh Tamás.

– Nem vettétek észre, hogy a naplóbeli hegymászók több nagy hibát is elkövettek? – kérdezte Istók.

– Nem mondanám – rázta a fejét Tóbi. A többiekben sem látszott, hogy bármit észrevettek volna.

– Először is – mutatta az ujján a vezető – rosszul választották ki a hegyet.

– Mi baj a Kilimandzsárával? – csodálkozott Burma.

– Azzal semmi – válaszolt Istók –, csak nem vigyáztak arra, hogy a hegy egyúttal ne csak a Kilimandzsárá legyen. Ahogy a miénk sem csak a Csúcshegy.

– Megint ez a *hegy, meg mégse* dolog – mérgelődött Gutentág. – Ezt már abbahagyhatnád.

– Én akkor, amikor az elásottakat kiszabadítottuk, egy pillanatra értettem ezt az *az is, de mégsem az* dolgot – szólt közbe halkán Bözse. – De most hiába próbálok, nem tudom megfogalmazni.

– Ráérsz – mosolygott Istók, és kinyitotta a második ujját. – Nagy hiba volt, hogy rosszul határozták meg a célt.

– Fel akartak jutni a tetőre – Sunya értetlenkedett.

– Ez nem elég célnak?

– De miért akartak feljutni?

– Gondolom, mindenki más valamiért – vont a vállát Burma.

– Igen, talán – válaszolta az öreg.

– Közelebb akartak kerülni az Úrhoz – kockáztatta meg a Rabbi.

– Ez nem derül ki a szövegből – mondta Pofapénz.

– Nem bizony – emelte fel a hangját Istók. – Meg akarták kapni a pénzükért, ami jár... Ki akarták próbálni, meddig tart az erejük... Bizonyára olyan is volt, aki később el akart hencegni azzal, hogy járt Afrika tetején...

– Egyik sem bűn – jegyezte meg Eszter.

– Nem bűn, csak tévedés. Csak a hiúságok bábjátéka. A hegyre csak akkor szabad felmenni, ha ezektől megtisztítottuk magunkat.

– Nekünk is? – kérdezte a Törpe.

– Nektek is – válaszolta Istók. – De ti már majdnem tiszták vagytok.

– Szépen – kételkedett Sunya. – A Rabbi még büdös is.

– Nem értesz te semmit – szólt közbe Burma. – Te se vagy már pitya tolvaj, életet mentettél, meg ilyenek.

– Anyád a pitya tolvaj – kezdte volna Sunya, de megtorpant. – Tényleg, az elásottak...

– És a ti hegyetek persze kisebb – fejezte be Istók a gondolatát. – De van még egy harmadik hiba is, a napló szerint.

– Mi az? – kérdezte Burma.

– Ezeknek a hegymászóknak semmi közük sem volt egymáshoz.

– Semmi? Egymásra voltak utalva... – kételkedett a rendező.

– Nem, nem – tiltakozott Istók. – A szolgálókra, a sherpákra voltak utalva, legfeljebb... De hozzájuk sem kötötte őket más, mint a pénz... Fizettünk, tegyék!

– Így egyszerű – mondta Tóbi.

– Furcsa, hogy te vagy ilyen racionális – tette hozzá Eszter.

– Menjünk, vár a csúcs! – legyintett Istók – És addig még találkozunk kell valakikkel.

– A legendák szerint a törpék mindig a hegyekben éltek, fejtették az ércet, keresték a drágaköveket – ábrándozott a Törpe. – Velük szívesen találkozónék.

– Törpéből elég egy, sőt sok is – szólt rá Gutentág.

– Hát sajnos törpékkel nem szolgálhatok, de élek itt az elfelejtett erdőben mások, olyanok, akik legalább annyira érdekesek.

– Kincskeresők – reménykedett a Törpe.

– Úgy is mondhatnánk – hagyta rá Istók. – Valamit feltétlenül keresnek. Gyertek utánam.

Gyalogoltak tovább az évszázados fák alatt, sziklákra másztak, szurdokokba ereszkedtek. Burma órája lassan tizenegyet mutatott, hegyi idő szerint. Egyre nehezebbek lettek a hátizsákok, a kerek kocsikat sem volt könnyű felcibálni a meredélyeken. Guten-tág két bográcsa is fáradtan csörömpölt.

– Pihenjünk – javasolta Balogh Tamás, Bözse élénken helyeselt.

– Fenn a barlangoknál megállunk, kapaszkodjatok – mondta Istók. – Öt perc, aligha több.

– Az völgyi időben egy óra – vitatkozott volna Sunya, de leintették.

Mentek tovább.

– A mi hegyünk tetején nem lehet olyan semmi, a mi hegytetőnkön aztán nem! – magyarázta Balogh Tamás, senkinek, mindenkinek. – És nem csak arra gondolok, amit felviszünk. Mi nem követjük el azokat a hibákat, mint a kilimandszásósok.

– Ha te mondd – Guten-tág egyre fáradtabban élcelődött. – Imádom a Balogh Tamás bölcsességeit.

– Sose hallottam, hogy itt a hegytető közelében barlangok lennének – szólalt meg Tanárúr is. – Vagy ezek is, az elfelejtett erdővel együtt, a nem is Csúcs-hegyen vannak?

– Lehet – intett vissza Istók.

– Lejjebb igen, ott voltak barlangok, meg az Öröm-hegyen is – folytatta Tanárúr –, bontási törmelékkel, gázgyári masszával tömték be őket, de ilyen

magasan egyre sem emlékszem, pedig évente nem egyszer jártam itt.

– Itt nem – javította ki Burma. – A valóságos hegyen jártál.

– Persze, persze – visszakozott Tanárúr.

Burma még Balogh Tamás előbbi szavain töprengett. Érezte, hogy valami fontosat nem mondott ki a hajdani kemencés, ezért rákérdezett.

– Azt mondtad, mi nem követtük el a Kilimandszáró-megmászók hibáit. Hogy értetted?

– Hát hogy is? – Balogh Tamás zavarba jött, de hamar magára talált. – A Fehérlófia azt mondta, hogy rosszul választották ki a hegyet. Mi bizony jól választottunk. A Csúcshegyre megyünk, a valódira, ami egyszerre ugye jelkép is, ahogy a Tanárúr mondta, meg az Istók is hiszi. Pont nekünk való hegy, a mi méreteinkhez illik.

– Méretek, méretek – rázta a fejét Burma. – Erről jut eszembe, hová lett a Törpe?

– Biztos bement pisilni a fák közé – szólt közbe Guten-tág. – Hagyd a Tamást, nem is mond baloghságokat.

– Azt is mondta az öreg, hogy nem jól választották ki a célt. Na, mi egyszerű, nekünk való célt választottunk. Tüzet rakunk, főzünk, felköszöntünk a születésnapodon, aki akar, éjfélkor átugrálhatja a tüzet...

– De ez nem kötelező – kapcsolódott be a beszélgetésbe Sunya is. – Én nem ugrok, ugorjon a Pofapénz. Meg ti.

– Ugrunk is! – fortyant fel Burma. – Ez hozzátartozik a szakrális izéhez.

– Szent Iván! – helyeselt Balogh Tamás, és folytatta. – Istók szerint a hegyászoknak nem volt közük egymáshoz. Mi meg itt mind barátok vagyunk.

– Barátod neked a sivatagi vipera – vigyorodott el Gutentág. – Elvisellek, ennyi.

Balogh Tamást nem lehetett kizökkenteni a gondolatmenetéből.

– Akkor majdnem mind barátok vagyunk – jelentette ki.

– Én és a Törpe... – gondolt bele Gutentág. – De tényleg, hol marad ilyen sokáig a Törpe?

– Rossz pénz nem vész el – vélte Sunya, de ő sem tagadhatta nyugtalanságát.

– Igyekeztek – hallották a vezető hangját. – Itt vannak a barlangok!

A magas sziklafalban több fekete nyílás mutatkozott, néhány az úttal egy szintben, néhány meg magasabban.

Az első barlangnyílásból váratlanul kipenderült a Törpe. Látszott, valaki kilökte, térdre esett a szakadék szélén Két tiroli ruhás vadász lépett mögé, csillogó puskáik a kis emberre irányultak.

A Törpe keze hátul össze volt kötözve, színes kábel, alaposan.

Így jár, aki a földünkön nyúlra vadászik

– Őket látogatjuk meg? – kérdezte Tóbi. – Szép kis barátaid vannak.

– Mit csináltak a Törpével? – háborodott fel Gutentág, és előhúzta Pofapénz hátizsákjából a kisbaltát.

– Két puska ellen – fogta vissza Burma.

– Hát nem éppen rájuk számítottam – vonta össze a szemöldökét Istók. – De mindjárt elküldöm őket.

– Ezeket aligha – koccant össze a foga Eszternek. – Igen szenvedelmesek.

– Azonnal engedjétek el a Törpét! – kiáltotta Balogh Tamás, akinek igencsak össze kellett szednie a bátorságát, hogy egyáltalán megszólaljon.

– Így jár mindenki, aki a földünkön nyúlra vadászik – jelentette ki gőgösen az öregebbik vadász.

– Útálom a nyulat – visította a Törpe.

– A törvény az törvény – nyilatkozta ki a fiatalabbik vadász. – A bozótosban kaptunk el, a nyulak fészkenél.

– Vízelnem kellett – védekezett a Törpe.

– Ezt mindenki mondhatja – mondta az öregebbik vadász.

– Én is ezt mondanám – tette hozzá a fiatalabb.

– És mit mond a törvény? – firtatta a Rabbi. – Megkövetünk titeket, s az Úr is megbocsát.

– Nincs dolgunk semmiféle Úrral, itt mi vagyunk az urak – ütött a mellére az öregebb vadász –, én, Harold, és ő, Botond!

– És a törvény így szól – folytatta a tirolai Botond –, megkötni, megrugdalni, a szakadékba belévetni! A megkötnés megvolt, most jön a rugdalás...

– Rugdaljátok meg a jó tetves nénikéteket – jött meg Pofapénz bátorsága is. Tóbi és Burma a szóváltás alatt igyekezett a vadászok háta mögé osonni, de azok éberek voltak. Harold feléjük fordította a puskát.

– Ez gyorstüzelő – mosolygott vészjóslóan. – Hat töltény van a tárban. Vissza a csűrhéhez!

– Az nem gyorstüzelő – mondta Istók.

– Nem, persze, ez nem gyorstüzelő – kapta vigyázz-állásba magát Harold.

– A Botondé sem az – folytatta Istók.

– Az enyém sem – merevedett meg a fiatalabb vadász.

– Korhadt faágakkal hadonásztok.

– Korhadt faágakkal hadonásztok – mondták egyszerre a tiroliaiak.

– El is dobjátok őket, semmire se jók – fordított nekik hátat az Ember, Aki Lejött a Hegyről.

– Semmire se jók – hallotta, miközben a vadászok a szakadékba vetették a puskákat.

Bözse közben óvatosan letekerte a Törpe kezéről a kábelt.

– Fáj? – kérdezte. – Mindjárt beborogatom.

– A kötözés megvolt, most jön a rugdalás – idézte Gutentág a fiatalabbik vadászt. – Csakhogy most én fogok rugdalni. Egyikőtöket a magam, a másikatokat a Törpe nevében.

– Hagyd az Úrra a bosszút – tanácsolta a Rabbi.

– Jó, a szakadékba az Úr dobhatja le őket – egyezett bele Gutentág, de a rugdalás jogát nem adom.

– Ne piszkold be magad velük – mondta komolyan Istók.

– Nem piszkolom be magam velük – kerekedett el Gutentág szeme.

– Elmennek, és soha többé nem jönnek a hegy közelébe.

– Elmegyünk, és soha többé nem jövünk a hegy közelébe – szavalt a két vadász. Rövidesen el is tűntek az elfelejtett erdő szélén.

– Ezt hogyan csináltad? – kérdezte Burma.

– Mit? – mosolyodott el Istók. – Rájuk szóltam, ennyi. Az öregemberek tekintélye még nem veszett ki a világból.

– Tekintély? Lehet – kételkedett Gutentág. – Én szívesen megrugdaltam volna azt a két ficsúrt, de amikor szóltál, egyszerre elpárolgott a dühöm.

– Megjött az eszed – szólalt meg végre a Törpe. – Elég hamar, ha úgy nézzük.

– Miattad adtam volna a pofájuknak – legyintett Gutentág. – Kár is lett volna.

– Tudod, hogy kik voltak ezek? – kérdezte Tanárúr a vezetőt.

– Tudom. Minden erdőben vannak ilyenek.

– Minden erdőben?

– Minden erdőben, meg minden más helyen. Hatalmat szereznek, vele mondjuk puskát is, mint ezek, és azt hiszik, ők írják a törvényt.

– Puskával a kézben könnyű – vetette közbe Tóbi.

– Csak akkor, ha mindenki elhiszi nekik, hogy jog áll a cső mögött – gondolkodott hangosan Pofapénz.

– És ha a többieknél nincs puska – állapította meg gyakorlatiasan Sunya. – Ha a Törpe egy mordállyal

megy a susnyásba, nem kekeckedtek volna vele. Még hogy nyulak...

– A törvénynek az Úrtól kell erednie – közölte ünnepélyesen a Rabbi.

– Vagy tőlünk, nem? – kérdezte Eszter.

– Vagy tőlünk – helyeselt Istók. – De ezt minden nemzedéknek, úgy értem, minden vadásznak, újra és újra meg kell tanulnia. A maga bőréen.

– Na, ezek most megtanulták – vélekedett Bözse.

– Nem hiszem – mondta a férje. – Azt megtanulták, hogy az elfelejtett erdőben nincs helyük. De úgy éljek, holnaptól már a völgyben hepciáskodnak.

– Ha hagyjátok, igen – helyeselt az öreg. – De a következő barlangban már várnak bennünket.

– Golyószórával – dűnnyögött a Törpe.

– Ebédrel – javította ki Istók. – Üzentem nekik, hogy jövünk. És messze még a birkapörkölt.

Egy meghatározhatatlan korú emberpár lépett ki a barlangból. A férfi nyersfehér nadrágot, inget viselt, a nő ugyanolyan anyagból készült földig érő ruhát. Ősz hajkoronájukon megcsillant a nap.

– Örülünk, hogy megjöttetek – mondta a nő.

– Ritka nálunk a vendég – csatlakozott hozzá a férfi. – A gyermekeink úton vannak, így csak mi fogadhatunk benneteket. Készítettünk egy szerény ebédet, gyertek be, fogyasszuk el.

– Kezet tudtok mosni a függöny mögött – mutatta az asszony.

Hosszú ácsolt asztal húzódott a barlang közepén, az asztalfőn-asztalvégen egy-egy, kétoldalt hat-hat ülőalkalmatosság sorakozott. Az asztalon fonott kosárákban aranyos színű kenyérszeletek várakoztak, ibrikében vaj, méz, lekvárfélék, tejszín, égetett agyagtányérokon többféle sajt, szárított és friss gyü-

mölcsök, eper, meggy, cseresznye. Középen egy nagyobb tában gusztusos gombafejek, gombaszeletek kandikáltak ki valami illatos mártásból.

– Húsfélét ritkán találunk – szabadkozott a nő. – Ahhoz meg kell ölnünk valamilyen állatot, és attól mindketten tartózkodunk.

– Amit itt láttok, mind a háztartásunkból származik. – vette át a szót a férfi. – A fölöttünk lévő barlangban vannak a méhkasaink, a kanyar után van egy kis karámunk, kecskékkal, onnan a tejszín, a sajt, a vaj. Néhány baromfi is kapirgál, a tojás miatt.

– Megterem mindenünk, csak a sőt és a cérnát kell vásárolnunk – folytatta az asszony. – A férjem néha levisz pár köcsög mézet vagy néhány agyagtányért, fölösen jut sóra. Még némi luxusra is. Fehérnemű, könyv – más nemigen kell.

– Az erdő adja a gyümölcsöt, gombát, a tisztáson kölest vetünk, abból van a kenyér, nem sok kell négyünknek.

– Árpacipóról, rozs- meg persze búzakenyérrel tudunk – szólt közbe Eszter –, de köles?

– Kóstoljátok meg! Kovással dagasztjuk, kemencében sütjük – mosolygott az asszony. – Ma reggel sütöttem tíz cipót – jut bőven.

– Finom – mondta Bözse, miután óvatosan kiemelt és megkóstolt egy szeletet.

– Sokáig friss marad – dicsérte a fehér ruhás férfi. – vajjal, dzsemmel pompás.

– Sajttal is – erősítette meg a Törpe.

– A gombához ajánlok egy csöpp tejszínt – mondta az asszony. – Fogyasszátok!

A vezető közben szép sorban bemutatta a hegymászókat. Az is kiderült, hogy a fehér ruhásokat Péternek és Máriának hívják.

– A vezetéknevünket lent hagytuk a völgyben – nevetett a férfi. – Az adószámunkkal, biztosítási kártyánkkal, vagyonbevallásunkkal együtt.

– És az orvos? – kérdezte Eszter.

– Látod, az ott mind gyógynövény, most tanuljuk ki őket – mutatta Mária –, egyelőre nincs rájuk szükségünk. Ha meg majd meg kell halni, jobb itt, magányosan, mint a zsúfolt elfekvőben.

Majd a világ vége után egy nappal

A pompás ebéd után jólesett a mázatlan korszokban felszolgált forrásvíz, bár nem hasonlított Istók varázsitalához. Jólesett a szelíd szó is, mert a két ősz emberből olyan derű, nyugalom áradt, hogy szívesen maradtak volna velük akár napokat is, számítsák azt völgyi vagy hegyi időben, mindegy.

– Mennünk kell – sürgette a társaságot Istók.

Szépen megköszönték a vendéglátást, Bözse retiküljéből egy-egy pulni fehér és fekete cérna került elő, mindkettőben ott fénylett a beleszúrt tű. Odayújtotta Máriának. A fehér hajú nő átvette, elrejtette ruhájában.

– Kincs ez idefenn – mosolygott.

– Ha idetaláltok, máskor is szeretettel várunk benneteket – búcsúzott Péter.

– Ha idetalálnánk – gondolt bele Eszter

– Nekik más az útjuk – intett búcsút Istók, s elindult a karámon túl a következő sziklafal felé.

– Majd a világ vége után egy nappal – suttogetta Balogh Tamás, maga sem értve, honnan bukkant fel benne ez a mondat. – Vagy ha megtanulok repülni.

– Mióta élnek az öregek idefönn? – kérdezte Burma.

– Nem öregek – válaszolta Istók. – Veled egykorúak. És hogy mióta élnek itt? Éppen elég ideje ahhoz, hogy *kifehéredjenek*.

– És mit csináltak azelőtt, lenn a völgyben? – kérdezte Tóbi.

– Ezt tőlük kellett volna megkérdezned – vélte Istók. – Én keveset tudok róluk. A nő egy irodalmi folyóiratnál volt versrovatvezető, szigoráról ismerték. A férfi egy banknak dolgozott, a jelzálogosokkal foglalkozott.

– Pont azokkal?

– Úgy mondják, oda kőszív kell – borzongott meg Eszter.

– A versrovatvezetéshez is – mosolygott Tanárúr. – Csak ott nem megy vérre a dolog, ezer folyóirat van...

– Hát ez a pali nem látszik kőszívűnek – kételkedett Tóbi.

– Pedig az volt – folytatta a titkos nevű. – Vér, verejtek, könnyek... Nem ismert irgalmat, csak a törvény betűit.

– Akkor hogy került ide?

– Egy szép napon utazott valahová, és a pályaudvaron vett egy bulvárlapot, csak hogy elüsse az időt. Általában nem olvasott ilyeneket, szaklapokat, magvas esszéket inkább, de most ez került s kezébe.

– Velem is előfordul... – jegyezte meg Balogh Tamás.

– Te nem utazol, nem veszel újságot, mert az egy kisfröccs ára, és nem tudsz olvasni – csapott le rá Tóbi.

– Tamás könyvtárba is jár... – védelmezte a férjét Bözse.

– Tízévente – erősítette meg Gutentág.

– Ne ugrassátok már – vette vissza a szót Istók. – Péternek egy szalagcím ütötte meg a szemét, nagy vörös betűkkel hirdette: FELGYÚJTOTTA HÁZÁT A GYILKOS ADÓS. Már a szakmai kíváncsiság is arra

kötelezte, hogy azt a vezető anyagot olvassa el először.

– Emlékszem, pár éve volt – szólalt meg Pofapénz. – Igazi horror... Vitték a lapot, mint a cukrot, pörögtek a nyomdagépek, még délben is hoztak utánnymást.

– A történetre is emlékszel? – kérdezte a vezető. – Mert én csak a lényegére.

– Nem esküszöm meg minden részletére, de elég jó a memóriám...

– Kivéve, ha te következel a faházban... – gúnyolódott Gutentág. – Akkor mindig elkalandozik az a híres memóriád!

– Hagyd már beszélni – figyelmeztette Tanárúr. – Valami nekem is rémlik.

– Szóval élt erre egy házaspár, három kislányuk volt, mindenképpen szerettek volna egy kisfiút melléjük, végre a negyedik terhességnél az ultrahang kimutatta, hogy jön a tököcs... Boldogok voltak, pedig nem éltek könnyen. Nagy hitelt vettek fel a házukra, amit egy örökölt kis házikó bővítésével alakítottak egyre megfelelőbbé. Jelzálogot jegyzett be a bank, de hát ez így szokásos.

– Persze, svájci frank – sajnálkozott Eszter. – Apám is abba bukott bele.

– Nem, nem, ez forint hitel volt, legalábbis úgy emlékszem, és még akkor nem tört ki ez a hitelizé, váltság, vagy mi – folytatta az újságos. – Szóval várták a kisfiút, tervezgettek, pontosan fizették a részleteket, éldegéltek csendesesen. Akkor jött a tragédia. A férj túlórázott, éjfél felé ment haza, a járdán tolt a biciklijét, mert elszakadt a lánc... Egyszer csak egy narkós hülye állat száz hússzal felrohant a járdára, neki az emberünknek, aztán a házfalnak. Azonnal meghalt.

– A narkós?

– Az is, meg a történetünk hőse is. Megkezdődött az asszony kálváriája. Először az özvegyi nyugdíj ügyében kapott egy nagy pofont, a férjétől a munkáltatója minden hónapban levonta ugyan a járulékokat, de azt évek óta nem utalta át sem a társadalombiztosítónak, sem a nyugdíjintézetnek. Csődöt jelentett, eltűnt.

– Aztán jött a hagyatéki eljárás, kiderült, hogy a telekkönyvben csak a régi kis ház szerepel, amit a férj száz éve örökölt, az új háznak a papírokon nyoma sincs. No de se baj, gyors volt a hivatal, pótolta a mulasztást, s az új házat bevezették a matrikulába. A halott férj nevén, valami formai folytonosságra hivatkozva. Így azonnal a ház értékének felére ki is vetették az illetéket, méltányosságból, mondták, mert az egészsre is kivethették volna. Ezt persze az asszony nem tudta befizetni. De nem tudta befizetni a következő havi banki részletet sem, a temetés elvitte az összes megtakarításukat.

– Ilyen nincs – kezdte mondani Eszter. – És az önkormányzat?

– Segítettek, adtak háromszor is valami kis pénzt, aztán – merő humánumból, hogy ne éhezzenek – a két nagyobb kislányt ideiglenesen állami gondozásba vették. Teltek a hónapok, az asszony dolgozott, amíg a szülés közeledtével táppénzre nem vették. Két hete volt otthon, amikor megüzenték neki, hogy a munkahelyét felszámolják, a szülési szabadságot még kifizetik – itt is a merő humánus, ugye –, de utána nem tudják foglalkoztatni.

– Jogutód nélküli felszámolás lehetett – gondolkodott hangosan Eszter.

– Alig emésztette meg a hírt az asszony, megkapta a bank cirkalmas jogi nyelven fogalmazott hatoldalas

levelét, amit ugyan nem értett meg, én sem értettem volna, de a verdikt világos volt: felmondják a hitelt, az elmaradást és a hátralékot azonnal fizesse ki, ha nem, kilakoltatják a saját házából, mégpedig éppen azon a napon, amikor ki volt írva a szülés várható időpontja.

– Zokogva rohant a bankba, kereste az aláírot, de persze annak fogalma sem volt a dologról, egyik beosztottja intézte az ügyet, az meg szabadságra ment. Látva az asszony elkeseredettségét, kézírással ráírta a végzésre: Méltányossági okokból hat hónappal meghosszabbítva. Dátum, pecsét, aláírás, fénymásolat csatolva a lefűzött eredetihez.

– Eltelt a fél év, egészségesen növekedett a kisfiú, gyarapodott a kislány, s velük együtt gyarapodott-növekedett a kifizetetlen adósság. Jött az új levél, de jött ám, tele *haladéktalanul*-al, meg köztartozás *gyanánt*-tal, meg ilyenekkel. Szaladt az asszony a múltkori megértő banki alfőnökhöz, az csak széttárta a kezét: hölgyem a mostani fél év halasztásért is fegyelmit kaptam, nem tehetek semmit. Talán próbálja meg a képviselőjénél. A képviselőnek csak a titkáráig jutott, de az megígérte, hogy harminc napon belül választ kap. Akkor nem kell költöznöm? – kérdezte az asszony. – Én nem ígérhetek ilyet, válaszolta a titkár, de mindenképpen kielégítő választ kap.

– Én megörültem volna – Bözse rettentő méregbe gurult –, és agyoncsaptam volna valakit.

– Lehet, hogy ez az asszony is megörült – fejezte be a történetet Pofapénz –, nem sírt többet, hazament, fél-fél doboz altatót diktált a gyerekekbe, egy dobozzal bevett maga is, jól becsukta az ajtókat, ablakokat, és lecsavarta a propán-bután palack csatlakozóját. Kinyitotta a szelepet, lefeküdt a gyermekek

mellé, meggyújtott egy szál gyertyát, és várt. A többi tudjátok. A ház felrobbant, ők meg porig égtek.

– *Felgyújtotta házát a gyilkos adós* – idézte a címet Istók. – No, ezt a cikket olvasta Péter a bulvárlapban. És a következő megállónál leszállt, és az első telefonról felhívta a bankot, hogy többet nem megy be, és hazament, és megmondta a feleségének, hogy kilép a társadalomból.

– Ő volt a haladékadó kifizető? – kérdezte Sunya.

– Nem mindegy? – szólt rá Tanárúr.

– Mit szólt a felesége?

– Láttátok, fenn él vele a hegyen.

Múltat, jövőt tegyetek egy képre

– Persze, ez nem megoldás, nem mehet mindenki az erdőbe – gondolkodott el Eszter. – Ez az élet irgalmatlan energiát, temérdek munkát kíván. Csak a kölesföld megművelésére gondolok, de a karám, minden.

– És nincs se újság, se televízió – egészítette ki Pofapénz. – Meg persze totó sincs.

– Se muskotályos, se sör, se pálinka – nehezményezte Balogh Tamás.

– Bármikor elkezdhetnének szőlőt telepíteni vagy sört főzni – vitatta Bözse –, egyszerűen nem kell nekik. Ellentétben egyesekkel.

– És nincs mozi, színház, művészeti élet – sorolta Burma.

– Fridzsider, mosógép, hajszárító – tette hozzá Eszter.

– De van béke, derű, szeretet – vetette ellene Bözse. – És nyugalom, nyugalom.

– Senki sem mondta, hogy mindenki menjen ki az erdőbe – szólt közbe Tanárúr. – Ezek egyéni túlélési stratégiák, nem érvényesek másra, csak azokra, akik eléggé *kifehéredtek* hozzá. Akik erre használják minden erejüket.

– Mások is élnek az erdőben, mindjárt találkozunk velük. Egyéni túlélési stratégiák? Szép szó, bár nem

hiszem, hogy pontos. De kérdezzétek meg tőlük! – mondta Istók.

– Még vannak más barlanglakók is? – csodálkozott Balogh Tamás. – Belém fér még egy ebéd, de csak akkor, ha valami tartalmasabb italt is tesznek az asztalra!

– Nem hinném, hogy ebéddel várnak, sőt, biztos, hogy nem várnak ebéddel – pödörte meg a bajszát a vezető. – Rögvest ott vagyunk, de előbb nézzetek körül!

– Micsoda panoráma – nézett le a völgybe Eszter.

– Nézd csak meg alaposan – biztatta az öreg.

– Ez itt Óbuda – mondta Tanárúr. – Óbuda, de másképpen.

– Itt van minden, amit látni kell – mondta Balogh Tamás. – A Duna-part, a Szentendrei út, a Kaszásdűlő...

– A Flórián, az Árpád híd – mutatta Burma is. – Csak ez az aranyos köd...

– Ott az amfiteátrum – mutatta Tóbi –, a miénk, a polgárvárosi. De mintha megnőtt volna.

– Megnőtt – bólintott Istók. – Mintha ma építették volna. És nézd a múzeumi rommezőt! Újra áll a város.

– És ott, túl, mintha felépült volna az aquincumi híd... – ámult el Bözse –, és azok a toronyházak sem ismerősek.

– De kiglancolták a gázgyári tornyokat – csodálkozott Balogh Tamás. – Az meg ott valami stadion?

– Az elfelejtett erdőből egyszerre látod a múltat, a jelent és a jövőt – magyarázta Istók.

– A múzeumi kertben vannak olyan izék, múltba nézők, vagy mik, amelyekkel egy képben látod a romokat és azt, hogy milyenek voltak kétezer éve. De az számítógépes rekonstrukció, a jövőről nem szól... – vágott közbe Burma.

– Ez meg a hegyen lakók rekonstrukciója, s ti most kaptatok egy csöppnyi betekintést. A beavatottak változtatni tudják a képet, évenként, koronként.

– Nem tudom, szeretnék-e beavatott lenni – töprengett Gutentág. – Mindig a régi csónakházakat nézném.

– Én szeretnék – jelentkezett Balogh Tamás.

– Persze, megnéznéd, áll-e még jövőre is a Vakegér meg a faház, s kapsz-e hitelt rendesen! – Tóbi méregbe gurult, maga sem értette, miért. – Csak a beavatottaknak jár ez a kilátás?

– Sajnos – tárta szét két kezét a vezető. – Én sem látok többet, mint az előbb ti, villanásokat, képfoszványokat, arany ködöt.

– Te nem vagy beavatott? – csodálkozott Tanárúr.

– Ebbe a misztériumba semmiképpen – mosolygott az öreg.

– Nem a gonosztól való ez a beavatottság? – gyanakodott a Rabbi.

– Tudod, mi van a gonosztól, öreg? – szólalt meg hosszú idő után Sunya is. – A te állandó gyanakvásod, az van attól.

– Meg a te piaci körútjaid – vágott vissza a Rabbi.

– Ne személyeskedjete, gyönyörködjete – mutatott körbe Pofapénz, de az arany köd felszállt, a hétköznapi város terült el alattuk. Füstködben, mint szokott.

– Szép ez így is – sóhajtott Bözse.

– De mennyire – erősítette meg a Törpe.

– Mennyi az idő? – kérdezte Tanárúr.

– Fél kettő lesz – válaszolt Burma.

– Akkor lépünk ki, még legalább két találkozónk hátravan – sürgette őket a hegyről jött öreg.

– Legalább? – értetlenkedett Sunya.

– Hát kettőt terveztem, de közbejöhet valami, a ti-
roliak sem szerepeltek az útitervben.

– Én aztán kihagytam volna őket, gondolhatod –
húzta el a száját a Törpe.

Tágas barlang nyílt a kanyar után, a bejáratánál
géppuskafészek, zászló, géppisztolyos őrség.

– Azoknak csak puskájuk volt – mondta szemrehá-
nyóan a Törpe.

– Ne féljetek! – szólt a társaságra az öreg. – De ma-
radjatok csendben.

– Igazoljátok magatokat! – lépett egyik őr a cso-
port elé.

– Hegymászók vagyunk – szólt vissza Istók. – Nem
kell igazolnunk magunkat.

– Hegymászók vagytok, nem kell igazolni magato-
kat – nyugtázta az őr.

– De szívesen bemutatkozunk – kotyogott közbe a
Törpe.

– Így van – nézett rá az öreg, és sorban bemutatta
a társaság tagjait.

– És ti? – kérdezte Burma.

– Nekünk nincs nevünk – válaszolta az őr. – Ha
valamit tudni akarsz, kérdezd a parancsnokot. Hí-
vom is.

– Ezeknek van áramuk – bökte oldalba Balogh Ta-
más Burmát.

– Miért ne lenne, feltalálták az aggregátort – hal-
lotta meg az érkező parancsnok. – Gázolajjal is megy,
biodízzel is. Nem vagyunk olyan puritánok, mint a
kifehéredettek.

– Kik vagytok tulajdonképpen? – firtatta Pofapénz.

– A felszabadító hadsereg első osztaga – húzta ki
magát a parancsnok. – Az első, s egyelőre az egyetlen
osztag.

– Kit szabadítotok fel és mi alól? – csodálkozott
Gutentág.

– Ti, ami az ideológiát illeti, nem vagytok valami
képzettek, ugye?

– Nem – mondta Tanárúr. – Csak három bölcsész-
diplomám van.

– Én filmrendező vagyok – tolakodott előre Burma.

– Nekem is van néhány faiskolám – legyintett Gu-
tentág. – A Rabbinak meg teológiája...

– Nem tenném a lábam abba a bűnbarlangba –
csattant fel a Rabbi. – De ideológiailag, úgy Pelikán-
módra, tényleg képzetlen vagyok.

– Miféle Pelikán? – jött zavarba a katona.

– Az olyan filmalak – legyintett Burma –, nem kell
törődnöd vele.

– A lényeg az, hogy hülyék vagyunk – mondta le-
mondó hangsúllyal Tanárúr.

– Akkor nem tudhatjátok, hogy a világ a végső
harc előtt áll.

– Dehogynem, nemrég még minden ünnepen el-
énekeltük, hogy ez a harc lesz a végső... – dünnyög-
te a Törpe.

– Énekeltétek – javította ki Sunya.

– Ez a marxizmus – mondta lekicsinylő hang-
súllyal a parancsnok. – Elavult tanok. Hol van ma
már munkásosztály? Hol van ma már proletár? Elpu-
hult középosztályból áll egész Európa. Olyan kispol-
gárokból, mint ti vagytok.

– Kispolgárok, hacsak azok nem... – válaszolt vol-
na Balogh Tamás, de a katona leállította.

– Kuss, én beszélek! Fogjátok magatokat, mert jó
dolgokban nem jut más az eszetekbe, hát feljöttek
a hegyre.

– Jó dolgunkban – gondolt bele Bözse.

– De mi titeket is felszabadítunk a globális kapitalizmus láncaitól, mert láncokat viseltek ti is. Nem olyan súlyos láncokat, mint a valódi kiszolgáltatottak, elnyomottak, de a győzelmünket ti is ünnepelni fogjátok.

– Te bizonyára nem vagy olyan alulképzett, mint mi – kezdte volna Tanárúr, de a parancsnok nem hagyta szóhoz jutni.

– Minden évben megünneplitek a győzelmünk évfordulóját! – jelentette ki felsőbbbséggel. – Nép-ünnepély lesz!

– Sör, virsli – bólogatott Gutentág.

– Ne gúnyolódj, mert falhoz állítalak a többi ellenséggel együtt! – förmedt rá a parancsnok.

– Nincs is fal – nézett körül a Rabbi. – És ha minket néztek ellenségnek, eszetek sincs.

– Nincs! – ordította a parancsnok. – Oda a sziklához, mind! Fel a kezekkel! Arccal a kőnek! Te is, öreg!

Szót fogadtak, mit is tehettek volna mást.

– Ezek tényleg nem ebéddel vártak – vigyorgott Gutentág. – De majd az Istók kisegít.

– Gyertek, katonák – tájékozott a parancsnok. – Lőjétek halomra ezeket a burzsoákat!

– A cipőnket ne vessük le? – kérdezte fanyarul Pofapénz.

Két vékonydongájú egyenruhás óvakodott ki a barlangból, az egyikük talán lány volt. Odaálltak a két megtermettebb őr mellé.

– Ez az osztag? – csodálkozott Burma.

– Ahhoz, hogy minket lelőjenek, elég – súgta Eszter.

– Kuss! – kiáltott a vezér. – Osztag, fegyvert vállhoz!

– Parancsnok, ezt nem vitattuk meg az osztagtanácsban – szólalt meg az eddig hallgató második őr.

– Mit? – kérdezte a parancsnok. – Hogy az ellenséget kíméletlenül el kell pusztítani? Ezerszer egyetértettetek.

– Ezzel igen – mondta az egyik vezna harcos, aki tényleg lánynak bizonyult –, de azt nem tisztáztuk, ki az ellenség.

– Ki, ki, hát minden burzsuj és minden burzsuj-bérenc.

– De ki számít annak? – kérdezte a másik vezna. – Ezt bizony tisztázni kell.

– Te mit mondasz? – kérdezte a parancsnok az első őrt.

– Vitassuk meg a következő osztagtanácsban – válaszolta a megszólított.

– Az holnap úgymint esedékes – jelezte a lány.

– Mi a demokrácia hadserege vagyunk – adta meg magát a vezér. – Addig bezárjuk őket az ördögös barlangba, holnap döntünk, és lelőjük mindet.

– Elvezethetjük őket? – kérdezte az egyik őr.

– Be a barlangba – hagyta jóvá a parancsnok.

Alig két-háromszáz métert kellett menetelniük, amikor a kanyar után megpillantották a következő barlang száját. Hatalmas vörös pentagramma díszelgett a bejárat mellett.

– Ez meg a kommunisták barlangja – mutatott rá Tóbi.

– Ez nem – csóválta meg a fejét Tanárúr. – Az ötágú csillag alsó két ága hosszú. Ez az ördögimádók jele.

– Befelé – jelezte géppisztolyával az irányt az őr.

Bementek, mi mást tehettek volna. Meglepődve látták, hogy a harcos szabályos hátraarcot mutat be, és katonás léptekkel elindul a többiek felé.

– *Rabok legyünk, vagy szabadok* – jutott eszébe Balogh Tamásnak. – Ti mit gondoltok?

– Szökjünk meg? – fontolgatta Bözse.
 – Utánunk jönnek, lemészárolnak – ijedt meg Eszter.
 – Nem jönnek utánunk – jelentette ki Istók.
 – Tettél valamit ellenük? – kérdezte Gutentág.
 – Mit tettem volna? – csillant meg valami vidám fény Istók szemében. – Nem kellett itt tenni semmit.
 – De hát a fegyverek – emlékeztette Sunya.
 – Fogadok, hogy egyik sem lőtt még – mondta Burma, aki katonaviselt ember volt, még előfelvételis korában lenyomott kilenc hónapot. – Néztem, hogy fogják a karabélyt. A géppuskába meg nem volt befűzve a heveder. A rakasz is üresen tátongott.
 – Attól még vigyázhatnak ránk – aggódott a Rabbi.
 – Kidugjuk a fejünket, és máris bumm.
 – Én kidugom a lábam – vállalkozott a Törpe.
 – Törpeláb nem látszik olyan messziről – kezdte volna Gutentág, de a törpe már ki is nyújtotta az egyik lábát.
 – Semmi – állapította meg, aztán felállt, kísétált a barlang szája elé. Ugrott kettőt. – Semmi.
 – Alig várják, hogy megszökjünk... – mondta Istók. – Az első pillanattól láttam rajtuk.
 – Talán az osztag, igen, de a parancsnok? – ellenkezett Pofapénz. – Az vehemens harcosnak látszik.
 – Hepciáskodik csak – jött meg a szava Balogh Tamásnak.
 – A kislánynak domborított – erősítette meg a véleményét Tanárúr. – Ő volt a rettenthetetlen férfi. Egy nyulat nem tudna lelőni.
 – Nyulat! – gondolt vissza a Törpe a tiroliakra, de nem mondott többet.
 – Forradalmárt játszani szép dolog – folytatta az öreg tanár. – Néha divat, néha vérre megy. Jó lett volna velük elbeszélgetni, lehet, hogy jóra való emberek.

– Nem szeretek úgy beszélgetni, ha a másiknál fegyver van – mondta egyszerűen Tóbi.

– A világgal kétségtelenül baj van – gondolkodott hangosan Eszter –, de nem hiszem, hogy az ilyen osztagok szüntetnék meg.

– Abban igazuk van – magyarázta Tanárúr –, hogy a régi értelemben mondott nagyipari munkásság eltűnt. Kérdezzétek csak Balogh Tamást, Csurit, Bözsét...

– Meg engem – vágott közbe Sunya –, én sem a piacon kezdtem.

– Meg a Sunyát – hagyta rá az öreg. – A kizsákmányoltak szétszóródtak, nem lehet ipari tartalékhadsegről beszélni. Mindenki egyedül, vagy néhányadmagával gürcöl a megélhetéséért. A kizsákmányolók meg elszemélytelenedtek, fogalmatok sincs, ki zsigerel ki benneteket, a megmaradt gyárakban, üzemekben a menedzsment háta mögé bújnak...

– Na de azok is megérik a pénzüket – szólt bele Gutentág –, készséges lakájok, túllihegik a gazdát.

– Ne ítélj, hogy ne ítéltesz – állította volna meg a vitát a Rabbi, hiába.

– Miért éppen a menedzserektől várnád el, hogy önmaguk ellenségei legyenek? – folytatta Tanárúr – Egy részük, vigyázz, nem az egészségük haszonélvezője ennek a világnak, s mivel tudják, hogy minden borotvaélen táncol, addig élvezik ki a helyzetüket, amíg lehet.

– A vagyonok az úgynevezett befektetők kezében vannak, nem? – szólalt meg Pofapénz is.

– Azok is elszemélytelenednek! – Tanárúr elemében volt. – Alig akad szakmai befektető, a pénzügyi befektetéseké a világ! A gigantikus bankokba tömőritett virtuális pénzé, ami maga is áruvá vált! Pénzpiac! Az árfolyamok piramisjátéka...

– Állj, állj – nyugtatta volna Tóbi. – Ezt már én sem értem, s akkor itt van még a Balogh Tamás is...

– Én értem – tiltakozott Tamás. – Még azt a virslis-árús izét is, tudd meg!

– Akkor ezeknek az operettkatonáknak nem is lenne kit szétlőniük? – kételkedett Sunya.

– Hogyne lenne! – robbant ki Burmából. – Szétlőhetik a rendőröket, akik épp oly nyomorult, kiszolgáltatott, alulfizetett páriák, mint mi, csak az a dolguk, hogy ezeknek a rendjét védjék. Meg a nincstelenség által toborzott, vagy másutt a besorozott közkatonákat! A testvéreiket! És ne felejtsd, nem utolsósorban téged, ha nem a szájuk íze szerint próbálsz lázadozni.

– Szerintem is előbb-utóbb lőni fognak. Na nem ezek a barlangiak, dehogy. Profibbak, képzetebbek – sóhajtott Tanárúr. – És minden forradalmasdi nyolc-tíz évvel veti vissza a szerves fejlődést. A legtisztább szándékú is.

– És mi van a munkások küldetésével? – rémlett fel valami régi szeminárium anyaga Balogh Tamásban. – Azokéval, akik csak a láncikat veszthetik?

– Abban igazuk van ezeknek a fegyverlóbálóknak – tért vissza az előbbi gondolatmenethez Tanárúr –, hogy a régi értelemben vett munkásság a múlté. Nemcsak azért, mert a régi nagyipar megszűnt, hanem azért is, mert ma már mást is veszíthetnek... Lakásuk, házuk, autójuk, néha telkük, nyaralójuk van...

– Na, ezeket most hamarabb elvesztik, mint a láncikat – szólt közbe Gutentág.

– Lehet – egyezett bele Tanárúr, hogy folytathassa a saját gondolatmenetét. – Ezek a korszerű felszabadítók nem a munkásokra akarnak támaszkodni, hanem egyéb marginalizálódott rétegekre.

– Elmagyaráznád ezt a marinírozást? – kérte Sunya.

– Szóval a diákságra, a túlképzett értelmiségi munkanélküliekre – beszélt tovább Tanárúr, miután kielégítette Sunya kíváncsiságát. – A nemzeti kisebbségekre, általában a fővonaltól eltérő rétegekre építenének.

– Hol van az a párt, aki a másság minden formáját egy irányba tudná fordítani? A homoszexuálisokat, transzvesztitákat a cigányokkal, a zsidókat a fogyatékosokkal, a putrilakókat az örök diákokkal? – kételkedett Burma.

– A pártok mind az ördögtől valók – nyilatkoztatta ki a Rabbi.

– Jó helyen mondod – mutatott a falra mázolt ábrákra Pofapénz. – Ez éppen az ördög barlangja.

– Akkor futás! – vezényelt a Rabbi.

Nem kellett kétszer mondania, a hegymászók hamarosan vezetőstül-mindenestül messze jártak a börtönnek szánt barlangtól.

Idill is lehetne

– Ugye mondtam, hogy nem jönnek utánunk – dicsekedett Balogh Tamás, mintha tényleg ő mondta volna.

– Gyáva férgek – lesett vissza Sunya.

Minél messzebb jutottak az osztagtól, annál bátrabbak lettek a férfiak.

– Lett volna egy mordályom, megmutattam volna nekik – hencegett a Törpe is. – Még hogy álljunk a falhoz...

– De odaálltunk – mondta halkan Eszter. – És nagyon bántad, hogy nem tudsz imádkozni.

Közeledtek a hegytetőhöz, egyre több szó esett a tűzrakásról, főzésről.

Csak Tóbi, Burma és Tanárúr vitatkozott tovább a világ nagy dolgairól. A többiek, csak az illem miatt, meg hogy mutassák, mennyire figyelnek, szóltak hozzájuk egy-egy szót, de valójában egyre kevésbé érdekelte őket a dolog.

– Igaza lenne a Rabbinak, amikor a pártokról beszélt? – kérdezte Tóbi. – Hiszen van ilyen, van olyan, egyik szimpatikus, a másik kevésbé az.

– Furcsát fogok mondani – válaszolt Tanárúr. – Nincsenek pártok. A párt eredetileg *pars*, *partium* – azaz rész, részek. Voltak valaha ilyen részek, persze. Ma mindegyik párt ugyanazt a hatalmat szolgálja,

amiről az előbb beszéltünk. Az irracionális szörnyű növesztett pénzét. S talán az szolgálja a legjobban, amelyik a leghevesebben tagadja ezt.

– Ne haragudj, Tanárúr, ez örökség – tagadta Tóbi. – Tudom, nem nézitek ki belőlem, de én minden választásra felkészülök. Elolvasom a programokat, a célokat, mindent. Senki sem kívánja a te pénzedet szolgálni...

– Az én pénzemet, na, ez jó – nevette el magát Tanárúr. – Aztán nézed azt is, milyen törvényeket, határozatokat hoznak? A címke változik, a lényeg azonos.

– Korrupció?

– Néha az is, de inkább amatőr jóindulat. Dilettantizmus, közepszerűség.

– Én részt vettem egyszer egy kutatásban, olyan néger segéderőként. Meg kellett semmisíteni az eredményeit – mesélte Burma. – Mindenféle szabálysértésekbe, sőt törvénytörésekbe keveredtünk, per is volt, nem nyilvános, hál' isten nem zártak be senkit. Pedig valójában papír szerint megérdemeltük volna.

– Mesélj – biztatta Tóbi.

– Két részből állt a munka. Az első részben felmértük a 384 parlamenti képviselő életútját, eredményeit, iskolai végzettségét, publikációit, ilyeneket.

– Kutakodtatok a fejések körül – dünnyögte Tóbi. – Ez nem szokott jóra vezetni.

– Ezek nyilvános adatok – emelte fel a mutatóujját Tanárúr. – Néhány könyvtárjáró, levéltárban otthonos ember némi internetismerettel két hét alatt kész van vele. Nincs itt semmiféle törvénytelenység.

– Itt nincs – vakarta meg a fejét Burma. – Annál több a második résznél. Megszereztük az országos választási névjegyzéket, abban ugye csak az épeszű, nagykorú személyek szerepeltek. Véletlen kiválasztással,

a számítógéppel, kidobattunk 384 nevet. Egy volt közöttük képviselő, ő helyette másikat kértünk.

– Hát itt hibáztatok – vélte Tanárúr.

– Aztán ugyanazon szempontok szerint feldolgoztuk az életútjukat, iskola, publikáció, család...

– Értem – mondta Tanárúr.

– És mi jött ki belőle? – türelmetlenkedett Tóbi.

– Egy virtuális parlament – ismerte fel Tanárúr.

– Az bizony – folytatta Burma. – Nem is akármilyen. A legtöbb mutató szerint éppoly jó, ha nem jobb összetételű, mint a szabadon választott, agyonkampányolt igazi.

– A vagyonokat is néztétek? – firtatta a kocsmáros.

– Volt egy nem teljes körű részanyag, de a névjegyzékben szereplőknek nem volt vagyonevallása.

– Az úgylis kamu – legyintett Tóbi.

– Nem lehetett tudományos következtetést levonni, éreztük, hogy a véletlen minta sokkal szegényebb, de nem tudtuk bizonyítani.

– És miben volt jobb? – Tanárúr tényleg izgalomba jött.

– Hát nem emlékszem jól, de az biztos, hogy fele arányban nők voltak benne, a korfa hasonló volt a lakosság egészéhez, 18 évestől 90 évesig.

Tóbi elmagyaráztatta magának a korfát.

– Értelemszerűen voltak egyszerű emberek, melósok, gazdálkodók, munkanélküliek... – találgatta Tanárúr.

– Hogyne – mondta Burma –, de akadt néhány jogász, egy-két egyetemi tanár, egy nyugdíjas politikus. Sok nyolc általánost sem végzett vidéki, és a nevek alapján (Orsós, Kalányos, Osztójkán) meglehetősen sok cigányember. Nekikezdtünk az elemzésnek, de jöttek az ügyészégi nyomozók, és elvittek mindent.

A kutatásvezetővel együtt, de őt este kiengedték. A papíroknak, flopiknak nyoma veszett. A keménylemezeket letörölve visszaadták.

– Jobb, mintha nektek veszett volna nyomotok – nevetett Tóbi.

– Tehát semmi eredménye nem volt a dolognak? – kérdezte az öreg tanár.

– Nem mondanám. Az egyik szociológusunk készített egy tervezetet a parlament új rendszerű megválasztására, illetve kijelölésére.

– Emlékszel rá?

– Megszüntette volna a pártokat, mindet, a választási kampányokat, a méregdrága reklámot, és ahogy a kutatás során, ugyanúgy véletlenszerű generációval dobatta volna ki egy géppel a képviselők névsorát. Négyévente ezt az eljárást ismételnék. A törvény-előkészítésben működött volna valami köztisztviselői, szakértői kontroll, az illeszkedések miatt. Az államfőt hasonló módon választották volna ki, a miniszterelnököt is, de őt a képviselők közül. A bekerülteket szakmai csoportokba osztotta volna, a csoportokból sorsolták volna ki a minisztereket.

– A nagy államférfiak kiemelkedését ez a rend megakadályozta volna – talál egy hibát Tanárúr.

– Miért, ma vannak nagy államférfiak? – vigyorgott Gutentág, aki egy perce figyelni kezdett a beszélgetésre.

– Lehetnének – válaszolt neki az öreg. – Attól, hogy te nem láttál kengurut, azért még van.

– Egy darabig házalt a tervezetével különféle hivataloknál, bíróságoknál, pártoknál, na, nem a nagyoknál – fejezte be Burma a történetét. – Aztán pszichiátriára került, most temetéseken énekel.

– Pedig megérne egy kísérletet – gondolt bele Gutentág.

– Valami hasonlót javasoltak nyugaton az anarchisták, még a múlt században – próbálta felidézni az emléket Tanárúr. – Nem arattak vele osztatlan sikert.

– Sokáig azt hitték, a Nap kering a Föld körül – jött közelebb Pofapénz is. – Próbáld ma hirdetni.

– Lenne táborod seperc alatt – szólt bele Eszter.

– Menjünk! – sürgette őket Istók. – Egy barlang még hátravan!

– Figyelsz, Burma? Tudod, a film miatt – súgta barátjának Balogh Tamás.

– Figyelek, de nem tudom, ti is figyeltetek-e rám? – nézett rá a rendező.

Megszaporázták lépteiket, közben a vezetőjük felkészítette őket az utolsó találkozásra.

– Ne féljetek, nem lesz se puska, se géppisztoly. Igaz, hogy pótebéd sem – mondta. – Emlékeztek, Tóbi nemrég azt mondta, hogy a remeteség egyszemélyes vállalkozás.

– Valami remetéhez megyünk? – kérdezte Balogh Tamás.

– Kettőhöz – válaszolt Istók.

– Egy remete, egy tölgyfa... – idézte fel a nem létező forgatókönyvét Burma. – Egy cserfa, megint egy remete...

– Ne viccelj ezzel – szólt rá a Rabbi. – Az Urat keresik.

– Két remete nem remete – vélte Gutentág is.

– Ismerkedjetek meg velük – javasolta Istók.

A legutolsó barlang előtt egy farönkön csontsovány fiatal pár ült. Testüket alig fedte valami elronyolódott nadrág és trikó. A férfi ölében nagyalakú spirálfüzet feküdt, előttük a porban szétszóródott ceruzák. Ahogy meglátták a csoportot, a nő nehézkesen felállt. Ismerősként üdvözölte Istókot.

Istók bemutatta a csapatot, majd megkérdezte:

– Mikor ettetek utoljára?

– Ó, ma reggel, szerencsém volt – mondta a nő. – Egész maroknyi bogtyót, egész marék vadszedret találtam.

– Két személyre reggeli, ebéd – húzta el a száját Sunya. – Nem kaptok infarktust.

– Annyit eszünk, amennyit találunk – mondta a lány. – Az erdő nem hagy éhen halni, csak az a baj, hogy igen egyenetlen a termés, ősszel sok van, tavasszal szinte semmi.

– Télen meg hó...

– Télen aszalt gyümölcsöket eszünk – tette hozzá a férfi –, meg makkot rágcsgálunk. Néha a fehérek adnak egy csupor mézet. Ha átengedik őket a katonák.

– Kaptam néhány szelet kölescipót tőlük, hadd adjam nektek – nyúlt a zsákjába Bözse.

– Én meg hoztam egy szép kerek sajtot, kecskesajt, finom! – adta át az ajándékba kapott gurigát a Törpe.

– És ti mit csináltok idefenn? – kérdezte Sunya. – Az éhezésen kívül, úgy értem.

– Nem látod, elmélkednek, meditálnak – találgatózott Eszter.

– Imádkoznak, hogy közelebb kerüljenek az Úrhoz – állapította meg a Rabbi.

– Tévedtek valamennyien – mondta a nő. – A párom alkot, én meg biztosítom hozzá a feltételeket.

– Egy marék bogtyó, egy marék szeder – ingatta a fejét Bözse.

– Meg a makk – tette hozzá Gutentág.

– A szellemi háttér a fontos – háborodott fel a nő.

– Hát attól nem fog elhízni a mester – mosolygódott el Burma is. – Szabad tudnom, mit alkot? Én filmrendező vagyok, talán megértem.

– Azért vonultam el a világtól, hogy megírjam a magyar királyok történetét – húzta ki magát a férfi. – Géza fejedelemtől Hunyadi Mátyásig.

– Történész vagy?

– Dehogy, költő! – vágott közbe a nő. – Verses drámákban írja meg az igazi magyar történelmet. Egy király egy háromfelvonásos darab.

– Hatalmas munka, ha mindjárt Péternél összevonnod is a két uralkodást... – kezdte volna Tanárúr, de a drámaíró ráripakodott.

– Értetek is ti ehhez! Semmi könnyítés, semmi megalkuvás. Ütemhangsúlyos, magyar verselés, felező nyolcasok, tizenkettesek, párrímek, keresztrímek, mindig, ami kell. Ilyen még nem volt a magyar színpadokon.

– Én talán mondhatnék néhányat – próbálkozott újra Tanárúr.

– Ki vagy te, hogy kioktass? – förmedt rá a férfi. – Adtok egy darab sajtot, és azt hiszitek, mindjárt tanácsokat osztogathattok?

– Én ugyan nem adtam tanácsot, nem is mernék olyasmihhez, amit nem olvastam – védekezett Tanárúr.

Az asszonyokat inkább az élelem kérdése foglalkoztatta.

– Mi nemsokára odafenn birkapörköltet fogunk főzni – mondta Bözse. – Feljöhetnétek velünk.

– Ehetnétek, kenyér is van bőven, bor, sör hozzá – folytatta Eszter. – Elég sok lesz ahhoz, hogy holnapra is félretehettek belőle.

– Kivéve a muskotályost – vetette közbe Balogh Tamás. – Abból kevés van.

– Nem vagyunk koldusok! – csattant fel a nő.

– Remeték vagytok, nem? A remetéket mindig ellátták a közelben lakó jóakarátú emberek. Erre gondoltunk – lépett melléjük a Rabbi.

– És én trombitálok nektek – mondta a Törpe, aki elfeledte, hogy a völgyben hagyta a trombitáját. – Én is művész vagyok.

– Nem vagyunk remeték! – emelte fel a szavát a férfi is. – Félrevonultunk, hogy megírhassam ezeket a darabokat, csendben, nyugalomban. Ha kész leszek, lemegyünk velük a völgybe.

– A Tóbi mondta, hogy a remeteség egyszemélyes elfoglaltság – emlékeztetett még egyszer Balogh Tamás.

– Ő lesz a színházak fejedelme! – mutatott párjára a sovány nő. – Pompa, ragyogás, pénz, világhír... Néhány év, és lemegyünk a völgybe.

– Visznek benneteket – közölte Sunya. – Jó, ha nem a halottszállítók.

– Az elfelejtett erdőbe nem jönnek senkiért – mondta komolyan Istók, majd a férfihez fordult. – És hol tartasz a drámafolyammal?

– A III. Béla kész...

– Ha sorban haladsz, akkor van még bőven hátra – hümmögött Tanárúr. – Nézzük, kész a Géza, az I. István, az Orseolo Péter, az Aba Sámuel, aztán...

– Ne nézzük – mondta Tóbi. – Kit érdekelnek ezek a nyolc-kilencszáz éves királyok...

– A Shakespeare királydrámáit is alig játsszák – csatlakozott hozzá Burma, aki azért kicsit irigyelte a drámaíró szorgalmát. – Aztán még ott vannak az ellenkirályok...

– Mind megkapja a maga drámáját, egytől egyig! Még néhány királyné is. Már amelyik megérdemli. Mert vannak olyanok!

Az asszonyok közben a vékony nőt győzködték.

– Akkor följöttek velünk, ugye? – sürgette a választ Bözse.

– A férjemnek még ma meg kell írnia hat oldalt. Prózában sem kevés, de próbálnátok meg magyar alexandrinusokban... Mert ezt abban írja. Amíg nincs kész, fel sem állhat.

– De szigorú vagy! – csodálkozott rá Eszter.

– Ha nem vigyáznék, elcsavarogna az erdőben, hiszen alapvetően elcsatangolós...

– Mint az öregasszony cicája – szaladt ki Bözse száján.

– Semmi cica, semmi lazítás – jelentette ki a nő. – Vár bennünket a völgy. De ha időben kész lesz a mai adaggal, utánatok megyünk.

– Fent leszünk a csúcson, ha besötétedne, gyertek a tűz irányába... – szólt közbe Istók.

Elköszöntek a csontvázaktól, elindultak az utolsó emelkedőn.

– Gondolod, hogy utánunk jönnek? – kérdezte Burma a vezetőt.

– Persze – felelt helyette Gutentág. – Egy adag pörkölt egy hétre feltankolja a jambusokat.

– Nem, nem jönnek – gondolkodott el Istók. – S különben sem jambusokban ír.

– Miért ne jönnének, hajtja az éhség őket – értetlenkedett a Törpe.

– Az a nő már friss fakérget rág, ne gondold, hogy élvezi az éhezést – magyarázta Istók. – De tudja, nem sokáig maradhatnak életben idefenn. És minden idő, még az evésre szánt is, távolabb sodorja őket a völgytől.

– A pénz, pompa, dicsőség völgyétől, értem – szólt bele Pofapénz is.

– A férfi nemsokára éhen hal – mondta Sunya. – Láttam ilyet, csak az a pali nem írt, hanem ivott. Átállt a szervezete alkoholüzemmódra, s pár hónap

múlva kész lett. Pont olyanok voltak a szemei, mint ennek a remetének.

– Mikor értitek meg végre, hogy nem remeté? – szomorodott el a Rabbi. – A remeté nem a völgyi dicsőségért nélkülöznek, de nem ám. Istók, igazi remetét nem mutatsz?

– Amit eddig mutattam, mind igazi volt – védekezett az Ember, Aki Lejött a Hegyről.

– Lehet, de egyiknek sem volt köze az Úrhoz – nehezményezte a Rabbi.

– Kinek van? – csattant fel Burma. – Talán neked?

– Ne veszekedjete, menjünk – sürgette őket Burma. – Lassan meg kell gyűjtanunk a tüzet. Mindjárt négy óra.

– A III. Béla kész – memorizálta Tanárúr. – Jön Imre, III. László, II. András, IV. Béla, V. István, Kun László, III. András, eddig tart az Árpád ház. Aztán a vegyes háziak. Nem fogja megírni őket.

– Mondtam – diadalmaskodott Sunya.

Ez már a tető

Pofapénz szép tavalyi makkokat talált, tele is szedte vele a zsebeit. Egy hibátlan, természetes, sapka nélküli példányt megtörölgetett. Kettéharapta, rágcsálni kezdte.

– Ízlik? – kíváncsiskodott a Törpe, aki ezt is észrevette.

– Hát – köpte ki a szétrágott makkot Pofapénz –, biztos, hogy nem írok történelmi drámákat. De próbáld ki!

– Egyelőre kihagyom – dünnyögte a kis ember. – Nem vagyok én mókus...

– Vaddisznó vagy – csapott le rá Gutentág –, zsebvadmalac. Makkolnál még te is, de akkor nem lesz mit.

– És mi lesz ezzel a nádszál-királykisasszonnyal, ha meghal a párja? – kérdezte Eszter.

– Utánahal, nem vitás – válaszolta Bözse.

– Ő? – szólt bele Burma. – Ő aztán nem. Hóna alá csapja a spirálfüzeteket, és már indul is a völgybe. Vissza se néz az elfelejtett erdőre. Hazamegy a mamájához, kifosztja a hűtőszekrényt, és másnap elkezdi a legendát építeni.

– A legendát? – értetlenkedett Sunya.

– Mi mást! – Burma eljátszotta a képzeletbeli jelenetet. – Ó, ó, éhen halt a halhatatlan mester, barlangban kellett alkotnia, mert a társadalom így meg úgy! Ha én nem lettem volna ott vele, bizony egy ócs-

ka felvonást sem írt volna, felfalják a medvék! De ott voltam, védtem, tápláltam, amíg tudtam, s most itt van ez a tucatnyi remekmű. Az ő érdeme, de kettőnk eredménye!

– És jönnek a bulvárlapok, meg a kereskedelmi televíziók, nyilatkozik, egyre öntudatosabban – vette át a szót Tanárúr. – A művekről semmi, az ő hősiességéről egyre több. Aztán csordogál, később ömlik a pénz. Könyvet ír: *Két évad a barlangban* címmel, vagy valami ilyesmi.

– *Makkon, málnán megmaradt embernek* – vélte Pofapénz.

– Gonoszak vagytok – szomorodott el Eszter. – Szegény kis nő...

– Szegény! – kezdte újra Burma. – Láttam már ilyet, ha nem is barlanggal, makkokkal.

– És ha jók azok a drámák? Ha tényleg méltóak a világhírre? – kérdezte Sunya.

– Lehetnek jók – engedte meg Burma. – Akkor bekerülnek a szokásos színházi mókuserékbe, dramaturgia, műsorterv, elfogadás... Az elsőt két év múlva bemutatják. Ha sikere lesz, évente jöhet egy-egy. Szerencsés esetben.

– A lány majd sürgeti, egyszerre sok színháznál... – vélte Eszter.

– Ő? – gúnyolódott most már Gutentág is. – Önmagát fényesíti majd. Celeb lesz, vacsoracsatákon meg hülyeversenyeken. Figyeld meg, mert szerintem rövidesen megfigyelheted. A párjáról, meg a drámáról legfeljebb a színházak boszorkánykonyháin esik majd szó. Ha jók egyáltalán.

– Szerintem rohangálni fog színházról színházra, szakembertől szakemberig, rendezőktől esztétákig, igazgatóktól miniszterekig – erősködött Eszter.

– Ajjaj – szörnyedt el Burma. – A harmadik, jó, az ötödik látogatása után hívják a mentőket. Hol a helye mostanában a mániákusoknak? Vigyoroghat napestig a gumiszobában.

– Sose érünk már fel a tetőre – szólalt meg a Rabbi, akit egyáltalán nem érdekelt a vita, de kezdett elfáradni.

– Ez már a tető – mutatott körbe Istók. – Megérkeztünk.

Kis fennsík, inkább lapos tisztás várta őket a hegy tetején. Három erős, ácsolt asztal, mindegyik mellett földbe ásott padok. Közöttük téglából épített katlan-szerű tűzrakó helyek, némi szeméttel, de épen.

Sunya szó nélkül nekiállt és kitakarította a két tűzrakó helyet, az asszonyok letisztogatták az asztalokat.

– Igyunk egyet munka előtt – rikkantott a Törpe, és előhúzta a pálinkás pintesüveget.

Előkerültek a műanyag poharak, mindenki elfogadta a kis ember kínálását.

– Burma egészségére – figyelmeztetett az ünnepre Gutentág.

– És Szent Ivánéra – tette hozzá a Rabbi.

– Nem értem, miért a régi királyokról ír az az ütődött – tért vissza a remetepárra Balogh Tamás.

– Nem ütődött – védte Burma. – Csak excentrikus...

– Azok a királyok érdeklik – csatlakozott hozzá Tanárúr. – Sokan úgy vélik, minden, ami velünk történik, az Árpád-ház alatt alakult ki, kényszerpályán vagyunk.

– Én nem értek ilyen burmaságokhoz, nem is akarok – jegyezte meg Sunya. – De abban biztos vagyok, most fontosabb lenne színházat csinálni az eltemetettekről, mint a mit tudom én hányadik Lászlóról.

– Beckett írt valami földbe ásottakról – jutott eszébe Burmának.

– Nem a mieinkről – tiltakozott Tanárúr. – Az olyan egzisztencialista parabola volt...

– Ha még egyszer ilyeneket mondtok, megdobálak benneteket krumplival – választott ki egy természetes burgonyát Gutentág.

– Abbahagyjuk, ne pazarold a vacsorát! – mosolyodott el Tanárúr. – Azonban Sunyának most akkora igaza van, amilyen tán sohasem volt. Én Burma helyében visszamennék, kifagvatnám őket.

– A magad helyében menj vissza, én egyre éhesebb vagyok – szólt vissza a rendező.

– Lássunk a főzéshez – értett egyet vele Istók. – Mielőtt összevesztek, hadd nyugtassalak meg benneteket, hogy sokszor megírják még azoknak a szerencsétleneknek a történetét. Sokszor, néha jól, néha rosszul.

Az egyik asztalt kinevezték előkészítőnek, mellette Bözse vette át a parancsnokságot.

– Burma, Gutentág, Balogh Tamás, Sunya és a Törpe elmegy fát gyűjteni! – osztotta ki a munkát Tanárúr. – Vigyétek a baltát is, ne csak gallyakat, vastagabb száraz ágakat is hozzatok!

– Én Bözsének segíték az előkészítésben – szedegette elő az pörköltéhez valókat Eszter.

– Én is veletek vagyok – mondta Tóbi –, van némi konyhai tapasztalatom.

– Pofapénz velem marad a tűzgyújtáshoz – egyezett bele Tanárúr.

– És én? – kérdezte a Rabbi.

– Te imádkozol, hogy minden sikerüljön – nyugtatta meg Gutentág.

– Te mindig ott segítesz, ahol a legnagyobb a szükség – helyesbítette a gondnokot Tanárúr. – Most pél-

dául felállítod a vasháromlábakat, aztán nekiállsz hagymát és krumplit pucolni.

– Elég a hagymát – mondta Eszter – de azt fel is kell vágni. A burgonyával elboldogulunk.

– Bűdös lesz a kezem – morgott a Rabbi, de a krumplihalomra nézve meggondolta magát, és elkezdte a hagymák lehéjazását. – Bár nincs vágódeszka...

– Ott az asztal, most pucoltam le – találta fel magát Bözse. – Csak a víz lesz kevés.

Valóban, a Burma által idecipelt ötliteres kanna víz a tisztításhoz, főzéshez igencsak kevésnek tűnt.

– Ha megjön az első rakomány fa, valaki lejön velem a forráshoz a nagyobbik bográccsal – szólalt meg Istók, aki kedvtelve nézte a készülődést. – Ha azt telehozzuk, nem lesz gondunk. Meg leviszük a kiürült kulacsokat is. Vésztartaléknak.

Balogh Tamás érkezett vissza először egy nagy ölgallyal, ággal. Mögötte Burma lihegett, hóna alatt két természetes tuskóval.

– Elfelejtettünk italfelelőst választani – dobta le terhét Balogh Tamás. – Én szívesen vállalom.

– Te nem – szólt rá Bözse –, itt a Tóbi, ő profi.

– Helyettes italfelelősként lejöhetsz velem vízért – nevetett rá Istók –, fogd a bográcsot!

– A víz csak helyettes ital. Mindig Fehérlófiának foglak hívni – fenyegette meg az öreget Tamás, de kézbe vette a kisebbik bográcsot.

– Nem azt, te – szólt rá Istók.

– Reménytelen vagy – morgott Tamás, aztán elment a nagyobbikért. Istók összegyűjtötte a kulacsokat, és már indulhattak is a forráshoz.

Tanárúr szakszerűen gyűjtőst aprított a vékonyabb gallyakból, gúlába rakta őket, s körjük púpozta az

ujjnyinál vastagabb ágakat. A gúla belsejében begyűjtött egy begyömösölt újságpapírt meg néhány száraz levelet, s fél perc sem telt belé, lobogott a tűz. A műveletet megismételte a másik katlanban, és mire megjött a második adag fa, mindjárt rakhatták is rá a tűzre.

A rőzszeszedő különítmény kétmáglyányi fát hordott össze, akadtak benne gyanúsán szabályosra vágott tuskók is, de Sunya kijelentette, a kőris így törik, ha nagy a szél, a többiek nem vitatkoztak vele (nem kőris volt, bükk, de egyikük sem volt botanikus).

Istók és Balogh Tamás megjött a nagy bogrács vízzel, gyorsan teleöntötték belőle a kicsit, a maradékban megmosták a krumplit, meg amit kellett. Bözse felvágta a szalonnát, a Rabbi a hagymát, és a Stabil receptje szerinti birkaforrás megkezdődött.

– Hegyi idő szerint öt óra! – jelentette Burma.

– Az jó – hagyta rá Istók.

Tóbi az asszonyokkal felszelte a krumplit, beleosztották az egészet a kisebbik bográcsba. A tűz fölé akasztották, beletettek némi sót, hagyták lassan felforrni.

Amikor a nagy bográcsban a szalonnán, hagymán pörkölni kezdett a birka, Tóbi a másik asztalnál felbontotta a két kanna bort, felvágta a söröket összetartó műanyag fóliát. Előkerült Tanárúr konyakja, a Törpe is kiállította a pintest.

– Most már ihatunk! – közölte profihoz illő méltósággal a csapos.

– Muskotályost! – rendelt azonnal Balogh Tamás.

– Mindenki kiszolgálja magát – intette le Tóbi –, töltsögetek nektek eleget odalenn.

– Csak azt kell tudnotok, hogy itt nincs raktár. Ez a készlet, ezt kell beosztani – tette hozzá Pofapénz.

– Ne aggódj – mondta Gutentág –, beosztjuk. Aki meg túl mohó lesz, azt kétszer orrba vágom.

– Miért pont engem nézel? – bántódott meg Balogh Tamás. – Nézd a Sunyát, vagy a Burmát, ne engem.

– Nézhetném őket is – válaszolt Gutentág –, de én téged nézlek. Azt nézek, akit akarok.

– Töltsetek már, ne vitatkozzatok – szólt rájuk Istók, és kitöltött magának fél pohár rizlinget. Egy csöppet maga elé loccsantott.

– Az első korty legyen a földé – mondta, majd megkóstolta a bort. A többiek követték a példát, de ők már nem kínálták a földet.

– Jó bor ez – bizonygatta Balogh Tamás, aki természetesen a muskotályosból töltött magának. – Itatja magát.

– Kár, hogy vöröset nem hoztunk – jegyezte meg a Rabbi. – Legközelebb erre is gondolnunk kell.

– Legközelebb? – csodálkozott a Törpe. – Szerinted még egyszer feljövünk?

– Erre a hegyre nem jöttök fel többet, pontosabban, ha feljöttök, ez a hegy már nem ez a hegy lesz – mondta Istók. – De kinézhetek magatoknak egy másikat.

– Nekem ez az egy épp elég volt – mondta Bözse.

– Eggyel több a kelleténél – vigyorodott el végre az első doboz söre után Gutentág. – Legközelebb egyedül a Törpe jön, és trombitál a remetéknak. És vigyáz, hogy el ne ássák érte.

– Engem ugyan nem – gondolt bele a Törpe. – De most jólesett, hogy feljöhettem.

– Ha valamelyikőtök feljön, már nem erre a hegyre jön – ismételte meg az előbbi gondolatát Istók.

– Tehát nem találjuk meg sem a kikötött macskát, sem a fehéréket, se a csontvázakat – bólintott Tanárúr.

– Sem a vadászokat, sem a katonákat – borzongott meg a Törpe.

– De megtaláljuk a fákat, a virágokat, a sziklákat, ezt a tisztást – sorolta Eszter. – Én fogom majd ezt a szép embert, és felmászunk újra. Mondjuk, az ő születésnapján.

– Addigra lesz friss makk – fogta át Pofapénz vállát a csónakházaz –, nem kell a tavalyit rágnod.

– Mikor köszöntjük már fel a Burmát? – sürgette Sunya.

– Egész nap mást sem csinálunk – dörmögte Tóbi.

– De még senki sem mondott köszöntőt – csatlakozott Sunyához váratlanul a Rabbi. – Én mondom az elsőt.

– Ha nem tennéd, leköteleznél – próbálta megakadályozni Gutentág, de hiába.

– Itt a hegyen, közelebb az Úr zsámolyához, köszöntünk téged, Burma barátunk! – szavalta az öreg. – Világosítson meg téged az Úr, s vezessen vissza az igazak közé. Azért teremtett meg téged a saját képére és hasonlatosságára, mert célja volt veled. Ne mondj ellene akaratának, légy, aki lehetnél!

Burma meglepődött a túl komolyra sikeredett köszöntőn, pár másodpercig tűnődött, és csak annyit mondott:

– Köszönöm!

– Azt nem hiszem – vette át a szót Gutentág –, hogy Istenéhez hasonlatos a rusnya képed, meg tudom, hogy ezentúl is eltérít minden céltól egy dupla viszki vagy egy korsó sör, de azért éljél soká!

– Én nem ismerlek túl jól – szólalt meg Bözse –, de azt hiszem, jó ember lehetnél. Isten éltesse sokáig!

– A füled érjen bokáig! – tette hozzá a férje. – Igyunk rá egy pohárral!

Ittak rá, aztán a Törpe szólt.

– Én nem értek a nagy szavakhoz – kezdte.

– Mondd kicsikkel, ahogy szoktad, törpe szájából törpe szó – biztatta Gutentág, de a Törpe most nem sértődött meg.

– Ha lemegyünk a hegyről, akár már holnap este, trombitálok neked valami szépet.

– De nem a faházban – tiltakozott Tóbi. – Menjete a pléhgombába, hadd tudja meg a Deszkamari, hol lakik a magyarok istene! Vagy a Vakegérbe!

– Ott tilos zenélni – kottyantott bele Balogh Tamás.

– Én is szólnék, ha hagyjátok – emelte poharát Pofapénz. – Sok szép napot töltöttünk már együtt, meg persze sok csúfot is. A csúfakat elfelejtjük, a szépekre emlékezünk. És ez a mai a legszebbek közé tartozik, ha nem éppen ez a legszebb. Köszönöm, hogy itt lehetek veled, veletek.

– Én nemigen szeretem, hogy a férjem örökké a faházban lóg – mondta halkán, de érthetően Eszter. – Mit keresel folyton azok között a kocsmatöltelék gojok között, szoktam neki mondani. Nem gondoltam, hogy ilyen nagyszerű bandába jár. Bocsnat az előítéleteimért, Isten éltesse Burmát!

– Miért néztek így rám? – kérdezte Sunya. – Én következem? No, jó. Sokáig nem kedveltelek, nagyképű voltál, olyan filmrendező. Aztán rájöttem, hogy közenk való vagy. Rossz lenne nélküled, élj soká!

– Kompenzál a fiú – magyarázta Tóbi, és Tanárúr nézett –, így mondják, ugye? De ha már nálam a szó, hadd kívánjak én is neked még sok-sok boldog születésnapot!

Elővárásolt a hátizsák mélyéből egy üveg, no jó, kis üveg whiskyt, és átadta a hajdani rendezőnek.

Burma meghúzta az üveget, csettintett, majd körbeadta.

– Egy korty jut mindenkinek, s egy azért maradjon az ünnepeltnek – kóstolta meg Eszter a drága italt.

Csodák csodájára, bár mindenki ivott, még Istók is, két nyelet megmaradt Burmának.

– Csurri nevében is szólni kéne – tért vissza a muskotályosához Balogh Tamás. – Hiszen itt lenne ő, ha tudna, de mennyire itt lenne. Most az ő nevében emelem a poharam, Isten éltesen sokáig.

– Tanárúr, te nem szólsz? – kérdezte Tóbi.

– Dehogynem. Csak rövidítgetem magamban a mondandómat, nehogy elunjátok.

– Mondd csak, legfeljebb nem figyelünk annyira – biztatta Gutentág.

– Isten éltesse Burma barátunkat – kezdte az öreg tanár. – Régóta ismerem, még iskoláskorából, tanítottam is.

– Hiába – akasztotta meg Gutentág.

– Nem hiába – nézett rá Tanárúr. – Igen tehetséges gyerek volt, főiskolás korában igen sokat vártunk tőle. Sok kisfilmet forgatott, sok forgatókönyvet írt. Jókat, el kell hinnetek nekem. Aztán jöttek a kudarcok, jött az alkohol, nősülések, válások, a filmgyár felszámolása, aztán a faház.

– Hát ez nem ünnepi köszöntő – súgta Pofapénz Gutentágnak, de az öreg meghallotta.

– Dehogynem! – vágta rá. – A sikeres, gazdag embernek sok a barátja, ha rosszra fordul a dolga, egy sem marad. Aki meg eleve balszerencsés, annak sose lesz. Éppen azt akarom mondani, hogy Burma, bármennyire kikerült is abból a világból, ahol otthon kéne lennie, mégis szerencsés ember.

– Szépen – dűnnyögte Sunya.

– Igenis, szerencsés! – ismételte meg Tanárúr. – Szerencsés, mert barátai vannak, tisztelői, pajtásai, cimborái. S ennél nincs nagyobb ajándék. Sem születésnapra, sem egyéb alkalomra, de még alkalom nélkül sem.

– No, kerekedik – nézett újra Gutentágra az újságos.

– Most már eléggé ünnepi – fintorodott el Gutentág –, így aztán kong is, mint a Csuris repedt fazeka.

– A közhely néha elkerülhetetlen – védekezett Tanárúr. – Mert a közhely sokszor ismételtetett, megkopott általánosítás, de az alapja többnyire igaz. Mint most is. Én komolyan gondolom, hogy a barátságunk ajándék. És amikor hosszú, boldog éveket kívánok Burmának, akkor tulajdonképpen magunknak kívánok jót.

– Köszönöm – mondta még egyszer Burma.

Istók beleöntött a rotyogó bográcsba egy kulacs vizet, aztán elkérte a palackos vörösbort, kihúzta a dugót, és az egészet belecsorgatta az illatozó pörköltbe. Balogh Tamás sajnálkozva nézte, a Rabbi is dörögött valamit.

– Olyan színe volt, mint a számoszinak – hámozta ki az értelmét Pofapénz.

– Nem pocsékba ment, ember! – világosította fel az öreget Tóbi. – A Burma ünnepi kajájába.

– Istók nem mondott köszöntőt – vette észre Eszter.

– Ami késik, nem múlik – mosolygott a hegyről jött ember. – De nem ám! Várjátok ki a sorát!

Burma megkóstolta a készülő ételt, elég puhának találta a húst, elég ízesnek a levét.

– Mindenkinek adok tányért, evőeszközt – pakolt ki a szatyorból Bözse. – Csak sorba, sorba! Az első adag természetesen az ünnepelté.

Eszter felszelte a kenyeret, Pofapénz átemelte a krumplis bográcsot a faasztalra. Bözse porciózta a pörköltet, mindenki vehetett mellé kenyeret, főtt krumplit.

– Na, a savanyúságról elfelejtkeztünk – mérgelődött Sunya.

– Ti, édesapám, ti! – mondta a gondnok. – Gutentág bácsi meg nem!

Az egyik gurulós kocsi aljából előkerült néhány műanyag edény, egyikben kovászos uborka, a másikban almapirika.

– Már azt gondoltátok, lenyeltem a maradék pénzt, mi? – nevetett. – Anyátok helyett is anyátok vagytok.

– Tökös mama – gondolkodott el a Törpe. – Hívhatnálak így is.

– Kétszer – nézett rá Gutentág. – Először és utoljára.

– Jó, csak eljátszottam a gondolattal – visszakozott a kis ember.

– Én meg a torkoddal játszadózom el – fejezte be Gutentág, de nem volt harag a hangjában.

Jó negyed óráig csak az edények, evőeszközök zörgeése és az elégedett cuppantások, horkanások zenéje uralta az asztalok környékét. A csontokat bedobálták a tűzbe, a tányérokat kenyérbéllel tisztára törölték. Volt, aki evett még, volt (Burma és Balogh Tamás), aki harmadszorra is kért. Jutott bőven, a maradékot Bözse az előblített műanyag dobozokba merte. A bográcsokat homokkal, fűvel kinagyolták.

Burma kérésére mindenki teletöltötte a poharát, aztán a rendező szólásra emelkedett.

– Életemben nem volt ilyen születésnapom – kezdte. – Sosem ettem ilyen jó birkapörköltet, sose ittam ilyen prima italokat. Sosem éreztem ilyen jól magam, pedig még a tűzgrás hátravan.

– Én nem erőltetném, tele gyomorral – szólt bele Sunya.

– Mondtam, hogy nem kötelező – vetette oda neki Burma, és folytatta. – Sosem gondoltam, hogy ilyen jó barátaim vagytok. Ezért érdemes volt feljöttünk a hegyre. Köszönöm!

– Hogyan ugrunk itt tüzet? – méregette Balogh Tamás a meglehetősen magas tűzrakó helyeket. – Én még talán átugrom, nagy nehezen, de mi lesz a Törpével? Meg Tanárúrral, a Rabbival, no és Istók bával? Nem beszélve a lányokról.

– Ne félj, nekem is magasnak tűnik – mosolyodott el Burma. – A gyalogsági ásóval kiveszünk néhány merítés parazsat, ide, ni, dobunk rá gallyat, tavalyi avart, ellobban, s már futhatsz is neki.

– Most? – kérdezte az egykori kemencés. – Lassan besötétedik.

– Dehogy – szólt rá Istók –, a tűzgrás éjfélkor érvényes.

– Érvényes? – Eszter nem értette a dolgot.

– Akkor hat. Akkor tisztít meg. Akkor emel át a szakrális térbe – magyarázta az öreg.

– Duma – egészítette ki Sunya.

– Lehet – nézett rá Istók. – De azt játsszuk, hogy igaz. Rakjátok rá a tuskókat, legyen elég parazsunk.

Hegyi idő szerint is elmúlt kilenc óra, amikorra eltakarították a vacsora nyomait. Csendesen beszélgettek, felidéztek az emlékezetesebb születés- és névnapokat, a Vakegérben tartott Tamás-napot, ahol az ünnepeltet szégyenszemre kidobták, a faház és a pléhgomba zajos ünnepeit. Szóba kerültek a régi kemencések, a házgyáriak, Bulenda és vasas barátai, emlékeztek régi majálisokra, családi napokra, Duna-parti piknikekre.

– Mi lenne – kérdezte Pofapénz –, ha Tanárúr egy regényben, vagy valami hasonlóban megírná ennek a hegymászásnak a történetét?

– Nem lenne elég anyagom egy regényhez – tárta szét a kezét az öreg.

– Dehogynem! – vetette ellene Burma. – belevenéd a hajléktalanokat, a vadászokat, a fehéreket...

– A kikötött macskát – szúrta közbe Eszter.

– Az eltemetetteket – szólt bele Sunya is –, azokról aztán írhatnál.

– Meg beleírhatnád Csurit is – javasolta Gutentág. – Mintha velünk lenne. Mennyi mókás baleset történhetne vele. Biztos, hogy már ölben cipeltük volna fel a tetőre.

– Nem az a baj, hogy nincs miről írnom – tiltakozott Tanárúr. – Csak hát a regénynek szabályai vannak. Cselekményének kell lennie, meg tetőpontjának, aztán ott van a konfliktus problémája...

– Nem értelek. Én nemrég beszéltem egy híres irodalomtudóssal, akadémikus, meg minden – lendült bele Burma. – Ő azt mondta, a mai regénynek már nincsenek szabályai. Az újfajta regényben éppen hiba, ha konfliktus keveredik bele. Tudatfolyam legyen, vagy mi. És nem is hívják regénynek, csak szövegnek.

– Régimódi ember vagyok – mosolygott Tanárúr. – Nálam legyen annak a szövegnek eleje, közepe, vége...

– Füle-farka, mint az iskolai fogalmazásnak – tette le a garast Balogh Tamás is. – És az is legyen benne, hogy a Rabbi elszunyókált...

– Én aztán nem – riadt fel az öreg. – Nem is tudok aludni éjfél előtt.

– Látjuk – bólogatott Tóbi. – A saját szemünkkel, nem kell hozzá regény.

– Nem is a történettel van baj – elmélkedett tovább az öreg tanár. – A legnagyobb baj azzal van, ami a valóságban számunkra a legfontosabb.

– Mi lenne az? – kérdezte Bözse.

– Nincsenek negatív hősök – találgatta Pofapénz.

– Marhaság – vágta rá Burma. – Ott voltak a kigyúrtak, akik eltemették a szerencsétleneket, aztán a tiroliak, a szalonforradalmárok, még a csontváz-asszony is odatartozna. Nem beszélve rólatok, ugye...

– De mennyire – jutott eszébe a Törpének. – A Gutentág el akarta inni előlem a pálinkát.

– Én? A pálinkát? – hördült fel a gondnok. – Amíg söröm van, tudod, mit csinálj a pálinkáddal!

– Szóval cselekmény az van bőven – szögezte le Pofapénz –, meg ki is színezheted.

– És még nincs vége a napnak, de mennyire nincs – figyelmeztette őket Istók.

– Akkor is, hiányoznak a konfliktusok. Nem a valóságban, mert itt éppen az a jó, amire céloztam, hogy közöttünk nincsenek konfliktusok. A regénybe pedig kellenek.

– Ha elverném a Törpét? – kérdezte Gutentág.

– Az csak közjáték lenne, intermezzo – rázta meg a fejét Tanárúr.

– És igen csúf dolog – egészítette ki Eszter. – A kisebbet bántani.

– Csak a regény miatt – védekezett a gondnok. – Hogy örüljete.

– Verted volna meg a katonákat – emlékezett vissza Bözse.

– Istók nem hagyta volna. A vadászokat sem engedte megrugdalni – Gutentág nem tágitott az ötletétől –, és ha a Burmát orrba gyűröm?

– Az nem konfliktus lesz, hanem katasztrófa, mert abban a pillanatban meghalsz. A katasztrófa meg nem regénykellék, hanem drámai – jelentette ki a rendező.

– Na igen – gondolt bele Tóbi –, sokszor vagyok kénytelen a faházban ilyen drámákat megakadályozni.

– Beszéltek itt összevissza – elégedetlenkedett Sunya. – Én a Tanárúr helyében összeereszteném a különféle barlang- meg prэшázlakókat, üssék-vágják egymást, aztán az Istókkal rendet csináltatnék. Még egy medvét is belekevernék.

– Ezen a hegyen nincsenek medvék – riadt meg Eszter.

– Sem az igazin, sem a jelképesen – nyugtatta meg Istók. – De te tévedsz – fordult Tanárúrhoz –, konfliktusok igenis vannak. Végig másokba sem ütköztünk, mint ilyesmikbe.

– De értsd meg, azok mind külsődlegesek, nem belőlünk fakadnak. Rossz regény lenne.

– Maga az út hordozta a konfliktusokat. Hogy azok nem közöttünk forrtak, attól még voltak, vannak, hajjaj. Ha ezt nem érted, ne írd meg. De igenis meg lehetne írni őket.

– Csak minek – morgott Sunya. – Ki olvasná?

– Hát te nem, mert te nem is tudsz olvasni... – bosszantotta Balogh Tamás.

– Még hogy én nem...

– Tudtál, de elfelejtettél – enyhítette állítását a kemencés.

– Vedd tudomásul, hogy most is olvasok. *Vesztégzár a Grand Hotelben*, ez a címe, és tele van olyan izékkel, amit a Tanárúr mond, cselekménnyel meg konfliktussal, és állandóan röhögni kell rajta.

– Miért, rajtunk nem lehet röhögni? – váltott Balogh Tamás. – A Törpe ott áll nyitott sliccel a vadászok között... Meg az elcsatangolós macska... Meg a rúzzsal rajzolgató Istók...

– Meg a Balogh Tamás általában – folytatta Burma.

– Különbség van a szánakozó vigyor meg a harsány röhögés között – szögezte le Gutentág.

– Miért bántjátok szegényt? – vette védelmébe a férjét Bözse. – Nem mond butaságokat.

– Megszokásból – nyugtatta meg a Törpe. – Nincs harag.

– Te is megszokásból rugdalod a Gutentág bokáját? – kérdezte Tóbi.

– Ma nem is, vagyis talán csak egyszer – gondolta végig a túrát a Törpe –, de ő sem haragszik érte, meg különben is megérdemli.

– Elég! – állította le őket Pofapénz. – Most lesz regény, vagy nem lesz regény?

– Sajnálom – mosolygott Tanárúr. – Nem lesz.

– Kár – sóhajtott Eszter.

– Gondolkodj el – tett egy utolsó kísérletet Burma –, gondolkodj el egy pikareszken. Állandó szereplőknek itt vagyunk mi, fölös számban, a felfűződő epizódok meg adják magukat. Micsoda tévésorozatot csíálnék belőle!

– Na, végre, gondolsz a filmünkre – diadalmaskodott Balogh Tamás.

Amott növekedik

– Elfelejtettetek inni – állapította meg Tóbi, miközben felmérte a készleteket. Van még nyolc doboz sör, legalább két liter muskotályos, kicsit több rizling, a pálinka fele megmaradt, és a Tanárúr konyakja is itt szomorkodik.

– Elfogy minden a tűzugrás után – nyugtatta meg Burma. – Még kevés is lesz.

– Még az ugrás előtt igyunk egy pohárral – javasolta Sunya.

– Nézzük azt a muskotályost – értett egyet vele Balogh Tamás, és magának is, Bözsének is töltött.

– Én is bekapok egy nyeletet – vette magához a kis üveget Tanárúr.

A többiek is csatlakoztak, csak Istók maradt a kula csánál. Aztán Burma megkereste az ásót, és mind a két tűzrakó aljából kivett pár lapátnyi parazsat. Elterítette, nem túl nagy területen, az izzó matériát, majd száraz gallyakat, leveleket szórt rá. Gondosan elrendezte az éghető anyagot, tíz-tizenöt centi vastag lángszőnyeget varázsolt.

– Mindjárt ugorhatunk – mondta – öt perc múlva éjfélnél.

– Ugorjon, akinek esze nincs – közölte Sunya.

– Miért akarsz első lenni? – kérdezte kajánul Gutentág, de nem kapott választ.

– Tudjátok – Istók hangja ünnepélyesen csengett –, a tűz lélegeti rólatok a völgy szennyét. Régebben azt hitték, hogy minden nyavalyától megszabadít, betegségektől, nyomortól, fájdalomtól. Ma már tudjuk, nem így van.

– Akkor minek ugrabugrálnánk? – Sunya igazolva látta magát.

– Hagyománytiszteletből – válaszolt neki Pofapénz.

– Nem, nem – folytatta mondandóját a hegyi vezető –, ma már pontosan tudjuk, mit éget le rólunk.

– A szórt a lábunkról – vágta rá a gondnok.

– Ha nem vigyázunk, akár följebből is – helyeselt Sunya –, még a Rabbi szakállát is lepörzsöli.

– Nem mondom, hogy nem érhet valakit baleset, de most, hogy a Csuri nincs itt, kicsi a valószínűsége – mérlegelte a dolgot Tanárúr. – Azért a pár szál szőrért a nadrág alatt meg nem kár.

– Nem a szőre gondoltam – vette vissza a szót Istók. – A völgy kicsinyességét égeti le, az elgazosodott lelket pörzsöli tisztára, leszedi rólatok az önzés, az irigység, a kishitűség szennyét. Mindenkiről azt, amit teherként cipel. Gyávaság, kétszínűség, alattomoság, hazugság, képmutatás, gőg – folytassam?

– Értjük – mondta Eszter. – A gonosz szokásokat, szenvedélyeket.

– Azokat. S persze nem egyszer s mindenkorra. Ha nem vigyáztok, hamar visszarakodik rátok a piszok, ahogy a valódi, úgy a lelki is. A ma megszerzett tisztaságot ápolni kell. Úgy hiszem, képesek vagytok rá, csak az elhatározás hiányzik mindegyikötökből.

– Sokféle hagyománya van a tűzugrásnak – kezdte magyarázni Tanárúr. – Sok helyen csak egyszerű termékenység varázslatnak számít, ott csak a fiatalasszo-

nyok, eladósorba lépő lányok ugranak. Másutt meg csak a betegek, megint másutt a meddő nők. Mi itt az általános tisztító mágiát használjuk. Mindenki ugorhat.

– Hát akkor rajta – sóhajtott Burma, és felállította a csapatot. – Én vagyok az ünnepelt, én ugrok elsőnek.

Nekiszaladt, elrugaszkodott, ugrott, legalább egy méternyire túlugrotta a tüzet.

Pofapénz követte, neki sem jelentett különösebb akadályt a távolság. Mosolyogva tárta szét a karját.

– Ollé!

Eszter vállalkozott a következő ugrásra, elszántan dobbantott, s már repült is, ügyesen megállt fél méterre a túlsó széltől.

– Én jövők! – jelentette be Gutentág, és már futott, ugrott is, még messzebb ért földet, mint Burma.

Balogh Tamás is nekirugaszkodott, erős sprint után hatalmasat ugrott, mindenkinél nagyobb.

– Repültem, láttátok, repültem – kiáltotta.

– Hátszeled volt – fitymálta le a teljesítményét Sunya. – Hátszélben könnyű, az olimpián nem hitelesítenék a rekordodat.

– Aki nem ugrik, ne beszéljen – szólt rá Burma.

– Mi az, hogy nem ugrok? Majd te mondd meg! – futott neki Sunya, s majdnem beállította Balogh Tamás rekordját. – Na, látod?

– Látni látom, csak nem értem, mit rinyáltál eddig?

– Nem rinyáltam – tiltakozott Sunya. – Csak nem láttam az értelmét.

– Pedig rólad van mit leperzselni – jegyezte meg a Rabbi, aki alaposan nekikészülődött, a fák tövében kipróbálta, milyen hosszú ugrásra képes.

Közben Bözse is sikeresen teljesítette a feladatot, jó lépésnyivel nagyobbbat ugrott a szükségésnél.

Nekifohászkozott a Rabbi, futott, ugrott, a cipő-sarka beleért ugyan a parázsba, de semmi baja nem lett. Burma és Pofapénz karjába kapaszkodva futott tovább két lépést, és elégedetten dörögött:

– Az Úr átségitett.

– Engem meg a hosszú lábam! – mondta Tóbi, aki két-három lépésnyi nekifutás után szinte átlépte a tüzet.

Tanárúr hosszasan készülődött, messziről futott neki, lendült, s pár centire a parázs mögött ért földet.

– Bravó! – kiáltotta Balogh Tamás. – Most a Törpe jön!

– Neki legyen elég, ha keresztben átugorja – javasolta Gutentág. – Vagy rakjunk neki törpetüzet!

– Átugrom én ezt is – a Törpe hangjából nem sugárzott valami nagy meggyőződés. – Miért ne ugor-nám?

– Seperc alatt kikapom, ha beleesik – mondta Tóbi. – Hadd próbálja meg.

Míg a többiek a Törpe esélyét mérlegelték, Burma felkapta a kicsi embert, futott, elrugaskozott, s már a túlsó végén is voltak a tűznek.

– Így is érvényes? – kérdezte Istóktól Sunya.

– Miért ne lenne érvényes? Átrepült a tűz felett, megcsapta a tisztító láng heve. De nem volt szép tőle-tek, hogy a legöregebbet hagyátok legutoljára – válaszolt az öreg.

– Nem gondoltuk, hogy te is ugor-ni fogsz – magya-rázta ki magát Burma. – Ha tudjuk, te lehettél volna az első.

– Én mindekképpen utoljára szerettem volna ma-radni, csak ugrattalak benneteket, így is, úgy is – ne-

vetett a vezető, s máris futott, ugrott, nem is ugrott, hanem a két karját kitarva átrepült a tűz felett, olyan magas ívben, mint senki más.

– Gyönyörű – ismerte el Balogh Tamás. – Én is így szeretnék repülni.

– Eljön az ideje – biztosította őt az öreg.

Lassan kihunytak a katlanokban a tüzek, lefekete-dett a parázsszőnyeg is. Ugrottak még egyet-kettőt, ki hosszában ki keresztben, a Törpe ötöt is, persze csak keresztben, Bözse meg csakis hosszában.

Újra körülülték az asztalokat, előkerültek az ita-lok. Csendben kortyolgattak, Burma bejelentette a pontos időt, kettőre járt.

Balogh Tamás észrevett valamit.

– Nézzétek! – mutatott a tisztás közepére. – Az a fa eddig nem volt ott. Úgy éljek, most nőtt.

Valóban, a telihold ezüst fényében egy fa magaso-dott, s szemük láttára nőtt, növekedett.

– Amott növekedik... – dadogta Tamás. – És egyre öregebb.

A semmiből lett fa törzse már emberderéknyi volt, combvastagságú ágai megsokasodtak, és csak nyújtózkozott, nyúlt, fel, fel, már nem is látták, med-dig.

– Az égis éris fa – Bözse gyermekkorából felbuk-kant egy szép mese emléke.

– A világfa – ismerte fel Tanárúr. – Összeköti az al-világot a földdel és az egekkel.

– Gyökere az alsó világban, a pokolban, ugye, a törzse az emberek között, csúcsa a felső világban – eszmélkedett Burma is.

– Az Úr számolyánál – örvendezett a Rabbi.

– Nem a te urad, valami pogány istenség lakhatna ott – hűtötte le a rendező. – De gyönyörű.

A fa ragyogása már megsokszorozta a holdfényt, nappali világosság övezte, s a tisztás körül is ezüstben fürdött az erdő.

– Ez a valódi Csúcshegy, vagy a nem is a Csúcshegy? – kérdezte Bözse.

– Mindkettő – válaszolta Tanárúr. – Még néhány percig.

Istók lassan odasétált az ezüst fa mellé. Rajta volt a süvege, tarsolya, zsákja, ruházata azonban kifehéredett, mint a barlanglakó házaspáré, könnybe lábadt a szeme, ha valaki ránézett.

– Tartozom a köszöntéssel, hiszen még mindig Burmát ünnepeljük, Szent Iván egykori ajándékát – kezdte meleg, mégis érces hangon. – Fontos nap ez, nem is tudjátok mennyire.

– Nem igazság – kotyogott bele Balogh Tamás. – Én meg Szent György napján születtem, és nekem senki sem ugrál ezért...

– Én meg Ilona napján – toldotta meg Pofapénz.

– Hallgassatok, maflák – szólt rájuk Tanárúr. – Figyeljete!

– Felhoztalak benneteket a hegyre – folytatta Istók –, hogy lássátok, amit látnotok kell. Láttatok is mindent, amit elterveztem. Ha úgy gondoljátok, hogy ez kevés volt, tévedtek.

– Kevés? Inkább sok volt egy napra – gondolt bele Eszter.

– Valóban, sok dolgot mutattam, sok dolgot meg elkerültünk – Istók újra ünnepélyessé vált. – Azért hoztalak fel benneteket, hogy kiválasszam közületek az utódomat.

– Az utódodat? – döbbsent meg Pofapénz. – Meg akarsz halni?

– Dehogyan akarok – zökkent ki a szerepéből az öreg. – Csak nem akarok többet lemenni a völgybe. Elég volt.

– Ideköltöztél valamelyik barlangba? – sajnálkozott Bözse.

– Megtudjátok nemsoká...

– Csak a Tanárúr lehet az utódod – találgatta Tóbi. – Egyedül ő tud olyan fehérlófiásan viselkedni...

– Remélem, mást választottál – tiltakozott Tanárúr.

– Öreg vagyok már, reménytelenül öreg.

– Többen alkalmasak vagytok arra, hogy magatok is vezetővé váljatok, de a kora, ereje miatt Burma az, aki a legalkalmasabb, ez az én ajándékom. Ő lesz az Ember, Aki Lejön a Hegyről... Persze, csak ha vállalja.

– Én? – csodálkozott Burma.

– Nem kell most válaszolnod, sőt nem szabad most válaszolnod. Hajnalra úgyis kiderül – mosolygott Istók.

Lift persze nincs

Támadt némi zavar a hegymászók között, de hamar elült.

– Játék az egész – mondta Sunya. – Hiszen reggelre mind olyan emberek leszünk, ugye, akik lejöttek a hegyről. Feljönni meg nem akarunk többet, így Burma csak olyan tiszteletbeli vezető lesz. Vezethetne, de nem vezet.

Istók talpig ezüstben csak állt, állt a fa tövében, nem szólt semmit, csak szeretettel nézte útítársait.

– Kavarog bennem minden – kezdte Pofapénz, de Gutentág megakasztotta.

– Nem kellett volna összevissza innod.

– Alig ivott – védte a férjét Eszter. – Csodálkoztam is.

– Kavarog, mondom – nézett a gondnokra az újságos –, mese és valóság, mindaz, amit tapasztaltunk, s az is, amit meséltünk egymásnak. Mint a Szent Iván-éji álomban.

– Csak a tündérek hiányoztak – jegyezte meg Tanárúr.

– Nekem ugyan nem – fanyalgott Sunya –, inkább egy pokróc hiányzik, kezd hűvös lenni.

– Igyál egy korty pálinkát, kimelegszel – biztatta a Törpe.

Balogh Tamás visszatért a tündérekhez.

– Volt egy – idézte fel –, akit úgy hívtak, mint a mósoport...

– Az egy másik darab – világosította fel Burma. – Akire te gondolsz, az Puck vagy Robin pajtás.

– Mert te mindent tudsz – bántódott meg Tamás.

– Azért lesz vezető – vigyorgott Gutentág. – De van rá egy fogadásom, hogy már a jövő héten elcseréli két korszóra ezt a vezérséget.

– Nem ad érte senki két korszót – legyintett Sunya.

– Ha csak a Stabil meg nem szánja.

– Hallgassatok kicsit – szólt rájuk Bözse. – Nézzétek inkább a csillagokat. Az a fényes ott biztos a Vénusz.

– Nem lehet – csóválta meg a fejét Tanárúr. – A Vénusz rég lenyugodott, illetve még nem kelt fel. Azt hiszem, a Vega az.

– Vagy a Jupiter – okoskodott Balogh Tamás.

– Nem értelek benneteket – bosszankodott Pofapénz. – Itt áll előttem a csoda, és ti csillagokról felegtek.

– Az ilyenféle csodák nem az Úrtól valók – Rabbi hangját már rég nem hallották, pedig nem szunyókált el az öreg. – Jobb nem észrevenni, jobb átnézni rajtuk.

– De hát gyönyörű – mutatott a fára az újságos. – Egyre terebélyesebb, egyre magasabb. Örvénylik körülötte a levegő, zenélnék a makulátlan levelei.

– Mesélhetnék a Sátán szépségéről – tiltakozott a Rabbi.

Istók, a Fehérlófia, az Ember, Aki Lejött a Hegyről lassan megmozdult a fa alatt.

– Nemsoká mennem kell. Búcsúzásul egy fontos tanácsot adok. Ha lementek a hegyről, az én utamon menjetek. Vannak könnyebb, egyszerűbb utak, biztosan eszetekbe jutnak. Indulhattok azokon is, de ak-

kor elfelejtetek mindent, ami ma megesett velünk a hegyen. Talán még azt is, hogy fenn voltatok.

– Azt is, hogy tulajdonképpen repültem? – szontyolodott el Balogh Tamás.

– Majdnem repültél – pontosította az öreg. – De azt is, természetesen.

– A fehéreket is? – kérdezte Pofapénz.

– Az eltemetetteket nem lehet elfelejteni – jelentette ki Sunya.

– Meg a kikötött macskát sem – tette hozzá Eszter.

– Mindent el fogtok felejteni – erősítette meg Istók –, ha nem az én utamon ereszkedtek le.

– Meggondoljuk – mondta Burma.

– Most pedig mennem kell – búcsúzott Istók. – Járjatok szerencsével, éljete boldogul, kedveseim. Jó volt veletek.

Megfordul, a fához lépett. Nem tudni, mi segítette, de úgy kúszott föl a sima törzsön az első ágakig, mint a mókus. Aztán ágról ágra hágott, hamarosan eltűnt a magasban, csak az ágak, levelek zajából tudták, hogy kapaszkodik még.

– Ilyen öregember, és hogy mászik – nézett utána elismerőleg Sunya.

– Ha lift nincs, kénytelen mászni – konstataulta Gutentág. – És lift persze nincs.

– Igyunk valamit az öregre – szorgalmazta Balogh Tamás. – Megérdemli!

– Nézzük, mi van még – lépett a tettek mezejére Tóbi. – Egy kis pálinka lötyög még az üveg alján, két doboz sör maradt, az egyik az enyém, liternyi rizling... Konyak nincs, muskotályos van még bőven.

– Akkor muskotályost iszunk – döntött Burma.

– Csak óvatosan, ne keverjétek – védte volna a kanát Balogh Tamás. – Igyátok meg inkább a rizlinget.

– Jut neked is, ne félj – nyugtatta Gutentág, miközben megszerezte az utolsó doboz sört. – Mire hazaérünk, kinyit a pléhgomba, ott még megfejelhetitek...

– Kinyit? – kérdezett vissza a Rabbi. – Mennyi az idő?

– Lassan fél négy – válaszolta Burma. – Jó már az órám.

– Már csak egyféle idő van – ismerte fel Tanárúr. – A völgyi.

Mindenki ivott a hegyről jött emberre, a kiürült dobozokat, üvegeket egy műanyag szatyorba rakták. Melléjük került a rizlinges kanna, a muskotályost Balogh Tamás őrizte még.

– Akkor lassan indulhatunk is. Két és fél óra akár milyen időben kell ahhoz, hogy hazaérjünk – mondta Bözse.

– Fáradt vagyok – nyűgösködött Eszter.

– Ki nem? – dünnyögte a Rabbi.

– Én nem vagyok fáradt – közölte a Törpe. – Még a Nagykevélyre is felmennék.

– Fel, mi? A Burma nyakában – csapott a vállára Gutentág, és ügyesen elkerülte a Törpe jól irányzott rúgását.

– Indulunk azonnal, de előbb gyűjtsétek össze a szemetet – rendelkezett Burma.

– Már parancsolgat – vihogott Gutentág, de részt vett a munkában.

– A nyeregnél vannak konténerek, odáig kell csak levinni.

– Miért, arra megyünk? – csodálkozott Eszter. – Nem az Istók útján?

– Amíg ő vezetett, az ő útját jártuk. Így volt rendjén – válaszolt a rendező. – Ha én vezetek, választhatok más utat. Várom a javaslataitokat.

– De akkor elfelejtünk mindent – figyelmeztetett Bözse.

– Az nem biztos, hogy olyan nagy baj – szólta közbe Tanárúr.

– Nem hiszek én ebben a felejtősdiben. Az csak olyan hegyi szöveg – türelmetlenkedett Sunya. – Menjünk a legrövidebb úton.

– Nem kell sietnünk, ma Csibi van a faházban, csak kilenckor nyit – fogta volna vissza a társaságot Tóbi.

– De a pléhgomba hatkor! – emlékeztette Burma.

– Vasárnap?

– Vasárnap, hétköznapi, mindig.

– Én tudom a legrövidebb utat – mondta Pofapénz. – Megnéztem, azt hittem, úgy jövünk majd.

– Mondd, ne kímélj – szólta rá Burma.

– Visszamegyünk itt a Guckler Károly útra, át a Virágosnyereghez, onnan párszáz méter a Jablonka úti felső buszmegálló. Ha kilépünk, negyedóra az egész.

– Völgyi vagy hegyi idő szerint? – kotnyeleskedett a Törpe.

– Már csak egyféle idő van – igazította el Tanárúr.

– Az, amit a Burma órája mutat.

– Ötkor megy az első busz, ilyenkor negyedóra alatt lent lesz az Árpád hídnál – fejezte be tájékoztatóját az újságos. – Pedig kanyarog rendesen.

– Kétszer negyedóra az egy fél – mérgelődött Sunya. – Mi meg másztunk egy egész napot.

– Gondolj az úri társaságra – vetette ellene Gutentág.

– Urakat nem láttam, csak titeket – vonult vissza Sunya. – Tanárúr még elmegy valahogy, de Gutentág úr, Törpe úr, Pofapénz úr...

– Ezek szerint nem kell sietnünk – nézett az órájára a rendező. – Leülünk, megisszuk a muskotályost,

ha nem is tetszik a Balogh Tamásnak, aztán elindulunk. Busszal megyünk.

– Arra jegy kell – aggályoskodott a volt kemencés.

– Nekem van bérletem – jutott eszébe Bözsenek.

– A Rabbinak meg nekem már nem kell jegy – mondta Tanárúr.

– Nálam van egy húszas gyűjtőjegyfűzet – tette hozzá Eszter –, végszükség esetére vettem pár hónapja, még nem használtam. Elég lesz az átszálláskor is.

– Nemigen tudjuk kifizetni – ütött a zsebére Burma – mert ugye a pléhgombában nincs hitelünk.

– Megadjátok legközelebb – törődött bele Eszter.

Megitták a maradék muskotályost, Burma földet szórt a hamura, letisztogatta és összehajtott a gyalogsági ásót. Körülnéztek, nem találtak semmi kivételről.

– Odanézzetek – mutatott Balogh Tamás a tisztás közepére. – A fa...

Mind odanézztek, nem a fára, mert a fa már nem volt ott. Úgy eltűnt, mintha ott sem lett volna. Eltűnt, mint vezetőjük, a hegyi ember, eltűnt, mint a csodálatos éjszaka.

– Kár érte, szép fa volt – suttogta Eszter.

– Az ördögtől való volt – nézett rá szigorúan a Rabbi. – Nem hagyhatta itt az Úr.

Felcihelődtek, elindultak.

– Egy csodát nem vettetek észre – jutott az eszébe a Rabbinak.

– Egyet? – figyelt rá Gutentág.

– Mióta elindultunk, egyszer sem káromkodtatok. Egyikőtök sem. Még a Sunya sem, pedig ő aztán el tudja kanyarítani. Cipekedtetek, dolgoztatok, vitatkoztatok, fegyvert fogtak rátok – sorolta az öreg –, és mégse.

- A lányok miatt – vélekedett Pofapénz.
- Az én Bözsim is kicirkalmazza néha – mondott ellent neki Balogh Tamás. – Biztos nem miatta.
- Kaliforniába vannak olyan fák – szólalt meg váratlanul a Törpe –, amelyekbe alagutat vágtak, autók járnak át rajtuk. Miért ne lehetne valamelyikben lift is.
- Törpelift – nyugtázta Gutentág.

Kihagyható kitérő

- Eltévedtél? – szólott ki a történetből Burma, e sorok írójához címezve szavait.
- Miért? – kérdeztem én meglepődve.
- Te nem ilyen történeteket szoktál írni, mindig akadt egy elmélkedő fejezet, a jel és jelentés dolgairól, a szavakról, mondatokról...
- Nocsak – csodálkoztam. Azon is, hogy Burma észrevette ezt, s azon is, hogy a többiek némán ballagnak tovább, talán rajtam kívül Tanárúr hallotta egyedül a bukott rendezőt. De ő se szólt.
- Szóval, nem lesz ilyen fejezet? – sürgetett Burma.
- Nem – válaszoltam.
- Miért nem?
- Úgy gondoltam, hogy kilógna a szövegtestből, én egy igazi egyszerű történetet akartam írni, ha úgy tetszik, mesét, s ahhoz nemigen illenek ilyen úri cafrangok.
- Mellébeszélsz.
- Honnan veszed? – fortyantam fel.
- Ne feledd, te írsz engem, tehát mindent tudok, amit te tudsz – nevetett Burma. – És mivel eléggé önállósodtam már, te nem tudsz mindent, amit én tudok.
- Amikor akarom, akkor töröllek ki a könyvből – próbáltam magyarázni. – Beleírok helyetted egy füzfa-

poétát, aki csak rumot iszik, buta, mint a föld, és folyton slágereket énekel.

– Megteheted, miért ne tehetnéd – hagyta rám Burma –, de akkor vagy roppant hamissá válik a történeted, vagy át kell írnod minden fejezetét. Mert annak a lantosnak más lesz a viszonya mondjuk a Törpéhez, Gutentághoz, nem beszélve a Tanárúr-ról...

– Rólam ne is beszéljetelek – szólalt meg váratlanul az öreg. – Ez a kettőtök dolga, rám egyikőtök se hivatkozzon.

– Én se? – képedtem el.

– Ha már megteremtettél, hagyj békén, megoldom a dolgaimat.

– Így van – erősítette meg Burma. – Beledobtál minket egy mesébe, az többé-kevésbé működik, ha önkényesen kiveszed bármelyikünket, összeomlik az egész.

– Nem akarlak kivenni, azt mondtam, kivehetnélek... – védekeztem tovább.

– Még hogy lecserélsz... – támadott tovább a bukkott rendező. – Nem véletlenül gondoltál egy fűzfapoétára! Eddig mindig voltak versek a történetedbe ágyazva, hol limerickek, hol egyebek, most meg semmi.

– Dicsérsz vagy bántasz? – kérdeztem.

– Is-is – válaszolta. – Most nem jutott eszedbe valami versféle, miközben velünk bíbelődtél?

– Jutott – vallottam be. – Ám nemigen illik a történetbe.

– Tedd csak bele – biztatott. – Nem ez lesz a kötet egyetlen hibája. Megosztod velem?

– Meg, figyelj.

A hegyen

*Balogh Tamás keresi Istent,
A hegyre megy, de nem találja,
A kőhöz fordul, kristályok vonulnak.*

*Balogh Tamás keresi Istent,
Társára néz, ráúsít a Sátán,
Papot keres, papzsákot talál.*

*Balogh Tamás keresi Istent,
Fűben, fában, szélben, esőben,
S este az Isten rátalál.*

– Ennek aztán van hibája bőven – sóhajtott Burma. – Először is Balogh Tamás sok mindent keres, legyen az bor, sör, pálinka, talán vermut is, de Istent nem keresi, erre mérget vehetsz.

– Ne légy ebben biztos – morrant fel Tanárúr.

– Aztán nem ő ment fel a hegyre, hanem *mi* mentünk fel, velünk van, igaz, de egyedül el se indult volna. Ki az a társ, akiben a Sátán lakik? Bőzse? Ne röhögtesz, egy csapat angyal lakik benne. Én? Vagy Gutentág?

– Mondtam, nem illik a szövegbe, azért nem teszem bele.

– Ha nem vetted volna észre, már benne van – mosolyodott el a rendező, nem volt barátságos a mosolya. – Úgy gondolom, itt még tényleg javíthatsz, például Balogh Tamás helyett Burma mestert írsz, nem sérül a ritmus, és igazabb lesz a dolog.

– Mert te Istent keresed, mi? – szólt bele újra Tanárúr. – Akkor inkább a Balogh Tamás.

– Kedvelem én is ezt a maflát, de nem értem, ti miért vagytok ennyire oda érte. Mindig ő kerül a közép-pontba!

– Most nem – tiltakoztam. – Most mind a tizenketten egyformán főszereplők vagytok. Sőt egy kicsit feléd billentek a dolgok, lehet, hogy itt-ott ki kell vennem a szerepedből.

– Már késő – válaszolt Burma – összeomlik az épület, amit eddig összeszerencsétlenkedtél.

– Annyira nem nyúlok bele.

– Tudod, ha egy szöveget, egy éket kiveszel, máris hiába a gerendák, oszlopok...

– Tanulékony vagy – ismertem el. – De Balogh Tamás marad a versben, és a vers nem marad a regényben.

– Meggondolod még – mondta Tanárúr.

– Meg – válaszoltam.

– Nem illik a stílusodhoz az ilyen kibeszélés... – gondolkodott el az öreg tanár. – Te nem szereted a zavart az idősíkok közt. Már ez a hegyi idő meg völgyi idő is elűt a többi írásodtól.

– Ezt vitatom, a *medvésben* például...

– Ott se volt a helyén – fordult el tőlem Tanárúr.

– Jobb, ha megírod az elmélkedő fejezetet – vonta le a következtetést Burma.

– Nem, azt nem – fejeztem be a vitát. – Ez a kihagyható közzjáték van helyette. És most: mars vissza a történetbe!

Ti hoztátok ide, nem?

– Ki volt tulajdonképpen ez az öregember? – tűnődött Sunya.

– Én azelőtt sose láttam – kereste a választ Tanárúr.

– De valahogy ráhibáztam a nevére.

– A Törpe meg a Rabbi ismerte – emlékezett Gutentág.

– Hát – bizonytalankodott a Törpe.

– Ti hoztátok ide, nem? Mármint közénk, a faházba. Hol találtatok rá? – kérdezte Burma.

– Inkább ő talált ránk – mondta a Rabbi.

– Odajött hozzám – idézte fel a Törpe. – Látom, te vagy a Törpe, mondta.

– Hát ehhez nem kellett nagy ész – állapította meg Gutentág.

– Nem azt mondta, te egy törpe vagy, azt mondta, a Törpe... – sértődött meg a kis ember.

– Engem is azonnal Rabbinak szólított – szólt közbe az öreg.

– Ja, de előbb én elmondtam, hogy veled találkozom, megjegyezhetted.

– Mindjárt beszélgetésbe is elegyedtetek? – kérdezte Eszter.

– Azt mondta, legyünk barátok. Miért ne, válaszoltam. Vigyél el oda, ahova járni szoktál, ahova a Burma is jár. Fizetnék nektek egy italt.

– Engem említett? – csodálkozott a rendező. – Sohasem láttam azelőtt.

– Ő sem téged – nyugtatta meg a Törpe. – Kérdeztem, találkozni akar-e veled.

– Mit mondott rá?

– Hogy nem tudja, mindenesetre meg szeretne nézni.

– És erre te?

– Hát, megigérttem neki, hogy elvezetem a faházba, ha eljön velem a Rabbi elé – fejezte volna be meséjét a Törpe, de Burma nem tágitott.

– És kérdezett rólam?

– Nem, hacsak a Rabbitól nem. Mert, ahogy találkoztak, mindjárt egymásra találtak, velem nem is törődtek.

– Téged kérdezett? – fordult az öreg felé a bukott rendező.

– Nem, az Írásról beszélgettünk – válaszolt a Rabbi –, meg a világ elfajulásáról. Nem sokat, mert hamar odaértünk a faházhoz. A többit tudjátok.

– Még azt mondta, hogy az értetlen népek Fehérlófiának nevezik, de nem volt érte mérges – jutott eszébe a Törpének.

– Meg akart nézni téged – szólalt meg Pofapénz –, érdemes vagy-e a vezetésünkre.

Tanárúr is ezen a véleményen volt.

– Ő hozta szóba a hegyi túrát...

– Azt nem, azt mi ketten találtuk ki, emlékezz, Tanárúr, a kávéházban – bántódott meg Balogh Tamás.

– Igazad van – visszakozott az öreg tanár. – Az azonban bizonyos, hogy a hegyet ő emlegette először.

– Mert lejött róla, ha jól mesélte a Tamás – gondolt bele Bözse.

– Beszéltek itt összevissza, de egyikőtök sem mondja meg, ki is az öreg voltaképpen – morgolódott Sunya.

– Proféta? – kockáztatta meg Eszter.

– Az nem lehet – csattant fel a Rabbi. – A profétákat az Úr küldi.

– Inkább olyan tanító, nagy tudású mester – szólalt meg Pofapénz.

– Nemigen tanított semmire – mérlegelte a megállapítást Balogh Tamás. – Vezetett, mutogatott, de nemigen magyarázott.

– Az biztos, hogy valami sámánféle volt – Tóbi félig kérdezett, félig válaszolt.

– Sámánok nincsenek – tiltakozott Tanárúr.

– De vannak szemfényvesztők, illuzionisták – vetett fel egy új elméletet Balogh Tamás.

– Ami igaz, igaz – fogadta el Burma. – Láttam, amikor egyikük a cirkusz porondjára ringó búzamezőt varázsolt...

– Mi meg Eszterrel elvittük a gyerekeket egy hologramkiállításra – emlékezett Pofapénz.

Sunya elmagyaráztatta magának a hologramot.

– Ott voltak olyan felvételek – folytatta az újságos –, mint amelyet itt láttunk, olyanok, mint az ezüst fa.

– Egy hologramra nem lehet felmászni – kételkedett Bözse.

– Egy másik hologram felmászhat – próbálta védeni az ötletét Pofapénz.

– Nekem elég hús-vér embernek tűnt az öreg – kétkelkedett Tóbi.

– Egy hologram nem iszik – jelentette ki végső érvként Balogh Tamás. – Bűvész volt és kész.

– Én sokat forgok cirkuszokban – szólalt meg a Törpe is –, ismerem a szerkentyűiket, meg a trükkje-

iket. Ilyen nincs, senki sem tud egy egész erdőt, hegyet, barlangokat, meg mindenféle népséget-katonaságot elrejteni, aztán elővarázsolni. Nyulat, galambot igen, elfelejtett erdőt nem.

– Csak valami ősmagyar izé lehetett – találgatott tovább Tóbi. – Fehérlófia, mágus, táltos... Vagy maga az ősök Istene.

– Ne kísértsd az Urat! – szólt rá a Rabbi.

– Maradjunk abban, hogy ő volt a hegyről jött ember – javasolta Tanárúr. – Most már úgy sem tudunk meg róla többet.

– De nekem tudnom kéne – vakarta meg a feje búbját a hajdani rendező. – Nekem itt feladatom lenne, vagy mi, s ahhoz értenem kéne a dolgokat.

– Máshoz sem értesz, mégis csinálod – legyintett Gutentág. – Inni sem tudsz rendesen, mégis gyakorlod húsz éve.

– De hát ha vezetnem kell...

– Minket nem kell vezetned – nyugtatta meg Sunya. – Itatni lehet, vezetni nem.

– Hallottátok, mit mondott az Istók? – emlékeztetett a társaságot Balogh Tamás.

– Duma volt, afféle hegyi szöveg – Sunya már túl volt a problémán. – Itt volt, jó volt vele, elment, kész.

– Olyan Szent Iván-éji álom lett volna? – kételkedett Eszter.

– Ennyi ember egyszerre nem álmodja ugyanazt – jelentette ki Bözse.

– Honnan veszed, hogy ugyanazt álmodtuk? – fordult másfelé Burma gondolata. – Minden álmodtunk egy fehér ruhás vezetőről, s mindünknek a neki szánt képeket mutatta meg. Nem is együtt jöttünk fel aへgyre, egy időben ugyan, de párhuzamosan. Egymástól függetlenül.

– Beletörött – fogta meg a fejét Sunya. – Sürgősen aludnod kéne.

– Azt ne, mert ideálmodik még egy süvegest... – mondta Gutentág.

– Másik macskát mutatott nekem, és másikat a Bözsének? – kérdezte Eszter.

– És az eltemetettek? Mindenki másokat ásott ki? – figyelmeztette őket Sunya. – Én úgy emlékszem, nagyon is együtt dolgoztunk. Összeérték az álmok? Olyan Burmás marhaság ez, még filmre se fér.

– Lesz időnk megbeszélni, a következő napokban ettől lesz hangos a faház – gondolt bele Tóbi. – Lesz szakértőtök, fölös számban.

– Tanárurat megkérjük, összegezze majd a véleményeket – értett egyet Pofapénz. – Lesz mit.

– Ha egyáltalán emlékszünk majd valamire – idézte fel Istók szavait Balogh Tamás.

– Miért ne emlékeznénk? – kapta fel a fejét Burma.

Lefelé, vár a völgy

– Hamar hajnalodott – mondta Tanárúr, amikor elérték a buszmegállót. – Ez az év legrövidebb éjszakája.

– Nekem elég hosszúnak tűnt – mosolygott Bözse.

Útközben a konténernél megszabadultak a szeméttől, a három kannát, a két borosat meg Burma vizését, a szemetes mellé állították, hátha a kukázók hasznukat veszik.

Az asszonyok meg az öregek leültek az agyonfirkált padra, a többiek körülöttük toporogtak.

– Még maradt néhány cigarettám is – mondta Burma. – Kértek?

Többen kértek, többen nem. Fújták a füstöt, várták a buszt. Jött is az, pontosan, időben. Üres volt, vasárnap reggel az első járat ritkán visz innen utasokat. A korán kelők lejjebb laknak.

– Lefelé, vár a völgy – sóhajtott Burma.

– Te vagy a főnök – hagyta rá a Rabbi.

– Miféle főnök? – kérdezte Sunya.

Csend lett, hosszú csend, a Bécsi útig tartó.

– Azért jó volt ez a túra – mondta Eszter.

– Túra? – csodálkozott Bözse.

– Hát a hegy, meg minden – folytatta volna Eszter.

– Miféle hegy? – értetlenkedett a Törpe.

– Cipelem ezt a két bográcsot – szólalt meg Gutentág. – Mit akartam kezdeni velük? Vevőm lehetett rá?

– Birkát akartunk főzni – villant át Sunyán. – Pedig a Bivalyosban kaptunk volna.

Megérkeztek a Szentlélek térre. Rövid vita után eldöntötték, nem másznak fel a hídra a buszhoz, HÉV-vel mennek tovább.

– Három megálló Aquincum, onnan van legközelebb a pléhgomba – Burma észérveire nem lehetett senkinek ellenvetése.

Jött a szerelvény, Gutentágnak némi nézeteltérése támadt a jegyellenőrrel a bográcsok tisztaságát illetően, de mivel kevesen voltak a kocsiban, letehetette őket a biciklizállítós peronon.

Eszter kezelte a jegyeket, megmutatta a tömböt a kalauznak, s mire rendesen elhelyezkedtek, készülhettek is a leszállásra.

– Fél hat van – hümmögött Burma. – Lődöröghetünk egy félórát.

– Ha Tóbi megengedi – jutott eszébe Gutentágnak –, addig elviszem a faházig a bográcsokat, beemelem őket a kerítésen, a terasz sarkába. Ne kongassam már fel a fél várost. Csak nem járnak ilyenkor a fémgűjtők!

– Vigyed! – hagyta jóvá Tóbi. – De nyitáskor menj érte.

– Szerintem együtt megyünk – vélekedett Balogh Tamás.

– Velem nem – mondta Bözse. – Megyek haza aludni.

– Én is – csatlakozott hozzá Eszter. – Ti se maradjatok sokáig.

A két nő elindult a lakótelep felé, hamarosan eltűntek, mint Istók a világfán.

Elindult Gutentág is a faház felé, Sunya elkísérte.
– Sokat ihattunk – mondta a gondnoknak. – Teljes filmszakadásom van.

– Nekem is – vallotta be Gutentág. – De a gyomrom rendben, a fejem se fáj, csak az piszkál, hogy nem emlékszem, hol piáltunk.

– Biztos több helyen – jelentette ki Sunya. – valahol Belső-Óbudán, nem?

– HÉV-vel jöttünk...

– De előtte valami kis busszal, az biztos.

– Nem mindegy? – legyintett a gondnok. – Hazaértünk.

A többiek lassan elsétáltak a pléhgombáig, leültek a kerthelyiségnek csúfolt teraszon, várták a nyitást.

Nem voltak egyedül, ott kornyadozott már Manöken, krasznaja moszkva szagú felhőben, s egy ágról szakadt, toprongyos alkoholista is fillérezgette egyik markából a másikba az első stampedli árát. Hasonszórú barátja most kászálódott elő a patak átereszeiből.

– Hol jártatok, szépfiúk? – kérdezte Manöken. – Csak nem a konkurenciánál?

– Hol is? – döbbent rá Burma arra, hogy fogalma sincs, hol jártak.

– Nincs nyitva egyik kocsmá sem a környéken – értekte félre Balogh Tamás a nőt.

– Nem is arra gondoltam – vihogott Manöken, meglebbentve gyűrött, piszkos szoknyáját. – Nem arra a konkurenciára...

– Öregek vagyunk mi ahhoz – háritotta el a kérdést Tanárúr.

– Meg hát a gusztusunk – kezdte volna Pofapénz, de a Rabbi letorkolta.

– Az Úrnak tetsző élet nem gusztus dolga – harsogta. – Eredj innen, leányom, és többé ne vétkezzél.

Megérkezett Sunya és Gutentág, mögöttük mogorván, kialvatlanul, nagy kulcsörgetések közepette befutott Deszkamari is.

– Van még öt percem! – rikácsolta. – Retkes alkoholistái, ne süssessetek...

– Nem sürges itt senki – ütközött meg a Törpe.

– Mindig így nyit – súgta Manöken – Oda se neki.

Az asszony leszedte a lakatokat, kikulcsolta az ajtót, kikapcsolta a biztosítóberendezést és bebicegett a pult mögé.

– Vályúhoz, disznók – dörrent a vendégekre.

– A hölgyeké az elsőbbség – engedte előre Burma Manökent, de a két toprongyos már ott állt a pultnál, remegő kézzel markolták az életmentő felest.

– A harmadikság – ajándékozta meg egy fogatlan mosollyal Manöken a rendezőt. – Meghívhatok egy unikumra.

– Legközelebb – nézett rá Burma, de a nő nem sértődött meg.

– Mari, a szokásost! – mondta a pultosnak, aki már ki is töltötte neki a vodkát.

A hegyjárók hosszasan tanakodtak, mit is igyanak, csak Balogh Tamás maradt a bornál, a Törpe a pálinkánál. A többiek inkább Manöken példáját követték, vodkát kértek. A pultosnő gyanakodva nézte a hajnali csapatot, s csak akkor adta ki nekik az italt, amikor egyenként elé számlálták a pénzt.

– Tudjátok, hogy nincs hitel – morogta –, nektek egyáltalán nincs.

– Kértünk? – háborodott fel Gutentág.

– Csak a miheztartás végett mondtam – replikázott Deszkamari –, hogy megjegyezzétek.

– Mihez kezdenél, ha mi leszoknánk a piáról? Mehetnél utcaseprőnek – kezdte Sunya is, de újabb vendégek érkeztek, s ez véget vetett a vitának.

A társaság helyet foglalt a kis kerek asztalok körül, elkortyolták az italokat.

– Mintha többen lettünk volna – nézett körül Pofapénz.

Egyszer rég a pléhgombában

– Mintha valaki hiányozna – ismételte meg az újságos.

– Az asszonyok hazamentek – világosította fel Gutentág.

– Azt tudom – csattant fel Pofapénz.

– Az hiányzik, aki a következő kört kifizeti – állapította meg Sunya.

– Én már nem kérek – mondta Tanár úr.

– Nekem is elég volt – bólintott rá a Rabbi.

– Akkor nézzük – számolt Tóbi. – Nekem egy vodka, az egy, Pofapénznek, kettő, Gutentágnak, három, Sunyának, négy, Burmának, az öt, a Törpének egy vegyes, Balogh Tamásnak két deci muskotályos...

– Három – javította ki Balogh Tamás.

– Kettő – ismételte meg Tóbi. – Ez összesen annyi, mint... A vendégeim vagytok.

– Csoda történt – csapta össze a kezét Gutentág.

A faházi csapos kifizette a kolléganőnek a rendelést, egy ütött-kopott karoson ki is vitte a poharakat.

– Na, legyetek urak – tette a középső kisasztalra a pléhtálcát.

– Néha tényleg történnek csodák a pléhgombában – kezdte mesélni Balogh Tamás.

– Tudom, egyszer narancslét ittál – nyugtázta Gutentág.

– Dehogy, olyan igaziak, én egyet láttam – folytatta a volt kemencés. – Iszogattunk a Csurival, nem sokat, gondolhatjátok. És akkor belépett egy tündérszép maca... Megszólított bennünket, uraim, ezt mondta, uraim, mindenkit meghívok egy italra. Nem volt semmi a rendelés, voltunk benn vagy tízen. Kérdeztük, mire fel? Mondta, hogy csak egy pici kérése van. Csurri megkérdezte, hogy kit kell megölni, de leugattuk.

– És mi volt a kérése?

– Uraim, bejön ide nemsokára egy férfi, nemez-süvegben, tarsollyal, megismeritek – idézte Balogh Tamás a hölgyet. – Csak annyit kell kiáltanotok, éljen a király. Meglesz, biztosítottuk, s ő már hordatta is ki a pálinkát, bort, ki mit kért.

– És megjött a pali? – kíváncsiskodott Pofapénz.

– Fél perc sem telt bele – mesélte tovább Balogh Tamás. – Mi nem is egyszer kiáltottuk, hanem háromszor, hogy éljen a király.

– Erre ő?

– Ránk nézett, elvigyorodott. Azt mondta, marhák, de látszott, hogy jólesett neki. Kért ő is egy kört a bandának, magának meg pezsgőt nyittatott. Azt itták a macával.

– Egy király nem jár a pléhgombába – kételkedett Sunya. – A Hiltonba, meg a Ramadába, talán.

– Nem is lehetett igazi király – okoskodott Tóbi. – Az a Habsburg Ottó lehetett volna, de ő meg nem akart.

– De igazi trónkövetelő volt – szólt közbe Tanárúr. – Most keres népet magának.

– Az Aranybulla szerinti szabad királyválasztáshoz – rémlett valami Burmának is. – Olvastam róla az interneten.

– Ez nem csoda, ez hülyeség – szögezte le Sunya.

– Ha az Úr nem akarja másként – szólalt meg a Rabbi is.

Hallgattak. A fáradtság egyre jobban elhatalmasodott rajtuk. Először Tanárúr meg a Rabbi kászálódott fel, röviden elbúcsúztak, elindultak a telep közepe felé.

Aztán Sunya szedelőzködött.

– Lassan felébred a koktélhercegnőm – magyarázta.

– Elkísérlek a szoborig – csatlakozott hozzá Pofapénz.

– Mennyi az idő? – kérdezte Gutentág. – Mennem kell a kondérokért.

– Völgyi idő szerint mindjárt nyolc óra lesz – nézett az órájára Burma. – Alaposan ráérsz még.

– Mi az, hogy völgyi idő? – akadt fel Balogh Tamás.

– Nem tudom, egy mondás – tétovázott Burma. – Tudtam, csak elfelejtettem.

– Én is kihasználom a szabadnapomat, alszom egy jót – köszönt el Tóbi. – Holnap látjuk egymást.

– Valami nyugtalanít – nézett két kitartó társára a bukott rendező.

– Ne nyugtalanítson, hármunknak jut még egy nyeletre – nyúlt a zsebébe Gutentág. – Muskotályos, két korsó, még borralalót is kap a banya.

– Remek – bólintott Burma –, de nem ez nyugtalanított, mindig bíztam benned. Tudom, hogy történt velünk valami, valami fontos, és nem vagyok képes felidézni.

– Berúgtunk, mint a csacsi – magyarázta Balogh Tamás. – Volt már ilyen, és remélem, lesz is.

– Nem vagyok részeg, túlságosan is józan vagyok – utasította vissza Burma.

– Én is jól vagyok, de a filmszakadás igaz – töprengett el Gutentág. – No, majd eszünkbe jut, ha aluszunk rá egyet.

– Én mintha repültem volna – kezdte a hajdani kemencés, de a gondnok megállította.

– Nem dobtak ki sehonnan, az biztos. Majd ha a Vakegérben keresni kezdik a hiányzó kannákat. Akkor majd egész a hídig repülsz.

Elszopogatták az utolsó adagot. Burma elszívta az utolsó cigarettáját. Üldögéltek csendesen, s mikor közeledett a faház nyitásának az ideje, mindhárman átsétáltak.

Csibi már a pultnál szorgoskodott, kikészítette a tiszta poharakat, bekapcsolta a kávéfőzőt.

– Csak a bográcsokat visszük – köszönt be neki Gutentág –, a Tóbi tud róla.

– Kisúroltam őket, reggel azzal kezdtem. Azt hittem, Tóbi tartott pénteken valami partit – mondta a helyettesítő lány.

– Köszönjük – válaszolta Gutentág, és a karjára akasztotta a bográcsokat, hóna alá csapta a vasháromlábát. – Nem is tudom, levigyem-e még a csónakházba, pár nap, és hozhatom el újra. Ha lesz hova hoznom.

– Cserelakás jár – biztatta a lány, aki ezek szerint hallott már a bontásról. – Nem tehetnek ki a partra...

– Csak nem – hagyta rá a gondnok.

– Nem kértek valamit? – állt be a pult mögé Csibi.

– Nem, most nem – válaszolta Burma. – Este talán benézünk.

– Én nem – mondta Gutentág –, biztos kuplerájt csináltak odalenn.

– Aludni fogok – közölte egyszerűen Balogh Tamás.

Burma is elindult, a sarokig kísérté Gutentágot, de a partra nem ment le vele. Nem volt kedve hazamenni sem, igazából nem volt kedve semmihez. A régi

fák alatt (a lakótelep építése előtti időből megmaradt öreg fákat nevezik így) leroskadt egy padra, és nézett maga elé.

Nem értette, mi történt vele. Meg a többiekkel, persze. Berúgtak már nem egyszer, külön-külön, meg együtt is, de ilyen amnézia még sose tört rá.

– Valaki volt velünk – hajtogatta magában. – Idegent nem hívhattunk, a Csuri kórházban van, a többiek nem számítanak.

– És hol lehetünk? – gondolkodott tovább. – Arra emlékszem, hogy dolgoztunk néhány napot, hogy pénzünk legyen erre a túrára. Túra, ez az! Talán Szentendrén lehetünk, húzódik a vádlim, lehet, hogy inkább Dobogókőn? Na, majd a Tanárúrnak eszébe jut.

Robogott a napgyöngyös vasárnap délelőtt, talán el is szunyókált kicsit, amikor a csillaghegyi harangszó felriasztotta.

– Dél van – eszmélt rá. – Völgyi idő szerint... De mi lehet ez a völgyi idő?

Legyintett, feltápáskodott, az Aranyptak presszóban ivott egy kávé, aztán elindult haza. Megfürdött, megborotválkozott, tiszta fehérneműt kotort elő a ruhahalmok közül.

– Mosnom kell – sóhajtott –, na meg persze vasalni.

Végignézte a lakást, hátha lel egy félbehagyott üveget, vagy egy doboz sört, de hiába.

– Négy-ötszáz forintnyi üvegem van, reggel visszaváltom – állapította meg, s már aludt is.

Volt valami öreg veletek?

Hétfő reggel a faházban, hogy, hogy nem, Manöken volt az első vendég.

– Kitiltottak a pléhgombából? – kérdezte Csibi, aki bejött átadni a boltot.

– Valami olyasmi – rántotta meg a vállát Manöken –, lebanyáztam a Deszkamarit. Kétszer. Meg talán le is köptem.

– Nem kellett volna, van szegénynek elég baja.

– Ha ő lerepedszarkúzhat engem, én is lebanyázhatom őt...

– Tiszta sor, ha ő kezdte – visszakozott Csibi.

– Hát ugye, nem kezdte, csak valahogy elkezdődött – fogott az eset részletes ismertetéséhez Manöken. – Én csak annyit mondtam, hogy mérje meg rendesen a vodkámát. Erre felkapta, felhajtotta, megnyalta a szája szélét, és kijelentette, az ő torka hitelesített, pontosan megvolt a fél deci.

– Aztán? – mosolygott a lány.

– Beletörődtem, csak azt kértem, adjon egy másikat.

– És nem adott?

– Odalökött egyet, de megkérdezte, hogy ne hitelesítse-e azt is. Én meg megmondtam neki, hogy mit hitelesítsen a koszos szájával. Akkor mondta a repedsarkút, s azt hiszem, a ringyót is. Erre jött az első banyázás.

– Hát – Csibinek nem lett világos az ügy. – És a második?

– Az egyik beugró vendég akart nekem fizetni egy sört. A Mari azt mondta a hapsinak, hogy gondolja meg, mert jön a stricim, és kiveri belőle az összes pénzét.

– A Karló olyan – derengett valami Csibinek.

– Nekem nincs stricim! A Karló a gyűrűs vőlegényem, csak el kellett adnunk a gyűrűket, két kannást kaptunk egyért. És ha valaki vőlegény, néha megvédi a menyasszonyát a tolakodó pasiktól.

– És elveszi a pénzüket...

– Bánatpénz – jelentette ki Manöken –, az ügyvéd azt mondta, nem anyagi kárért is jár. Mert engem nem anyagi kár ér, ha kurvának mondanak. Anyagi csak akkor, ha nem fizetnek.

Tóbi hét óra előtt megérkezett. Elismerően nézett végig az üzleten, rend és tisztaság fogadta.

Átvette a kasszát, a papírpénzt megszámolta, kifizette a helyettesítés díját. A megbeszéltnél egy ezressel többet adott, s tőle szokatlan módon azt is mondta:

– Köszönöm!

– Nincs mit – válaszolta a lány –, ha kellek, tudod, hogy hol találsz, csak az iskolában ne hívj. Minden hétvégém szabad.

Tóbi a raktárból kihozott néhány üveget, feltöltötte a pultot, a borhengereket, várta a vendégeket. Manöken nem bírta már a csendet, megszólalt.

– Jól telt a hétvége?

– Biztosan – mondta a csapos.

– Megfőztétek a birkát?

– A birkát... – ismételte meg Tóbi.

– Tegnap reggel a pléhgombában nem mondtatok semmit...

– Semmit – visszhangozta a férfi.

Újra kínos csend támadt, szerencsére betoppant Balogh Tamás, nyomában a Törpe, aki magával hozta a trombitáját is.

– Mindjárt itt lesz Pofapénz, láttam, hogy a Gyuri most ül be a bódéba – közölte Balogh Tamás.

Nemcsak az újságos érkezett meg, hanem Gutentág is, nem sokkal utána Sunya csörtetett be, igen mérgesen.

– Most találkoztam a Stabillal – villámlott a szeme –, kérdezte, hogy vált be a receptje. Nem értettem, erre felkapta a vizet, hogy miért tetetem hülyének magam, ha nem volt jó, mondjam meg. Két sörrel tudtam a gombában megbékíteni.

– Azzal meg lehet – igazolta Balogh Tamás.

– Aztán a Lovas Tónival találkoztam a sétányon – dühöngött tovább Sunya –, az meg arról hadovált, hogy látott bennünket szombat reggel a patak mellett elindulni. Láttam, hogy egy öregember is van velünk. Mondtam, kettő is lehetett, Tanárúr meg a Rabbi. Nem azok, mordult rám, hanem egy olyan süveges... Nem ismerek olyat, állítottam, erre megsértődött, hogy hülyítsem a keresztanyámat, és faképnél hagyott. Értitek ezt?

– Miért kell neked mindent megérteni – idézte Tóbi Burma mondását –, nagy az Úristennek az ő állatkertje.

– Jó, hogy a Rabbi nem hallja – gondolt bele Balogh Tamás.

– Farkast emlegetnek... – vigyorodott el Gutentág, mert éppen megérkezett Tanárúr alkalmi lakótársával, a Rabbival.

– Na, már csak a monoszkópmester hiányzik – mondta Tóbi –, és együtt a csapat.

– Meg Bözse és Eszter – csúszott ki Pofapénz száján.

– Ők mióta tartoznak a bandához? – csodálkozott a Törpe.

– Elmentek együtt abba az új olcsó boltba, a Kalászi útnál – jelentette Balogh Tamás –, tízre vissza kell érniük, mert Eszter akkor kezdi a melót.

– Mióta vannak olyan jóban? – csodálkozott Gutentág.

– Hát... – Balogh Tamás nem tudott válaszolni.

Burma érkezett meg utoljára.

– Nagyon berúghattunk szombaton, kiesett egy nap a fejemből – köszöntötte a társaságot.

– Elpiáltuk az összes pénzt, amit a bontásnál kerestünk – sajnálkozott Sunya.

– Nem köszöntöttük fel a Burmát – derengett valami Balogh Tamásban.

– Miért köszöntöttük volna fel? – csodálkozott a Rabbi.

– Tegnap volt a születnapja – világosította fel a hajdani kemencés.

– Jó lett volna előre tudni – szólt bele Tóbi. – De nyolc napig érvényes...

– Ami késik, nem múlik – erősítette meg Pofapénz.

– Én nem felejtettem el – hengegett a Törpe –, azért hoztam el a trombitámat, hogy játsszak neki valamit. Az Aidából a bevonulási indulót, mondjuk.

– A kivonulását inkább – intette le Gutentág. – Kivonulsz a teraszra, és addig játszod, míg el nem visz a rendőr.

– Játsoztam én a rendőröknek is – sértődött meg a kis ember –, máig emlegetik.

– Volt valami öreg veletek szombaton, valami mesebeli neve volt – szólt bele a beszélgetésbe Manöken. – A Lovas Tónitól hallottam, ő látta is.

– Velünk aztán idegen nem lehetett – mondta Sunya.

– Nem volt részeg a Tóni – erősködött Manöken.
– És semmi oka sincs annak, hogy hazudjon.

– Hazudik az ok nélkül is – vélte Gutentág –, jó szokása.

– Gondoltam, hogy valami nem stimmel, mert vásárnap reggel a pléhgombában nem volt veletek – vonult vissza a nő.

– Már a harmadik ember, aki azt állítja, hogy volt velünk valami öreg – gondolt bele Burma. – A Stabil is locsogott erről, a Lovas Tóni látta, te is erősködtél.

– Lehet, hogy mindenki arra a süveges, bajszos pacákra gondol, aki a múlt héten többször ivott itt – szólalt meg Tanárúr, brendijének két kortya között. – Tudjátok, a tarsolyosra.

– Nem emlékszem ilyenre – csóválta a fejét Tóbi.

– Te csak akkor emlékeznél, ha adósod maradt volna – szögezte le Pofapénz. – Az a nagyobb baj, hogy én nem emlékszem.

– Valami birkapörkölt rémlik – dörmögött a Rabbi, aki Tanárúr utolsó szelet parizerét kapta meg reggelire, kenyér nélkül. – Mintha azt akartunk volna főzni.

– Lehet, hogy azért cígöltem a bográcsokat? – ébredezett Gutentágban is valami emlék.

– Megmondom én nektek a frankót – szólalt meg újra Manöken. – Az én fülem mindig nyitva van...

– Az nem a füled – röhögött Gutentág. – Legálábbis én nem úgy hívom.

– A szemem és a fülem, te disznó – vetett lesújtó tekintetet a nő a gondnokra.

– Hadd mondja – a Törpében is megmozdult valami emlék. – A hegyről is tudsz?

– Mindent tudok – bizonygatta Manöken. – Ti itt vagy tízen elhatároztátok, hogy felmentek valamelyik hegyre, főztök birkát, és isztok egy baromi nagyot.

– A birka meg a piálás rendben, de a hegy? – kétkedett Sunya.

– Csend! Elmentetek melózni, kerestetek valami pénzt, megvettétek a piát meg a húst.

– Voltunk a bontáson – igazolta Gutentág.

– A Bélánál te vetted a birkát – erősítette meg Pofapénz.

– No, hogy befejezzem – vette vissza a szót Manöken –, megvettetek mindent és elindultatok a patak partján. Hogy kisebb legyen a teher, mindjárt kikóstoltátok a pia felét. Aztán eszetekbe jutott, hogy a hegymászásnál jobb egy csillaghegyi séta, el is indultatok a HÉV mentén, a belső úton.

– Hát, ahogy magunkat ismerem, történhetett így is – mondta Balogh Tamás. – Bár nem rémlik semmi, ha Csillaghegyre mentünk, biztos benéztünk a Szarvasba, aztán a Faragóhoz... De arra biztos emlékeznék. Majd megkérdelem, jártunk-e ott.

– Cipeltek a birkahúst? – kétkedett a Rabbi.

– Azt nem – folytatta Manöken. – Azt mindjárt az elején elcseréltétek kannásra.

– A Szarvasban nem szoktak birkát főzni... – kétkedett Balogh Tamás.

– Ki mondta, hogy a Szarvasban? Ezer helyen elcserélhették – csattant fel a nő. – Beszlopáltátok a fürdő előtt a kannást, aztán valahogy visszabotorkáltatok a patakhoz. Ott aludtatok egy jót, és hajnalban jöttetek a pléhgombához.

– Így is lehetett volna – bólogatott Tanárúr. – De ezret egy ellen, hogy nem így volt.

– Kit érdekel, mi volt tegnap... – kezdte Gutentág.

– Tegnapelőtt – helyesbítette a Törpe.
 – Törpéknek való különbség – intette le a gondnok. – Kit érdekel, mi volt tegnap vagy tegnapelőtt, az az érdekes, mi van ma, meg mi lesz holnap.
 – Nagy igazságok nyomára bukkantál – gúnyolódott Burma –, csak őrizd a szagmintát.
 – Találkoztunk valami vadkutyákkal – eszmélt rá a Rabbi. – Azok megjegyezhetnék a szagunkat.
 – A tiédet feltétlenül – értett egyet Tóbi –, a többiek szoktak mosakodni. Még a Sunya is.
 – Gondolod, hogy utánunk jönnek? – aggódott az öreg.
 – Nem hinném – szólt közbe Pofapénz. – Mindenkinek megvan a maga világa, az övék a mocsáros.
 – Az enyém meg a faház – értett egyet Burma. – Reggel visszaváltottam az üvegeimet, úgyhogy kérek egy korsót a jobbikból, és ha elfogy, egyet a rosszabbikból is. Vendéget nem tudok fogadni.
 – Nekem fialt a vasárnap – dicsekedett a Rabbi. – A reformátusoknál egy öltönyös ezer forintot adott, a katolikusoknál, bár kisebb címletekben, még több jött össze. A szagos mise után, persze.
 – Mi az a szagos mise? – firtatta Sunya.
 Tanárúr röviden elmagyarázta neki.
 – Vegyél valami kaját, öreg – bízta Pofapénz a Rabbit. – Majd ami marad, megisszuk.
 Rabbi valóban átballagott a közeli élelmiszerboltba, Tanárúrra is gondolt, szárazkolbász, tartós kenyér, még kötözött sonka is került a kosarába.
 Amíg távol volt, a társaság elsősorban Pofapénz abszolút nyerő totó-variációit pocskondiázta, meg a tippmix esélyeiről veszekedett. Tanárúr kéziratokat javított a márványkönyöklőjén, Gutentág a Törpét ugratta, az meg örömmel ugrott, jól megvoltak.

Megjött Karló is, Manöken stricije (vőlegénye, bocsánat), elszámoltatta a nőt, nem túl tapintatosan.

– Én sosem bánnék így a csajommal – szólt rá Sunya –, pedig az se akárféle. Néha elmegy egy nagyfröccsért is... De nem mondok neki ilyeneket.

– Mert te amatőr vagy – förmedt rá Karló. – Akarsz két pofont?

– Tőled? – fitymálta le Sunya.

– Kint, és minél messzebb – tanácsolta Tóbi. – Ez egy úri hely.

Karló végiggondolta az esélyeit, és miután alaposan megnézte Sunya izmait, békülékeny hangra váltott.

– Mindenki él valamiből – magyarázta –, ki a piacon talál pénztárcákat, ki meg védi a nőjét. Túl nagy a fizetőképtelen kereslet. Vigyázni kell. Csak dugna a pali, és semmi lecsó. Ennek a riherongynak meg akkora szíve van, még titeket is befogadna.

– A szívébe, mi? – röhögött Gutentág.

– Képzeljétek, mit kérdezett tőlem a pénztáros Éva – telepedett vissza a helyére a Rabbi. – Azt kérdezte, milyen volt a birkapörkölt!

– Elég belőletek – Burma már a rosszabbik korsójánál tartott. – Aki még egyszer szóba hozza a szombatot, azt biz’ isten orrba vágom.

– Megint hiába vetted az Úr nevét – bántódott meg a Rabbi. – Gondolj a lelkedre.

– Mást se teszek két napja – vallotta be a bukott rendező. – Minden összezavarodott.

– Még előleget se adtak – jegyezte meg Gutentág.

– Azt se, de ebbe már belenyugodtam – válaszolt neki Burma. – Ráadásul igazuk volt, marhaságokat írtam a színopszisba, egy fiatal pár remetének áll...

– Mintha láttam volna ilyet – szólt bele a pult mögül a beszélgetésbe Tóbi –, láttam, de nem emlékszem, hol.

– Ezerszer megmondtuk, hogy a remeteség egy személyes vállalkozás – vélte Gutentág. – Ha jól emlékszem, te is ezt mondtad.

– Jó, jó, de egy vázlatba annyi minden belefér – védekezett Burma.

– Hát most nem fért bele – állapította meg Tanárúr. – Legközelebb megírod az eltemetetteket.

– Miféle eltemetetteket? – képedt el a rendező. – Nem alacsonyodok le holmi vámpír- meg kísértetfilmekhez.

– Ne is – értett vele egyet Sunya –, de az igaz, hogy valakiket kiástunk. Azt nem lehet elfelejteni. Minden homályos, ki volt ott, ki nem, kik voltak eltemetve, semmit se tudok. Csak annyit, hogy kiástuk őket.

– Úgy éljek – bizonygatta Balogh Tamás. – Valamit csináltunk, az Istók meg nyilakat rajzolt az útra.

– Ki az az Istók? – kérdezte Pofapénz.

– Nem tudom – tárta szét a karját a volt kemenés –, de így hívták, meg másként is, de azt a Tanárúr tudja.

– Én? – csodálkozott Tanárúr. – Nem tudok én semmit, s azt is éppen alig.

– Ezek mind lököttek – mondta Manöken Karlónak. – Fizess már nekik egy kört.

– Egye fene – dűnnyögte maga elé Karló. – Visszakaphatom tízszer. Tóbi, tölts az uraknak!

Jó a sapid, haver

Lassan eltelt a hét. Mindenki visszatért a szokásos életritmusába, a faház zsongása megnyugtatta a feszült idegeket, elmosta a kíváncsiságot. Alig került szóba az a bizonyos szombat, miért is került volna.

Burma a belvárosban járt, régi filmes cimboráját akarta rávenni egy közös forgatókönyvre, de az nem állt kötélnek. Egy whiskyre azonban nagy nehezen meghívta a bukott rendezőt, aztán kettőre is, így nem ment kárba a délelőtt.

Ahogy ballagott ki a Blahára, Burma a kis szittyabolt kirakatában egy furcsa nemezfejfedőt pillantott meg. Ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy megvegye. Kiforgatta a zsebeit, össze tudta kaparni (nagyreszt aprópénzben) az árát.

– Nemzetes uram, utolsó darab, neked fél áron odaadom – fogadta a rendelést a hosszú ősz hajú öregember, a boltos. – Te kiválasztott vagy.

– Hacsak az nem – sóhajtott Burma, és fizetett.

A félárnak köszönhetően maradt némi pénze, így a buszmegállónál be tudott menni a Vakegérbe, csak úgy, egy kisfröccsre. Szeles, esős, medárdos idő járta, így a frissen vett süvegben lépett be a patinás ivóba.

– Szevasz, Burma, de rég láttunk itt – köszöntötte Józsi, a régi gázgyári vasas –, azt hittük, kimentél Bulivúdba...

– Terveztem – vigyorgott rá Burma –, de baj van a szanszkritommal...

– Iratkozz be Bulendához, megtanít, ha nem ma, holnap...

– Megvan még az öreg? – csodálkozott a rendező.
– Nemigen látom.

– Hát szívesen mondanám, hogy erőben, egészségben – szomorodott el Józsi hangja. – Azt hiszem, nem sok van neki hátra. Huszonöt kilót fogyott.

– Volt miből – próbálta enyhíteni a rossz hír tartalmát Burma. – Az orvosok ma csodákra képesek.

– Úgy legyen! – emelte poharát Józsi.

– De jó a sapid, haver! – ütött Burma vállára Lovas Tóni. – Ezer éve...

– Ez nem sapi, ez süveg – világosította fel Burma.
– De tényleg jó.

– Ilyen volt annak az öregnek is, akivel a hegyre mentetek – folytatta Tóni. – De annak volt olyan tarsolya is, ezüsttel kiert.

– Griffes-indás motívumokkal – vágta rá Burma, maga sem tudta honnan jutott eszébe –, de semmiféle öreggel nem mentünk semmiféle hegyre...

– Jól összebeszéltetek, mindegyikőtök letagadja – kacintott Lovas Tóni. – Ne félj, nem vamzerollak be. Kirámoltatok valami villát?

– Hatot – adta meg magát Burma –, az egyikben még az Attila sírját is megtaláltuk.

– Ne hülyíts! – sértődött meg Tóni. – A zsaruk csak egyről tudnak, a Zupás régi viskójáról.

– Viskó? – horkant fel a rendező. – Palota az, apám, fűtött medencével, télikerttel, szaunával...

– Eszerint csak jártál ott?

– Én? Soha!

– Akkor honnan tudod? – Lovas Tóni már mindent érteni vél.

– Valaki mesélhette... Talán a Törpe trombitált ott? Nem tudom. De igazam van, tuti, hogy nem viskó.

– Cseszd meg a titkaidat, haver – köszönt el Tóni.
– Bár egy csatossal adhatnál a szajréból, a zsákmányból, ugye. Mindig a barátod voltam.

– Nem vitás – válaszolta Burma, és a kisfröccsre mutatott –, mihelyt leesik valami, jöhetsz a csatosért, de most szegényebb vagyok nálad.

– Hiszi a piszi – legyintett Tóni, és már messze járt.

Szedelőzködött Burma is, várták már a faházban.

– Jó, hogy jössz – fogadta Tóbi. – Keresett egy öregember, nemsoká visszajön.

– Csak a Tanárúrral akartam beszélni – válaszolt a rendező. – Mást nem várok.

– Ha nem, nem, te tudod – hagyta rá a csapos, és eléje tolt egy friss korsót. – Ráérsz kifizetni. Jó a sityakod.

– Süvegem – kapta le a fejfedőt Burma. – Vettem a Józsefvárosban.

A Törpe és a Rabbi egymást taszigálva nyomult be a faházba.

– Burma! Burma! – kiabálta a kis ember. – Keres egy tag. Egy olyan elszálltforma.

– Pont olyan sapkája van, mint az ott előtted – tette hozzá a Rabbi.

– Süveg – javította automatikusan Tóbi.

– Kérdeztétek a nevét?

– Valami Fehérlófiának csúfolják, de nem ez az igazi neve, azt nem árulja el, Istóknak szólítsuk, azt mondta – hadarta a Törpe.

– És mit akar tőlem? – kérdezte a bukott rendező.
– Meg akar nézni – tárta szét a kezét a Rabbi.
– Mert látvány vagy, kétségtelen – helyeselt Guten-
tág. – Főleg, ha iszol még valamit, és felveszed a sitya-
kot.

– Süveget – pontosította Burma. – Állok elébe.

De nem az ismeretlen jött meg, hanem Pofapénz
és Tanárúr, nyomukban pedig Sunya.

– Keresnek – mondta az újságos. – Egy öreg, a Vak-
egérben megmondták neki, hogy ide készülsz.

– Itt áll kint – szólalt meg Sunya is –, a tarsolyában
matat valamit.

– Olyan ezüstlapos tarsolya van, valami madárral,
vagy mivel – magyarázta Pofapénz.

– Griffes-indás tarsolylemezzel – bólintott Burma.

– Autentikus motívum – szólalt meg Tanárúr, aki-
nek Tóbi kitöltötte már a brendijét, talpas pohárba,
ahogy illik.

– Ugyanezt magyarul – kérte Sunya.

Tanárúr hosszabb értekezésbe kezdett az avar és
magyar sírleletekről, és éppen elkezdte volna a ket-
tős honfoglalást elemezni, amikor belépett Istók.

Köszönt, és egyből Burmához lépett.

– Beszélhetnék veled? – s máris elindult a leghátsó
asztalhoz. A bukott rendező követte.

– Vigyek nektek valamit? – szólt utánuk Tóbi.

– Mindenkinek, amit kér – fordult vissza egy pilla-
natra Istók –, a Balogh Tamás is mindjárt beesik, az
ő muskotályosát se feledd. A Tanárúrnak duplát.

– Nincs muskotályos – jött zavarba a csapos. –
Honnan ismersz itt mindenkit?

– Nemrég még ti is ismertetek engem, igaz, Rabbi?
– mosolyodott el az öreg. – Te kivételesen ma számo-
szi bort kapsz.

– Vörösből csak kékfrankos van – vonult vissza
Tóbi.

– Tölts csak neki abból, meglátod, nem fog pa-
naszkodni – zárta le a beszélgetést Istók. – Nekem
dolgom van.

– Nem emlékszel rám, ugye? – kérdezte az öreg a
rendező.

– Nem. Kéne?

– De mennyire kéne. Rossz úton hoztad le a csapa-
todat a hegyről – csóválta a fejét az öreg, majd egy
hirtelen mozdulattal megérintette Burma homlokát.

– Jó, hogy itt vagy megint – szólalt meg a rendező.
– Azt mondtad, többé nem jössz le a völgybe.

– Nem akartam – mondta Istók –, jó helyem lenne
a felső világban, de miattad le kellett ereszkednem.

– Bocsáss meg – szégyenkezett Burma. – Méltatlan
voltam a bizalmadra.

– Ne mentegetőzz, az első próbát a legtöbben el-
bukják. És ugye a mai buszok már igazán kényel-
mesek.

– Ez tényleg számoszi! – hallották a Rabbi hangját.

– Legörög... – válaszolt neki Guten-
tág.

– Ők is emlékeznek már? – kérdezte Burma.

– A többiek? Nem emlékeznek semmire, és ez így
van rendjén. Majd, ha újra felmentek a hegyre.

– Felvezetsz bennünket?

– Nem, te vezeted fel őket. A te dolgod ez már, te
vagy az ember, aki lejött a hegyről. Én csak felébresz-
tettelek. Szép a süveged...

– Olyan, mint a tiéd.

– Csak új. Nagyon vigyázz rá, sokáig kell horda-
nod.

– Látlak még?

– Nem, e középső világon semmiképp.

Felállt, elkészönt, Tóbinak kifizette a társaság rendelését, meghajolt és elment.

Balogh Tamás a három deci rizling maradékával meg egy korsó sörrel letelepedett Burma mellé.

– Küldi a Tóbi, az öreg fizette – tette le az italokat.

– Köszönöm.

– Ki volt ez az öreg?

– Magánügyben keresett...

– És megoldottatok?

– Nem.

– Akkor visszajön?

– Nem hiszem.

– Istóknak szólítottad.

– Jó a füled. De most veled kell beszélnem.

– Jó, csak ne legyél ilyen komoly. Ha velem komolyan beszélnek, abból nekem mindig bajom lesz.

– Kérni akarok valamit.

– Nincs pénzem egy pohárra sem...

– Nem azt. Tudod, meg akartuk ünnepelni a születésnapomat.

– Nem emlékszem.

– Nem baj. Most mondom. Beszéld meg a Tanárúrral, készítsetek valami különleges tervet.

– Nem kell azt tervezni – legyintett Tamás. – Vesszünk egy-két kanna bort, megisszuk. Persze az egészségedre. A Törpe még trombitál is neked. Vagy dobol.

– Mindegy, beszélj az öreggel. Valami rendkívülit akarok.

Később Tanárúr ült le a kiszuperált rendező mellé.

– Szólt nekem a Balogh Tamás – kezdte az öreg –, hogy meg akarod ünnepelni velünk a születésnapodat.

– Igaz.

– És valami különlegesre gondolsz.

– Arra.

– Mit szólnál egy nagy birkapörköltfőzéshez a hegy tetején?

– Örülnék. Ugorhatnánk tüzet is.

– Mindig szerettem volna megmászni egy hegyet veletek, most lenne rá alkalom.

– Lenne.

– Akkor megoldjuk.

– Sok pénzbe kerül – figyelmeztette Burma.

– Ne aggódj – válaszolta Tanárúr.

Alig telt el pár perc, már az egész csapat Tanárúr, meg persze Balogh Tamás körül tolongott.

El is trombitálta

Tanárúr Balogh Tamással a kávéház teraszán megbeszélte a legfontosabbakat. Gutentág körülnézett az építkezéseken, a bontásokat vezető mérnök jól emlékezett rá, azonnal felvette a betonozáshoz a múltkorikat, két napra, még a Törpét is egész bérért.

Pofapénz megtalálta a birkapörkölt receptjét, a Stabiltól kapta valamikor, kicsit gyűrött volt a papír, de hiánytalan. Béla hentes ígéretet tett a birka és a belsőség beszerzésére, Balogh Tamás elemelte a soros kanna muskotályost a Vakegérből, mindenki késződött.

– Nekem eszembe jutott egy dal, amit énekelhetnék neki, el is tudom fújni – mondta a Törpe, a betonozás előtti este.

– A hegytetőn senkit sem fog zavarni, csak minket – vigyorgott Gutentág. – Legfeljebb megverünk.

– Fenébe ezzel a hegygel – elégedetlenkedett Sunya. – Menjünk a partra, a Bivalyosban meg jó a birkapörkölt.

– A hegy a lényeg – bennfenteskedett Balogh Tamás.

– Én meghívtam az Esztert – közölte Pofapénz.

– Akkor én is hozom a Bözsét – vágta rá a volt kemencés.

– Dupla költség, fele szórakozás – nyugtázta Gutentág.

– Ti is hozhattok valakit – ajánlotta Pofapénz.

– Burma mondjuk a Manökent – kezdte volna Sunya, de villámokat látott a rendező szemében, így abbahagyta.

– A Sunya meg a Deszkamarit... – vetette fel Gutentág.

– Meg az anyádat – szorult ökölbe Sunya keze.

Tóbi látta, hogy itt baj lesz, ha nem lép, hát megkérdezte a Törpét:

– Megtanítod azt a dalt?

– Szívesen! – jött izgalomba a kicsi ember, és pár perc múlva az egész társaság zengte:

A medve felmegy a hegyre

A medve felmegy a hegyre,

A medve felmegy a hegyre,

Hogy lássa, hogy mit lát...

Ezután el is trombitálta, nem egyszer, és csodák csodájára, Tóbi nem küldte ki, sőt rá sem szólt, pedig utána még a Klapka-indulót is begyakorolták.

Istók, az Ember, Aki Megint Lejött a Hegyről, búcsúzott a várostól. Tudta, hogy soha többé nem tér vissza, nem térhet, a felső világból egyszer szökhet le az ember fia. Megnézte a római romkertet, besétált a Fő térre, aztán a Mókus utcai öreg házakat nézte végig. Bekukkantott az udvarokba, rácsodálkozott néhány régi kőre.

– Nem tévedhettem – mondta magában. – Ez a rendező célszerű választás. Csak ne keveredjen valami bajba.

Felrémlt benne valami kép, valami rettenetes, lövöldözéssel, mentőautókkal. Csak nem őt bántják éppen?

– Egyet elfelejtettem megbeszélni vele – mondta félhangosan, a járókelők rá is bámultak. – Lelkére

kellett volna kötnöm, hogy jelöljön ki utódot. Az az Eszter, talán ő lehetne. Mindegy, késő bánat, ebgon-dolat. Talán magától is lesz elég esze hozzá.

Visszasétált a Szentlélek térre, felült egy buszra, és a Jablonka útig utazott. Kiszállt, eltűnt a valódi, aztán az elfelejtett erdőben, várta a csúcson a tisztás, a tisztáson már növekedett az ezüst fa. Nem volt nyugodt, bár tudta, megtette a dolgát. Mielőtt nekifohászko-dott volna a fa megmászásának, még a Törpére gon-dolt.

– Tud trombitálni az a kis ember – gondolta. – Odafenn nem lenne munka híján.

Háromdimenziós mozi lehetett

– Voltam a hologramkiállításon – mesélte Eszter Bözsének. – Újra elvittem a gyerekeket.

– Jól tetted. Szép volt? – érdeklődött csak úgy, ud-variasságból Bözse.

– Szép – lelken-dezett Eszter. – Hidd el, nagyon-na-gyon izgalmas az ilyen csodaszerűségekkel találko-zni. A gyerekek odavannak tőle.

– És te?

– Én is, eléggé, de velem valami más is történt.

– Rosszul lettél a villogástól? – sajnálkozott Bözse.

– Nem, dehogy. Attól lehettem volna rosszul, amit láttam.

– Mesélj! – biztatta Esztert a barátnője.

– Láttam egy hegytetőn álló ezüst fát, olyan volt, mint az igazi.

– Ettől nemigen borulhattál ki... – kételkedett Bözse. – Szerintem biztos csak szürke volt. Egy ezüst fa legfeljebb valami álomból kerülhetett volna oda.

– Álomból? – gondolkodott el Eszter. – Lehet, de nem a fa zavart, hanem az, hogy jött egy ezüst ember is, és felmászott a fára.

– Egy hologramra nem lehet felmászni – tiltako-zott Bözse.

– De egy másik hologram felmászhat...

– Háromdimenziós mozi lehetett az – legyintett a barátnője. – Abban mindenki oda mászik, ahova akar.

– De ez az ezüst ember igen ismerős volt – folytatta Eszter. – Nemcsak láttam, hanem kedveltem is valaha.

– A te dolgod, de a férjednek ne meséld el.

– Mit szólsz? – váltott témát Eszter. – Ezek fel akarnak menni aへgyre.

– Menjenek, ha nincs jobb dolguk – válaszolt Bözse.

– De minket is vinnének, téged meg engem.

– Legalább nem mernek annyira berúgni...

– Én szívesen felmegyek, ha az anyósom vállalja a gyerekeket. Múlt héten az anyámnál voltak.

– Menjünk – egyezett bele Bözse.

– Birkapörköltet főznek, fogadjunk, hogy megfelelnek az eszcájgról – gondolt bele Eszter.

– Még a tányérokról is – értett egyet vele Bözse. – Nekem maradt néhány papírtányérom, meg műanyag pohár, kés, villa...

– Úgyse lesz pénzük birkára – tért vissza a realitásokhoz Eszter.

– Elmennek betonozni a partra, legalábbis a Tamás azt állítja. Már aki bírja, a Burma, a Törpe, Gutentág, Sunya meg az én uram. Két napra nem kis pénz, ha csak öt embertől is...

– A többiek meg hozzáteszik a magukét? – kérdezte Eszter.

– Úgy valahogy. A férjed odaadja a jattját, vagy ha nyer a totón, azt, a Tóbi italokat ad, a Rabbi eggyel több mise után ül ki a szobor elé, ilyenek.

– Tanárúr valami szövegparálást vállal, gondolom, vagy pótvizsgára készít fel valakit – Eszter átérezte a koncepciót.

– Csináljak az útra inarszot?

– Az mi? – kérdezte Bözse.

Eszter elmagyarázta.

Lassan kész tényként fogadta el mindenki, hogy elindulnak újra. Az építőbrigád két napig betonozott, Tanárúr kiadhatóvá varázsolt egy rossz verseskönyvet, a Rabbi életében először megjelent az evangélikusok előtt, Pofapénznek volt egy gyenge tizenkettese, az is számított, Tóbi kistraktárában összegyűlt minden, ami a Stabil receptje szerint kellett, krumpli, hagyma, szalonna, fűszerek, megymás. Az italokat is megvásárolták, Tóbi kiegészítette a magáéból, a Vak-egér pincéjéből is termett egy muskotályos kanna, Tanárúr konyakját sem felejtették el. Vizesedény, bográcsok, nagy főzőkanál, semmi sem hiányzott. Béla hentes gyönyörű húst készített elő, feldarabolva, megtisztítva pihent a mélyhűtőben, a belsőségekkel együtt. Csibi vállalta a helyettesítést, így Tóbi felszabadult, csak Csuri nyögött továbbra is a kórházban.

Az indulást szombat hajnalra tűzték ki, össze is gyűlt mindenki hat után néhány perccel az amfiteátrum melletti töltésnél. Gutentág hozta a nagy kerek kenyeret, Pofapénz a tizenkét még meleg barheszt.

– Csak tizenegyen vagyunk – jegyezte meg Eszter.

– Elszámoltam magam – vakarta meg a fejét az újságos. – Elfogy, ne félj. De el ne feledjem, ajándékot is hoztam.

Végigkutatatta a zsebeit, tizenkét egészséges, fényes makkot kapart elő.

– Mindenkinek jut egy – osztotta ki az útitársaknak, közben egyet visszacsúsztatott a zsebébe.

– Ki nem kapott? – mutatta fel az utolsó makkot.

Senki sem jelentkezett.

– Tizenketten voltunk, nem?

– Tizenegyen – számolta meg Balogh Tamás. – Eszternek van igaza.

– Biztosan Csurit is beleszámoltad – találgatta Sunya.

– Vagy valaki mást – gondolta Tanárúr.

– Észokokból gyalog megyünk – mutatott a távolban magasodó Csúcshegyre a bukott rendező.

– Gyalog! – zsörtölődött Sunya.

– Igen, és lefelé is gyalog jövünk majd, ugyanezen az úton.

– Már aki akar – dünnyögte a Rabbi.

– Én vezetlek benneteket, arra jöttök, amerre mutatom – fortyant fel Burma. – Engem ünnepeltek, nem?

– És te tudod az utat? – kételkedett Balogh Tamás.

– Tudom – felelte Burma.

– Ha eltévedsz, beleaprítunk a bográcsba – fenyegette meg Gutentág.

– Nem tévedek el.

– Burma a nagy eltévedhetetlen – gúnyolódott Sunya.

– Ne hívjatok többé Burmának – szólt a hajdani rendező.

– Tudjuk, van valami rendes neved, kell lennie – mondta Balogh Tamás. – De szerintem azt már mindenki elfelejtette.

– Felvezet a hegyre, és mindjárt nevet vált – mérgelődött Tóbi is.

– Az Úr előtt egyik név olyan, mint a másik – dörögte a Rabbi.

– És hogyan tisztelhetünk ezután? – kérdezte Tanárúr, aki megsejthetett valamit.

– Én vagyok az ember, aki lejött a hegyről – válaszolta a valahai rendező, és fejébe nyomta nemez-süvegét. – Szólítsatok Istóknak.

– Istók – ízlelte a szót Eszter. – Nem valami gyakori név.

– Hát nem – mondta Tanárúr.

– Itt az idő – mondta Istók, és hátra se nézve elindult. A többiek szótlánul követték. A sort a Törpe zárta, s úgy cifrázta a dallamot, hogy Balogh Tamás csak percek múlva ismerte fel, mi is szól a trombitán.

– *Fel-fel vitézek a csatára* – kezdte volna énekelni, de ahogy a Törpe ránézett, azonnal abbahagyta.

VÉGE

Átugorható zárszó

Ez az írás valóban egyszerű történetnek készült. Két korábbi regényem szereplőinek egy részét állítom újra hadrendbe, nem így akartam, valahogy mégis így alakult. Híveim, olvasóim, barátaim (három igencsak egymást fedő halmaz) morogtak, hogy a remek – ők mondták! – alakokat korábban csak a tragikus vég felé tereltem, nem hagytam őket élni az egyszerű (ha nem is mindig derűs) hétköznapiakban.

Persze, ez gyalázatos rágalom, ők is, s mind a hozzáértők tudják, hogy a *Beküldjem értetek a medvét?* prózatekercsének, valamint a *Most akkor repültem, vagy nem repültem?* (a „naná, hogy regénynek”) szereplői igencsak hétköznapi figurák, s a velük megesett dolgok sem mások, mint köznapi lehetségeségek. S korántsem csak a tragédiákról szóltak a tétova munkák, ha a vérfürdőket nem számítjuk, igencsak szelíd dolgok peregtek a képzeletbeli filmekben.

De hát mit tehet az ember a barátaival? A híveivel, s elsősorban az olvasóival? Egyet: hallgat rájuk. Hagyják cselekedni a szereplőit, hagyja, hogy egy nevezetes napon megünnepeljék az arra kiszemeltet, és az író maga is csak ámulva szemléli, mire mennek egymással, meg a számukra adatott világgal.

Ez a munka természetesen önállóan is olvasható, hogy jönnék ahhoz, hogy feltételezzem a tisztelt olva-

sóról, hogy vette a fáradságot az előzmények felkutatására. Ez a történet így egyszerű, ahogy van, így önmagában.

Azoknak, akik mégis ismernék az előző két művet, kell mondanom valamit (sokat ajándékoztunk szét belőlük, a kiadóm se volt szűkmarkú a promóciós példányokkal, sőt jó néhányat gyanútlan egyedek meg is vásároltak, és akkor a könyvtárakat nem is említettem). Szóval a *tájékozottaknak* elárulom, hogy ennek a szerény történetnek a cselekménye a *repülős* könyv két fejezete között játszódik. Dozsó már halott, de a többiek még nem sejtük, hogy maguk is halálra ítéltettek. Rabbi már megérkezett, a csapat tagja.

Nem lép a színre sem a sánta Zupás, sem Nóra, akiről limerickek sora születik majd, s ha szóba kerülnek, az a véletlen, vagy a figyelmetlen toll (klavia-túra) hozadéka. Előre esedezem bocsánatukért.

Ne magyarázzon bele senki semmit ezekbe a fejezetekbe! Nincs valódi titok, a szürreális kódok mögé nem rejtettem üzenetet. Ha valami csoda történt, az is hétköznapi volt, velünk is megtörténhetne. A közelmúltban száz magyar íróval, költővel készítettem tévéinterjút, elegendem van a titkos kódokból, a pre- és posztmodern jajbebájból. Egyre inkább tudom, hogy az igazi meséké és az egyszerű, igaz történeteké a világ, vagy az egyszerű, keményen kerek, eldalolható verseké – írja azokat bárki avatott vagy beavatatlan, vagy akár írjam én.

Ez a befejező magyarázkodás (ha ismernek, tudják, mennyire utálok) csak azért kéredkezett ide, mert tartozom a koordinátákkal azoknak, akik igényelték. Vagy, hogy ragaszkodjam az igazsághoz, azoknak, akikről azt sejtem, azért igényelik, mert szeretnek. Legalábbis majdnem.

A Mester nincs jelen – vagy talán mégis? Nem is tudom. A menetet most nem ő, hanem Istók vezeti, benne aztán semmi sátáni nincs, bár én korábban is tiltakoztam a Mester ilyen azonosítása ellen. *A sátán tulajdonképpen te vagy* – mondta egy társadalom-fürkész barátom –, csak kivetítéd másra, hogy hamarabb szabadulj. Ilyen komolyságokhoz én nem értek. Mozigépész lennék, vagy mi, felteszem a tekercseket, hagyom őket forogni. Ha elszakad a film, megragasztom. Ha véget ér, felkapcsolom a nézőtéren a vilányt. Ha tapsolnak, csodálkozom.

TARTALOM

MICSODA NYÁR, A FRANCBA...	7
EGYSZER FEL KÉNE KEREKEDNÜNK	14
UGRUNK MAJD TÜZET IS	20
NÉZZÜK, MI KELL A BIRKAPÖRKÖLTHÖZ!	24
AZ ÉN PRÓFÉTA LELKEM	30
MUNKANAP VAN, NEM TUDOD?	38
EZ A NAP MÁR NEHEZEBB LESZ	46
BURMA MEG AZOK A FILMEK	55
MINDEN RENDBEN, KÉSZÜLJETEK	61
MINDEN NAGY NAP KEZDŐDIK VALAHOGY	66
KI TANYÁJA EZ A NYÁRFÁS?	72
NEM CSAK IGÉVEL ÉL AZ EMBER	79
MACSKA, EMBER, MIND LELKES ÁLLAT	87
HOVÁ KEVEREDTEM?	94
A MI HEGYTETÖNKÖN AZTÁN NEM	101
ÍGY JÁR, AKI A FÖLDÜNKÖN NYÚLRA VADÁSZIK	107
MAJD A VILÁG VÉGE UTÁN EGY NAPPAL	113
MÚLTAT, JÖVŐT TEGYETEK EGY KÉPRE	119
IDILL IS LEHETNE	130
EZ MÁR A TETŐ	140
AMOTT NÖVEKEDIK	157
LIFT PERSZE NINCS	164
KIHAGYHATÓ KITÉRŐ	171
TI HOZTÁTOK IDE, NEM?	175
LEFELÉ, VÁR A VÖLGY	180
EGYSZER RÉG A PLÉHGOMBÁBAN	185
VOLT VALAMI ÖREG VELETEK?	190
JÓ A SAPID, HAVER	199
EL IS TROMBITÁLTA	206
HÁROMDIMENZIÓS MOZI LEHETETT	209
ÁTUGORHATÓ ZÁRSZÓ	214

GYIMESI LÁSZLÓ KORÁBBAN MEGJELENT KÖNYVEI:

- IDEGENVEZETÉS** (versek) Neapolis 1993.
- A LÁTHATATLAN KERT** (versek) Littera Nova 1995.
- AQUINCUMI ŐSZ** (versek) Littera Nova 1998.
- VISSZATÉRÉS NA'CONXIPÁNBA**
(versciklus) Littera Nova 1998.
- VARGA RUDOLF – A PIMASZ P/R/OLIHISZTOR**
(kismonográfia) Bíbor 2000.
- VÁNDOROK NEM RAKNAK VÁRAT**
(válogatott versek) Littera Nova 2000.
- KÉRDEZD MEG BULENDÁT! – SÖRKEKSZ**
A VAKEGÉRBŐL (tárcák) KKDSZ 2002.
- FALFIRKÁK A KÖZFÜRDŐBŐL**
(versek) Z-könyvek 2004.
- MÉG EGY KÖRT, BULENDA! – SÖRKEKSZ**
A VAKEGÉRBŐL II. (tárcák) KKDSZ 2004.
- BEKÜLDJEM ÉRTETEK A MEDVÉT?**
(regény) Littera Nova 2004.
- A VARÁZSLÓ VENDÉGEI** (mese-füzér) Alterra 2006.
- ÓBUDA ITT, BELÜL**
(válogatott versek) Littera Nova 2006.
- AZ ELDÖNTÖTT IDŐ** (versek) Littera Nova 2007.
- A PÓTTARTALÉKOS POKOLJÁRÁSA**
(esszé) Orpheusz 2008.
- BENÉZ A SZÖRNY IS** (versek) Littera Nova 2008.
- AKKOR MOST REPÜLTEM, VAGY NEM**
REPÜLTEM? (regény) Littera Nova 2008.
- AZ ELEGÁNS BOZÓTHARCOS**
(esszé) Herendi 2010.

Gyimesi László könyvei
megrendelhetők
közvetlen módon a kiadótól
levélben, e-mailben
vagy telefonon.

© Gyimesi László, 2012

Littera Nova kiadványszám: 257

Tájékozódás könyveinkről a kiadó honlapján:
www.litteranova.hu

LITTERA NOVA KIADÓ

ALAPÍTÁS ÉVE: 1993

1132 Budapest, Visegrádi u. 47.
(Alfa irodaház – bejárat: Victor Hugo u. 11–15.)
TELEFON: (06-30) 212-0996, FAX: (06-1) 239-2330
E-MAIL: drbalazstibor@gmail.com

FELELŐS KIADÓ: dr. Balázs Tibor igazgató
FELELŐS SZERKESZTŐ: Csontos Márta

Nyomdai kivitelezés: Vareg Produkció (www.vareg.hu)

ISBN 978 963 9643 78 9